

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 4. SEPTEMBRA 1975

ŠTEVILKA: 35. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SZ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

TRETJA SREČANJA ŽELEZARJEV IN PREDELOVALCEV – NEKDANJH BORCEV IN AKTIVISTOV NOV

Tretjega srečanja nekdanjih borcev in aktivistov NOV, sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne, ki je bilo, 30. avgusta na Teharjih pri Storah, se je udeležilo nad 1.500 nekdanjih borcev in aktivistov NOV vseh organizacij združenega dela Slovenske železarne in gostov. S tem srečanjem so hkrati proslavljali tridesetletnico osvoboditve in zmage nad fašizmom, petindvajsetletnico delavskega samoupravljanja in 130-letnico štorske železarne. To pot so bili gostitelji srečanja štorski železarji, ki so gostom pripravili lep sprejem. Na slavnostnem zborovanju je poleg predsednika aktivna Zveze borcev NOV železarne Štore Ivana Zmaharja, govoril tudi generalni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik, čigar govor v nadaljevanju v celoti objavljamo.

V kulturnem programu, ki je sledil pozdravu in govoru, so sodelovali godba na pihala in recitatorji štorske železarne in moški komorni zbor iz Celja. Z zborovanja so poslali tudi pozdravno brzojavko predsedniku republike Josipu Brožu-Titu, v kateri so mu zaželeli še veliko zdravja in da bi še dolgo vodil jugoslo-

vanske narode in narodnosti v izgradnji samoupravnega socializma. V popoldanskem času so bila razna športna srečanja, vmes pa prosta

zabava s plesom. Nekdanji borci in aktivisti so obujali spomine na narodnoosvobodilno borbo, na prehojeno pot, beseda pa je tekla tudi o sedanjih nalogah železarjev in predevalcev pri uresničevanju ustavnih določil in stabilizacijskih nalog.

Srečanja na Teharjih se je iz naše železarne udeležilo 350 nekdanjih borcev in aktivistov ter mladih železarjev, ki s tem tudi prevzemajo obveznost, da bodo svetle tradicije naše revolucije negovali in razvijali dalje ter varovali pridobitve narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije.

GOVOR GREGORJA KLANČNIKA NA III. SREČANJU BORCEV NOV SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

PODPORA DUHA SVOBODE

Srečanje borcev Slovenskih železarn, ena od pridobitev integracije, je že postalo tradicionalno. Tretjič smo se letos zbrali tisti, ki smo v zgodovinsko odločilnem trenutku, ko je slovensko ljudstvo in z njim vsi jugoslovanski narodi, ječalo pod fašističnim škornjem in s tveganjem lastnih življenj prišlo za orožje.

Zavest se resnično pokaže v težkih preizkušnjah in kdor se je v najbolj kritičnih dneh odločil za brezkompromisni upor, je najbolj izpričal svoj značaj in pripadnost. Ne osebne koristi, ne stremenje po položaju, nista takrat bila gonilna sila, vse nas skupaj je privlačil edini cilj nacionalna in socialna osvoboditev last-

nega naroda. Ob velikih izgubah najbolj zvestih mater, očetov, sinov in hčera, ki so za svobodo vseh žrtvovali najdražje – svoja življenja, smo se tisti, ki nam smrt ni bila usojena, prebili do konca in maja 1945 doživeli najsrečnejši dan našega življenja – osvoboditev domovine.

S solzami v očeh ter nepopisnim zanosom enotnosti in vzajemnosti smo puške zamenjali z orodjem in brez pravih izkušenj pohitili h gradnji porušene domovine. Na Jesenicah sem takrat doživel dneve radosti in veselja. Velikostna je bila manifestacija Gorenjska v svobodi, (Nadaljevanje na 3. strani)

166 NOVIH UČENCEV V ŠOLAH ŽIC

Le nekaj tednov je vmes, ko smo objavili vest, da je v šolah Železarskega izobraževalnega centra dokončalo šolanje 150 učencev. V ponedeljek, 1. septembra, je zvonec prvič zazvonil novim učencem, ki so se vpisali v naše šole.

V treh šolah smo odprli šest prvih oddelkov za redne učence. Število novih učencev je trenutno 166, in sicer:

V dvoletni šoli za metalurške delavce je 22 učencev, v poklicni triletni šoli je 57 učencev, ki se bodo učili kovinarskih poklicev in 27 učencev obratnih elektricarjev. V štiriletni tehnični šoli je na novo vpisanih 27 učencev za strojnega tehnika in 33 učencev za metalurškega tehnika.

Pri učencih v poklicni šoli je velik problem, ker za vse učence nimamo prostora v domu. Še večji problem pa je, ker ti učenci nimajo v tem šolskem letu takih ugodnosti glede plačevanja doma, kot je bilo to v minulih letih. Železarna bo plačevala stroške doma samo za tiste učence, ki imajo že zaposlene ožje sorodnike v podjetju. Izjema je za učence, ki so končali osnovno šolo z odličnim in prav dobrim uspehom in so se vpisali v poklicno šolo. S tem so se zaprli vrata največjih ugodnosti učencem, ki se ne učijo. Vse to naj bi v nekaj letih pripeljalo do tega, da bi dobili še boljši kader iz naših šol. Bolj kvalitetni delavci pa so porok za večjo in boljše proizvodnjo.

V novem šolskem letu so velika pridobitev tudi štipendije, ki so zelo stimulative za učence. Še posebej pa velja to za učence šole za metalurške delavce, učence poklicne šole in za metalurške tehnike. Vsi ti učenci imajo še dodatke na stroko. Ta znaša glede na uspeh od 50 do 250 din. Tako se giblje štipendija od 450 din pa vse do 870 din na mesec. Ta štipendija se zmanjša za polovico, če je učenec ob polletju ali na

koncu šolskega leta negativen. Vzgojno bo vplival tudi odbitek 50 dinarjev za vsak dan ali sedem ur neopravičenega izostanka. (Nadaljevanje na 2. strani)

V AVGUSTU NA PROGRAMIRANI PROIZVODNJI

Po podatkih, ki smo jih tik predzaključkom redakcije dobili na sektorju za ekonomiko in organizacijo, ki pa bodo pri dokončni obdelavi podatkov lahko rahlo odstopali navzdol ali navzgor, smo v Železarni v avgustu izvršili program skupne proizvodnje z okrog 101 odstotkom, odpremo pa okrog 103 odstotke v odnosu na programirano. Izvoz v tem mesecu je znašal 4.327 ton, ali 105,7 % planiranega izvoza in menjav. Program skupne proizvodnje so v avgustu presegli samo v temeljni organizaciji TALILNICE, medtem, ko so v TOZD VALJARNE približno na nivoju programiranega, v TOZD HLADNA PREDELAVA pa so nekaj pod programirano gotovo oziroma skupno proizvodnjo. Po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela oziroma v posameznih obratih so v avgustu po prvih ocenah dosegli naslednje rezultate:

V TOZD TALILNICE so mesečni program skupne proizvodnje presegli za okrog štiri odstotke. Najbolje so delali sodelavci v obratu plavž, ki so obveznosti presegli za okrog 5,6 odstotka, sledijo jim sodelavci elektrojeklarne za okrog 4,3 odstotka preseženim mesečnim programom, sodelavci v martinarni pa so programske obveznosti presegli za 2,6 odstotka.

Sodelavci v TOZD VALJARNE so v avgustu dosegli programirano skupno proizvodnjo. Svoje programske obveznosti so za okroglo šest odstotkov presegli sodelavci v valjarni profilov, sodelavci v valjarni bluming za okrog tri odstotke, sodelavci v valjarni debele pločevine pa za okrog 1,5 odstotka. Zaradi povečanih elektro in mehaniških zastojev, ki so kar za deset odstotkov nad planiranimi, so sodelavci v valjarni žice zaostali za mesečnim programom skupne proizvodnje za okrog 12 odstotkov, sodelavci v valjarni štekel pa za okrog dva odstotka.

V TOZD HLADNA PREDELAVA so v minulem mesecu imeli največ težav in so pri skupni proizvodnji dosegli tri odstotke manj kot so programirali. Izredne težave so imeli zaradi pomanjkanja delavcev, zaradi redne dopustniške odsotnosti in velike bolniške odsotnosti. Mesečni program skupne proizvodnje so najbolj presegli sodelavci v jeklovleku in sicer za okrog 11 odstotkov, sodelavci v elektrodnom obratu pa za okrog sedem odstotkov, vsi ostali obrati pa so izpod programirane proizvodnje. Tako so sodelavci v žičarni zaostali za programirano skupno proizvodnjo za dva odstotka, v hladni valjarni za sedem odstotkov, v profilarni za 15 odstotkov, v žebeljarni za 12 odstotkov in v obratu podbojarna za 33 odstotkov.

Primerjava z mesecem julijem nam pokaže, da smo v Železarni ostali na približno istem nivoju, ker so za več kot dva odstotka zaostali za julijskimi rezultati v TOZD TALILNICE, medtem ko so v TOZD VALJARNE za dobre tri odstotke izboljšali dosežek v predhodnem mesecu, v TOZD HLADNA PREDELAVA pa so približno ostali na istem nivoju.

Natančne rezultate o izvršitvi programa skupne in gotove proizvodnje ter odpreme v avgustu, s komentarji direktorjev TOZD, boste lahko prebrali v naši prihodnji številki.

USPEH NAŠEGA KLEPARJA – VARILCA EDVARDA TIŠOVA NA TEKMOVANJU VARILCEV

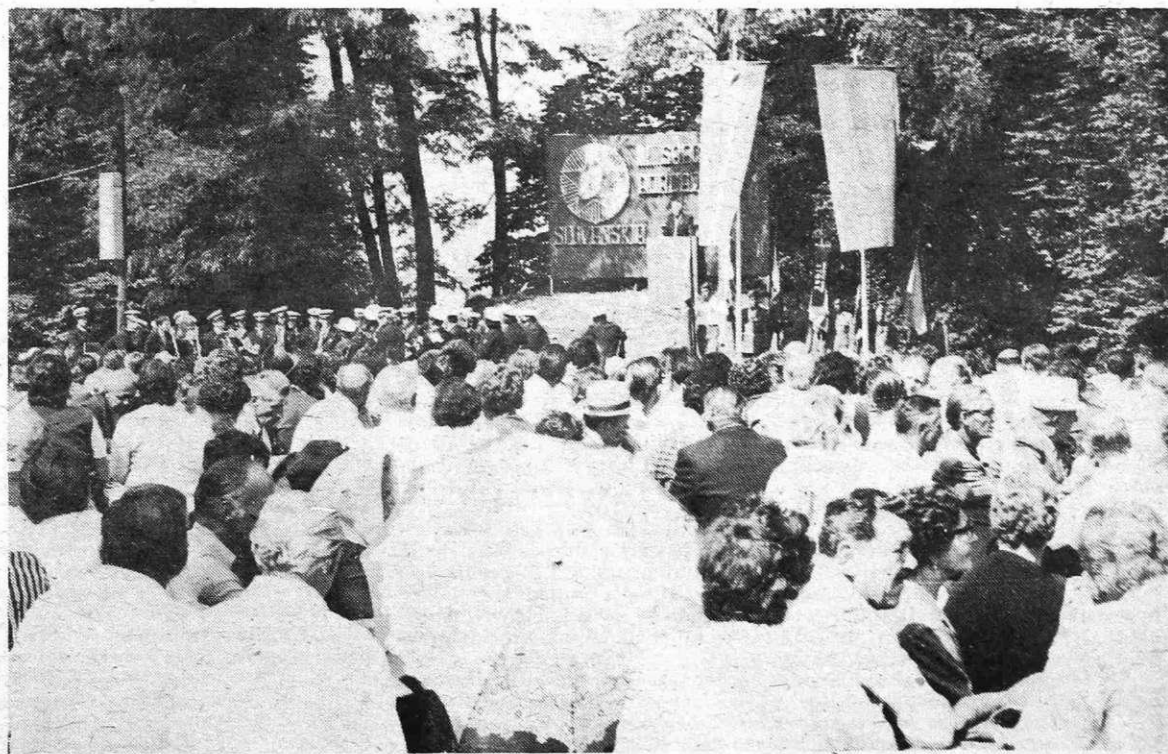
V počastitev 150-letnice obstoja podjetja, 30-letnice osvoboditve, 25-letnice samoupravljanja in leta inovacij, je bilo v podjetju IMPOL v Slovenski Bistrici 9. avgusta republiško tekmovanje v varjenju aluminija. Tekmovanje je bilo organizirano na pobudo republiškega odbora sindikata delavcev kovinske industrije, društva za varilno tehniko SRS in zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije.

Tekmovanje je zajemalo doslej najboljše načine varjenja aluminija, in sicer:

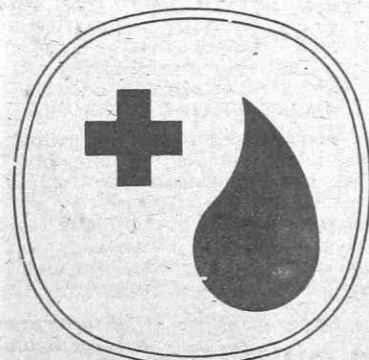
1. Obločno varjenje z netaljivo elektrodo – W – wolframovo v zaščiti argona – postopek TIG;
2. Obločno varjenje s taljivo elektrodo v zaščiti argona – postopek MIG.

V Slovenski Bistrici so se zbrali najboljši varilci aluminija iz vseh vodilnih podjetij SRS, ki predelujejo in obdelujejo aluminij ter aluminijeve polizdelke.

Jeseniška železarna pridobiva jeklo, ga predeluje in obdeluje, ni pa to vse. V TOZD-VET: strojno vzdrževanje, strojne delavnice in vzdrževanje elektro naprav, delajo tudi varilske reparaturne na pomembnih strojnih delih v Železarni iz aluminijevih zlitin (npr.: bat „INGER-SOLL“ kompresorja, itd.). Varilska reparaturna dela na omenjenem in njemu podobnih strojnih delih, ki so strokovno dobro varjena, prihrani Železarna velika finančna sredstva. (Nadaljevanje na 2. strani)

Zborovanja železarjev in predevalcev, nekdanjih borcev in aktivistov NOV na Teharjih pri Storah, se je udeležilo okrog 1.500 ljudi

Neupravičeno bi bilo stvari o katerih bo tekla beseda posploševati, ker se je v zadnjih tridesetih letih v naši domovini razvilo toliko edinstvenih moralnih vrednot, ki so jih izpričevali borci v narodnoosvobodilni borbi in delavci v povojni obnovi in izgradnji naše dežele ter pri oblikovanju samoupravnih socialističnih odnosov, da vsega tega kar smo dosegli, brez njih ne bi imeli. Pa vendar je o tem potrebno govoriti, ker mnogo tega danes blede, ker je mnogo tega današnji zmaterializirani svet postavil v prava nasprotja idealom rojenim v naši socialistični revoluciji.

Osnovo za to razmišljanje mi je dala množica različnih pojavov in primerov, ki jih srečujemo v vsakdanjem življenju, žal premalo prizadeto. Pri vsem tem pa vsi taki posamezniki pa tudi mnogi izmed nas pozabljamo, kako je bilo včeraj in predvčerajšnjim, koliko žrtev, trpljenja in gorja, trdega dela in samopremaganja je bilo potrebno, da smo dosegli in ustvarili to kar imamo danes. Odveč bi bilo naštevati, dovolj je le objektivno in preudarno razmisliti ter vzporejati včeraj in danes.

Pri čez osemstotih prosih za stanovanje v naši železarni, se nam danes dogaja, da šele peti prosilec pristane na prevzem dvanaest let starega trisobnega stanovanja v po osvoboditvi nastalem stanovanjskem naselju na Plavžu. Prvemu ni všeč, ker ni čisto novo, drugemu, ker nima centralnega ogrevanja, tretjemu, ker je premalo sončno in podobno. Čeprav so bila vsa naša prizadevanja, povezana z žrtvami, trdim delom in samopremaganjem namenjena temu, da bi bilo vsem lepše in boljše, bi se morali vendarle večkrat ozreti nazaj, kako je bilo še včeraj, ko so številne delavske družine stanoval v največkrat zelo nezdruhih enosobnih stanovanjih, ko je bila njihova želja dobiti vsaj suho in svetlo stanovanje. Da bodo njihovi otroci imeli vsaj lastno posteljo, da ne bodo spali v omarnih predalcih ali na podu ali po dva in dva v postelji. Neprijetno se je spominjati tega, mnogi pa na tako vzporejanje včeraj in danes zelo lahkomično odgovarjajo, zakaj pa je bila revolucija in zakaj potem delamo. Tudi takrat so delavci delali, bolj trdo in disciplinirano ter v mnogo težjih delovnih pogojih, pa vendarle so se s svojimi družinami stiskali v kletah in nezdruhih stanovanjih. Prehitro pozabljamo na vse to.

BREŽČUTNO HODIMO DRUG MIMO DRUGEGA IN Z NIČIMER NISMO ZADOVOLJNI

Iskreno in z dna srca želimo, da bi vsak delavec imel dostojno stanovanje, dovolj prostorno za svojo družino. Velika prizadevanja Železarne so usmerjena v pospešeno izgradnjo stanovanj z denarjem, ki ga prispevajo iz svojega dohodka delavci, da bi čimprej rešili najbolj pereča stanovanjska vprašanja sodelavcev. K temu prispevajo tudi tisti delavci, ki v svojih stanovanjih nimajo centralnega ogrevanja in še marsikaj drugega, kar imajo novejša stanovanja. Pa vendar prispevajo, da bi vsi delavci, ki živijo v slabših pogojih dobili ustrezna stanovanja. Kakor je to izredna socialistična vrednota, pa ne moremo ob vsem tem razumeti posameznikov, ki se tako izbirčno obnašajo do dodeljenega stanovanja.

Prav gotovo je želja mnogih delavcev, da se zaradi utesnjenosti ali želje po bolj opremljenem stanovanju sčasoma preselijo v novejša stanovanja. Vendar pa je to druga kategorija prosilcev, trenutno pa gre za reševanje tistih brez ali z zelo slabimi stanovanji. Ravno zato nam je tak odnos nerazumljiv. Človek se ob vsem tem upravičeno vprašuje, ali je številka osemsto in še nekaj prosilcev za stanovanja v Železarni realna, če prosilci iz prvih mest demokratično sprejete liste za dodeljevanje stanovanj, odklanjajo nova stanovanja?

Ali ni to nek negativni pojav v naših odnosih, ki se začneja na znani refren ... kar ima sosed, ali sodelavec, moram imeti tudi jaz, pa čeprav bom že jutri negodoval, ker temu materialno ne bom kos, kritiziral, da so slabi osebni dohodki in podobno. Vsi bi radi imeli avtomobil in najsodobnejše opremljeno stanovanje, pri čemer je črno-beli televizor že odslužil, ni več zanimiv. Tekmujemo kdo bo koga prekosil v opremljenosti stanovanja, v kvaliteti avtomobila in podobno, ne da bi pri tem pomislili, da smo ljudje glede na izobrazbo, poklic in delo, ki ga opravljamo ter delovno uspešnost glede osebnih dohodkov na različnih nivojih. Nekdo to zmore, drugi ne, pa vendar bi vsi radi imeli, ker nas je prevzel nek zmaterializirani bog, ki nas hkrati peha tudi v vedno bolj brezdnušne odnose drug do drugega. Postajamo nevoščljivi, sebični, zaprti, z ničemer več nismo zadovoljni, negodujemo nad osebnimi dohodki in podobno. Nemalokrat pa se z vsem tem pri nekaterih povezuje tudi slab odnos do dela, češ, kaj se bom pehal za te osebne dohodke s katerimi ne zmorem zadostiti svojih ambicioznih želja. Naj delajo drugi, ki vse to že imajo ...

Tako hodimo drug mimo drugega brezčutno in se vsak dan bolj oddaljujemo od realnosti. Nočemo priznati, da drug več in bolje dela, da je njegova delovna odgovornost večja in da je zato tudi njegov delež v osebnih dohodkih večji. Pač pa se zelo radi z njim vzporejamo, kadar gre za ostale materialne dobrine. Tako postajamo vse bolj številkarji, ki hodijo druga mimo druge, vidimo le kaj ta ali drug ima, česar jaz nimam.

To so očitni negativni pojavi v naših medčloveških odnosih, pred katerimi ne moremo in ne smemo zapirati oči. To so pojavi pogojeni z izredno hitrim materialnim razvojem civilizacije, različnimi tujimi vplivi in podobno, pri očitnem zaostajanju skrbi za duhovno stran življenja, ki poleg avtomobila in komfortnega stanovanja, nudi tudi druge lepote življenja, ki so mnogo cenejše in za mentalno zdravje veliko več vredne.

Take in podobne pojave nemalokrat srečujemo tudi v vsakodnevnih delovnih odnosih. S težavo zasledimo pohvalne besede za pridnost, za dobro opravljeno delo, s težavo priznamo, vsaj na glas ne, da je nekdo utrujen, da več prispeva kot drugi, da je njegovo delo težje in odgovornejše od drugega. Vsak vidi bolj samega sebe in svoje delo ter težave. Tako malo je v delovnih odnosih toplih, človeških odnosov. Bolj smo spretni pri iskanju najbolj drobnih napak pri drugih, samo, da sami ostanemo veliki, čeprav imamo sami iste ali še hujše napake. Vsi delamo, to je res, toda nekateri več in bolje, z odgovornejšimi nalogami, z merljivim delom, drugi pa manj, z manjšo odgovornostjo pa z mnogo zapravljenega časa in z množico besed.

To so vprašanja, ki se med seboj prepletajo in ki jih ne bi smeli pustiti vnevar. Morda v teh pojavih tudi tiči strah pred ocenjevanjem delovne uspešnosti, ki bo v prvi fazi v sebi nedvomno nosilo mnogo teh pojavov. V končni fazi pa mora v naše odnose vnesti resnično bolj človeške odnose, večjo objektivnost, poznavanje dela drugega in poznavanje in cenitev dela ocenjevanca. To pa bo poleg bolj iskrenih in človeških odnosov prav gotovo vplivalo tudi na boljše in učinkovitejše delo.

Vsa ta razmišljanja in primeri so bili namenjeni predvsem temu, da opozorijo na to, da se bomo v Železarni in na vseh področjih dela, tako samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in vodstveni kadri morali bolj organizirano in kritično ter samokritično zavzemati za uveljavljanje in razvijanje socialističnih vrednot med ljudmi. Nedvomno bomo pri tem z besedami zelo malo opravili, potrebna bo ostra kritika vseh dosedanjih negativnih pojavov z odločnimi ukrepi, da se začnejo stvari spremenjati.

Predvsem bo treba uveljavljati spoštovanje do vsakega koristnega dela z načelom, da je delo častno in da je edino delo osnova družbenega in osebnega položaja človeka. Vendar pa to, kot že rečeno, ne bomo dosegli s frazami, temveč z resničnim uveljavljanjem te vrednote v vsakodnevnem življenju. Pri tem je vendarle ocena delovne uspešnosti lepa priložnost za praktično, vendar pošteno in dosledno uveljavljanje te socialistične vrednote.

Iz tega bo seveda izhajala zavest dolžnosti vsakega posameznika, da glede na svoje sposobnosti kar največ prispeva k skupnim družbenim uspehom. Ker bo na osnovi teh vrednot spoznaval, da je njegova udeležba pri delitvi rezultatov družbenega dela odvisna le od njegovega lastnega dela, njegovega znanja in sposobnosti. Taki odnosi pa seveda zahtevajo iskrene, tovariške odnose pri delu, medsebojno zaupanje, nesebično prenašanje znanja in delovnih izkušenj na nove in mlajše delavce, medsebojno pomoč, spodbujanje v obliki pohval in priznanj ter toplo, človeško kritiko pri delu.

Človek in jeklo (foto: Franci Sluga)

USPEH NAŠEGA KLEPARJA — ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Gradbeno vzdrževanje — kleparji, imajo na skrbi prekrivanje dotrajanih streh hal in njihovih žlebov v naši železarni z ogromno površino. V novem času prekrivamo hale v Železarni z valovito aluminijasto pločevino, kar pa nam ne bi uspelo brez varjenja. Z ozirom na veliko proizvodnjo aluminija v Jugoslaviji, ki se vrstoglavo povečuje in zaseda eno vodilnih mest v Evropi, pa tudi na svetu, se je pokazala tudi potreba po aluminij elektrodah za varjenje aluminija. Elektrodni obrat železarne Jesenice ima zaradi tega v narčtu izdelavo aluminij elektrod.

Zaradi navedenih vzrokov sva bila določena od društva za varilno tehniko, sekcija Jesenice, da se tekmovali v Slovenski Bistrici udeleživa. Tako sva se iz železarne udeležila tekmovanja EDVARD TIŠOV, kot tekmovalca — varilec Al, gradbeni oddelek in MARJAN KRISTAN, varilni tehnolog Železarne, kot vodja. Tekmovanje je bilo razdeljeno na teoretični in praktični del.

Naš predstavnik je tekmoval po boljšem, perspektivnejšem TIG postopku. V praktičnem delu je dosegel odlično prvo mesto, vendar je bil v teoretičnem delu nekoliko slabši, tako da je v skupni oceni zasedel četrto mesto.

Sam sem sodeloval v ocenjevalni komisiji praktičnega dela in bodo te izkušnje koristile pri našem internem in regijskem tekmovalstvu. Kot je že znano, poteka v naši železarni obično tekmovalstvo v zaščiti ogljikovega dioksida, ročnem elektro obločnem in v plamenskem varjenju jekla.

REZULTATI FINALNEGA TEKMOVANJA VARILCEV SRS

TIG — varjenje — praktično:
1. Edvard Tišov — železarna Jesenice — 72 točk, 2. Vojko Gal — IMPOL Slov. Bistrica — 66 točk, 3. Stanko Žnidaršič — TAM Maribor — 54 točk, 4. Franc Rebernak — IMPOL Slov. Bistrica — 50 točk, 5. Stefan Raduha — INA Lendava — 48 točk, 6. Božo Peterlin — ITAS Kočevje — 34 točk, 7. Franc Jakolič — TGA Kidričevo — 7 točk.

TIG — varjenje — teoretično:
1. Franc Rebernak — IMPOL Slov. Bistrica — 111 točk, 2. Stanko Žnidaršič — TAM Maribor — 71 točk, 3. Vojko Gal — IMPOL Slov. Bistrica — 57 točk, 4. Stefan Raduha — INA Lendava — 55 točk, 5. Božo Peterlin — ITAS Kočevje — 50 točk, 6. Edvard Tišov — železarna Jesenice — 49 točk, 7. Franc Jakolič — TGA Kidričevo — 48 točk.

TIG — varjenje — skupno:
1. Franc Rebernak — IMPOL Slov. Bistrica — 161 točk, 2. Stanko Žnidaršič — TAM Maribor — 125 točk, 3. Vojko Gal — IMPOL Slov. Bistrica — 123 točk, 4. Edvard Tišov — železarna Jesenice — 121 točk, 5. Stefan Raduha — INA Lendava — 103 točke, 6. Božo Peterlin — ITAS Kočevje — 84 točk, 7. Franc Jakolič — TGA Kidričevo — 55 točk.

MIG — varjenje — skupno:
1. Anton Hiti — ITAS Kočevje — 149 točk, 2. Albin Goljevšek — ITAS Kočevje — 140 točk, 3. Franc Jerenko — TGA Kidričevo — 137 točk, 4. Vinko Pužem — ITAS Kočevje — 126 točk, 5. Ivan Jakolič — TGA Kidričevo — 119 točk, 6. Ignac Retuznik — IMPOL Slov. Bistrica — 107 točk, 7. Ludvik Bedrač — TGA Kidričevo — 75 točk, 8. Janez Mlakar — TGA Kidričevo — 55 točk.

Osnovni namen tekmovanja varilcev na vseh nivojih je izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje ter ustvarjanje pogojev za boljše kvaliteto in večjo storilnost dela. Poleg tega pa, da varilca kot enega izmed nosilcev in ustvarjalcev materialnih

dobrin dvignemo iz anonimnosti in njegovo delo predstavimo tudi širši javnosti.

Tekmovanje je bilo organizirano odlično, vendar mislim, da je na končni uspeh preveč vplivalo teoretično znanje, saj je bilo tekmovalstvo predvsem tekmovalstvo KV in VK varilcev, torej ročnih delavcev.

Marjan Kristan

166 NOVIH UČENCEV V ŠOLAH ŽIC

(Nadaljevanje s 1. strani)

Štipendije dobijo sedaj vsi učenci, ne glede na poklic. Edini pogoj je, da sklenejo z Železarno dogovor o poznejši zaposlitvi. Tako so sedaj vsi učenci v enakem položaju glede šolanja.

Naslednji ponedeljek pričenjajo s poukom tudi oddelki tehnične šole za slušatelje, ki se šolajo ob delu. To so delavci, ki so izučeni določenega poklica ali pa imajo dokončan osmi razred osnovne šole in imajo več let delovnih izkušenj.

Letos ponovno odpiramo prvi letnik študija ob delu za metalurške tehnike. Vsi ti kandidati so bili predhodno testirani. Z ozirom na uspeh pri testu je bilo izbranih 27 kandidatov, ki bodo imeli tudi odobrene študijske ugodnosti od podjetja. S testiranjem in strokovno izbiro kandidatov za študij ob delu smo prepričani, da bo osip pri študiju dosti manjši kot je bil do sedaj.

Novost letošnjega šolskega leta pa je v tem, da bomo pričeli v nekaj dneh z novimi šolami. Se to jesen bomo odprli nove oddelke za učence ob delu, in sicer:

- en oddelk kovinarske delovodske šole z 29 slušatelji,
- dva oddelka metalurške delovodske šole z 42 slušatelji in
- dva oddelka kovinarske poklicne šole z 39 slušatelji.

IZHODIŠČA ZA NADALJNE URESNIČEVANJE USTAVE

V prejšnji številki Železarja smo se seznanili z nekaterimi ugotovitvami o uresničevanju ustavnih določil, tokrat pa iz Poročevalca povzemamo osnovna izhodišča o organiziranosti združenega dela in dohodkovnih odnosih. Prvi korak pri oblikovanju novih temeljnih organizacij je opredelitev njihovih glavnih sestavin, drugi pa opredelitev odnosov med temeljnimi organizacijami.

SESTAVINE, KI OPREDELJUJEJO TEMELJNO ORGANIZACIJO

Ustavno opredeljene osnovne sestavine vsake temeljne organizacije so se izkazale kot zadostne pri poslojevanju, zato je treba v vseh primerih nastajanja temeljne organizacije izhajati iz zahtev, da:

- mora biti delovna celota,
- se mora njen rezultat samostojno izraziti kot vrednost,
- delavci v njej lahko uresničijo svoje družbenoekonomske in samoupravne funkcije.

Vrednost temeljne organizacije se izven teh pogojev ne more pojavljati kot samostojen kriterij za nastanek nove temeljne organizacije. Če tehnološki proces zahteva povezavo več temeljnih organizacij, potem se te ne morejo zapirati vase, ampak je še vedno množica problemov, ki jih morajo reševati skupno in skupno tudi sprejemati samoupravne odločitve. Iz tega nujno sledi zahteva po ustrezni samoupravni organiziranosti na vseh ravneh združenosti.

Prav tako ni sprejemljivo stališče, da se pri izražanju vrednosti posameznih izdelkov upošteva kot osno-

va samo tržna cena, ampak imajo delavci pravico, da se v svojih samoupravnih sporazumih odločijo za tržne ali dogovorjene cene.

Temeljne organizacije morajo biti organizirane tako, da je to tudi interes delavcev, ki v njih delajo, ker se bodo le v takih primerih zavzemali za uspešno delovanje in nenehno rast svoje temeljne organizacije.

OSNOVE ZA ODNOS MED TEMELJNIMI ORGANIZACIJAMI V OKVIRU DELOVNE ORGANIZACIJE OSNOVE ZA ODNOS MED TEMELJNIMI ORGANIZACIJAMI V OKVIRU DELOVNE ORGANIZACIJE

Podlaga za združevanje dohodka je lahko samo plan, v katerem mora biti jasno opredeljen namen porabe in višina dohodkov, ki naj bo dosežen z enoto vloženih združenih sredstev. Osnova združevanja sredstev za razvoj pa mora biti minulo delo in ne le čista solidarnost.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

PODPORA DUHA SVOBODE

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki je prikazala pošastne dni vojne in eno samo vero v srečno prihodnost. Brez zahtev in sanj o gradovih v oblakih so mir, delo in kruh bili edina naša želja. Maloštevilne tovarne so na stečaj odprle svoja vrata, sam pa sem z drugimi srečnejši zopet prestopil prag jeseniške železarne. V prvih prejemkih ni bilo razlik, vsi zaposleni smo dobivali po tisočaka takratnih dinarjev, delovna morala pa je vendar bila na izredni višini.

Trideset let je minilo, odkar je bila zaključena naša težka partizanska borba in bila osvobodjena domovina. Letos proslavljamo tudi 25-letnico, odkar smo dosledni marksizmu in leninizmu uvedli samoupravno in družbeno upravljanje. Naše tretje srečanje bork in borcev NOV ter naših družinskih članov, dopolnjeno z mladimi delavci in povabljenimi gosti, je torej v jubilejnem letu, kar je prav za nas posebej pomembno.

V SPREDNJIH VRSTAH REVOLUCIJE

Zavidanja vredni so uspehi tridesetletne gradnje našega socializma. Federativna, socialistična republika Jugoslavija je, iz porušene ter zaostale, postala razvita dežela s humanim, samoupravnim družbeno-ustrojem, v doslednem spoštovanjem načela suverenosti, nacionalne svobode in gospodarske enakopravnosti vseh narodov in narodnosti sveta. V družbi z drugimi jugoslovanskimi republikami in pokrajinami se je posebno uspešno razvijala SR Slovenija. Pomembno vlogo pri prodiranju iz zaostalosti, borbi za nacionalni obstoj in socialno enakopravnost, gradnji domovine in družbene zavesti, je na Slovenskem odigralo železarnstvo.

Ponosni smo lahko, ker pripadamo tej temeljni proizvodni dejavnosti, saj ima pred drugimi vidne prednosti. Slovenske železarne so dejavnost:

- ki ima najstarejšo zgodovino in največjo industrijsko tradicijo v Sloveniji,
- ki je prispevala pomemben delež med narodnoosvobodilno vojno,
- ki je dosledno iztrebila ostanke močnih nemških useljin,
- ki je s kadri in izdelki učinkovito sodelovala pri obnovi ter industrializaciji Jugoslavije,
- ki ima zdravo proizvodno, poslovno in ekonomsko sedanost,
- ki skladno z ustavo uspešno gradi dohodkovno neodvisen gospodarski organizem združenega dela proizvodnje in predelave jekla,
- ki ima realen in z drugimi ubran razvojni program za še plodnejšo prihodnost.

Vsi dosedanja poskusi, da bi se na Slovenskem železarnstvu zmanjšal pomen v družbeni reprodukciji, so se dosedaj razbili na plodnem delu železarjev. Tako bo tudi v prihodnje.

Ne bom ponavljal podatkov o visokem krvnem davku železarjev med vojno, ker je bilo to povedano na našem prvem in drugem srečanju udeležencev narodnoosvobodilne borbe. Za velik prispevek v nacionalnem in socialnem osvoboditvi je na veličastni proslavi 40-letnice stavke, 30-letnice osvoboditve in 25-letnice samoupravljanja, 23. avgusta jese-niškim delavcem izrekel posebno priznanje predsednik CK ZKS Franc Popit. Ob tej priložnosti je poudaril tudi pomembno vlogo železarnstva v izgradnji domovine po osvoboditvi in govoril o naših sedanjih aktualnih nalogah za stabilizacijo gospodarstva ter realen in učinkovit razvoj. Prepričan sem, da bodo te njegove besede pohvale in napotkov padle na plodna tla.

Nahajamo se v zadnjem letu petletnega razvoja od leta 1971 do 1975. Po dosežkih poslovanja letos smo v Slovenskih železarnah lahko zadovoljni, saj smo na najboljši poti, da bomo glavne količinske in vrednostne petletne obveze do konca leta ustvarili. Veselimo se lahko, da bomo med redkimi industrijskimi grupacijami, ki bodo tekoči srednje-ročni načrt izpolnile. Pohvalimo se lahko tudi znotraj jugoslovanskih železarj, saj bodo naši dosežki nadpovprečni. Medtem ko bo cela jugoslovanska črna metalurgija dosegla le okrog 63% za zadnje leto petletnega načrta predvidene količine surovega jekla, v Slovenskih železarnah z gotovostjo lahko trdimo, da bomo našo obvezo 800.000 ton tega vira celotne naše ustvarjalne dejavnosti v celoti dosegli.

ZDRUŽENA TVORBA SZ SE KREPI

Letos teče drugo leto, odkar so se naše delovne organizacije železarne Jesenice, Ravne, Store, predelovalci Veriga Lesce, Plamen Kropa, Tovil Ljubljana, Žična Celje in Metalurški inštitut novembra 1973 s samoupravnim sporazumom združile v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenske železarne. Veliko je bilo od prve integracijske tvorbe slo-

venskih železarj iz leta 1969 pri združevanju dela in sredstev že doseženega. Na podlagi izkušenj in otipljivih koristi pa bo še mnogo več v smeri dohodkovne soodvisnosti v slovenskem železarnstvu treba ustvariti v prihodnje. Nihče ta prizadevanja vzajemnosti in tovarištva bolj ne podpira kot borci. Utemeljitev za to so vzori v enotno povezani narodnoosvobodilni borbi in ne nazadnje v že doseženih proizvodnih ter ekonomskih rezultatih enotne družine slovenskega železarnstva.

V prvem polletju 1975 smo dosegli:

- preko 400 tisoč ton surovega jekla, kar je 26 tisoč ton ali 7% več kot v istem obdobju lani,
- 375 in pol tisoč ton blagovne proizvodnje, kar je 35 tisoč ton ali 10% več kot v prvem polletju lani,
- 3.640 milijonov realizacije, kar je 64% več kot v istih mesecih leta 1974,
- 4.259 milijonov celotnega dohodka ali 68% več kot v istem času lani.

Ker smo te osnovne postavke gospodarskega načrta dosegli ob povprečju 16.269 zaposlenih, kar je 6% več kot v prvem polletju lani, sledi, da je produktivnost v blagovni proizvodnji porasla za 4%.

Kot učinek boljšega koriščenja proizvodnih potencialov in znižanja cen nekaterih surovin je bila zboljšana tudi ekonomika poslovanja. Osebnih dohodkov je bilo izplačanih bruto 502,3 milijona din ali 40% več kot v istem času lani, ob tem pa smo kljub povečanim družbenim dajatvam zbrali 483,2 milijona din bruto akumulacije, to je amortizacije povečane za dobiček, ali 49% več kot lani.

Spodrsnilo pa nam je pri izvozu, ki smo ga realizirali le 16,8 milijona dolarjev ali 10% manj kot v istem času lani. Težjo nalogo imamo na tem področju v drugem polletju.

Surovo jeklo je vir proizvodnje, dela in zasluga vseh TOZD in obratov železarj in tovarn predelovalcev, zato mu moramo posvetiti posebno pozornost.

Od količine in kvalitete te substance je odvisen obseg blagovne proizvodnje, prodaje doma in v inozemstvu ter dohodek vseh delovnih organizacij. Nihče drug nam ne bo dal našemu programu primerne surovega jekla, zato nam ne ostane drugega kot na to naravnane lastne toplotnice. Tega se v vseh naših železarnah ne zavedajo v celoti, kar se odraža s podcenjevanjem kadrovske zasedbe. Tudi borci kot čuvarji naših pridobitev, moramo imeti to pred očmi.

Slovenske železarne so od marca pri gospodarskem sodišču registrirane kot prva SOZD z neomejeno solidarno odgovornostjo. To pomeni velik kvaliteten premik, ki se na žalost v celoti še ne odraža v medsebojnih odnosih. Pomeni pa, da v SZ delovne organizacije morajo biti zainteresirane ne le na dobrem lastnem poslovanju, temveč tudi na uspešnem delu drugih delovnih organizacij, podpisnic samoupravnega sporazuma.

ODSTRANIMO OVIRE STABILIZACIJE

V Slovenskih železarnah se nismo omejevali le na reševanje problemov znotraj SOZD, temveč smo vedno tudi bili med pobudniki za urejanje širše ekonomske problematike. Ni zato naključje, da tudi na srečanjih borcev NOV opozarjamo na slabosti, ki zavirajo naš zdrav razvoj. Na prvem na Pkrljuki, in zlasti na drugem srečanju v Kotljah, smo opozorili na nezasluženo in pretirano porabo, kritični zunanji trgovinski primanjkljaj in zahtevali resni pristop k izdelavi in izpeljavi splošnega nacionalnega načrta varčevanja, povečevanja izvoza in borbe za znižanje inflacije. Zadovoljni smo lahko, da je letos ta pobuda dobila splošni družbeni značaj.

Kar moramo borci s posebnim odobravanjem poudariti, je najnovejša akcija za znižanje cen. Ta bo pripeljala do bitke za znižanje stroškov proizvodnje, znižanja porabe, umirjanja inflacije in do jačanja dinarja. Ta akcija ima velik družbeno ekonomski in moralno politični pomen. Pomeni preobrat našega obnašanja in dosedanjega reševanja ekonomskih problemov le s poviševanjem cen, na prizadevanje za večjo rentabilnost in produktivnost dela. Tu Slovenske železarne se odte zdrave akcije ne smejo distancirati, temveč jo moramo z lastnimi programi za večjo gospodarnost podpreti.

Pokazalo se je, da se s povečanjem proizvodnje in zlasti porabe materialnih dobrin ter s kulturnim bogatenjem družbe reproducirajo tudi slabosti, ki so spremljevalke vsega razvitega sveta.

Ob nastanku ljudske oblasti in samoupravne družbene ureditve smo idealno predvidevali le hiter in skladen razvoj, ne pa tudi nastanek grupno-lastiške mentalitete, socialne diferenciacije, kopičenja za-

sebnih lastnin. Nismo pričakovali takega odnosa do dela v interesu družbe in tako obsežne privatizacije, kot sta se v teku desetletij razvila. Čudno je, da ob tem, ko se cela Jugoslavija zviža v krčih visokega zunanje trgovinskega primanjkljaja, ki je odraz prevelike investicijske, splošne, skupne in osebne porabe, nekatere delovne skupnosti z visokimi cenami ne pa z delom prisvajajo družbeni dohodek, posameznikom pa se kopiči imovina.

Kljub temu, da se samo s prejemki od dela ni možno neupravičeno bogatiti, so si mnogi ob botrovanju spekulacije, visokih kreditov, ki jih žre inflacija ter podobno, pridobili velika premoženja. Za tako moralo, ki maso razlašča, da bi si nekateri prisvajali nezasluženi standard, se nismo borili. V pogojih inflacije bi morali zato kredite sproti revalorizirati, da bi vsak vračal, kar je dobil. To bi najbolj učinkovito vplivalo na stabilizacijo, znižanje inflacije in nezaslužene porabe.

Ob tridesetletnem jubileju se moramo spomniti na prva leta osvobodjene domovine, ko smo ne oziraje se na položaj z dodatnim prostovoljnim delom opravljali javna dela in pospeševali obnovo ter razvoj. Tak duh vzajemnosti in solidarnosti nam je potreben tudi sedaj, zato ga v Slovenskih železarnah ohranimo in posredujmo novemu rodu.

OBNAVLJANJE DUHA REVOLUCIJE

Naša organizacija — zveza borcev NOV — počasi usiha. Medtem ko je ob lanskem srečanju v Slovenskih železarnah delalo še 935 bork in borcev, kar je bilo 6% vseh zaposlenih, nas je sredi letošnjega leta bilo le še 833 ali le 5% zaposlenih. Med tistimi, ki so odšli, je tudi 14 umrlih.

Slava jim!

Osip borcev bo vedno večji, zato moramo še bolj kot do sedaj skrbeti, da bo za nami ostal revolucionarni duh. Tega moramo prenašati na mlajši rod, naše letošnje srečanje pa naj zato preraste v zbor slovenskih železarjev. Letos je med nami že 170 mladincev in mladink, z leti pa bo to število moralo skokovito rasti. Ta srečanja morajo biti spodbuda za voljo in napredek. Pomeniti morajo manifestacijo bratstva in enotnosti, podporo jugoslovanske samoupravne družbene ureditve in njene pravične borbe za neodvisnost vseh narodov sveta.

S posebnim žarom radosti borej SZ pozdravljamo zmago vietnamskega naroda, ki je po dolgi in mučni borbi končno postal samostojen in enakopraven član človeške družbe.

V času, ko mi zborujemo na Teharjih, sō se v Limi zbrali zunanji ministri nevezanih dežel. Ponosni smo lahko, da Jugoslavija v nevezanem svetu, ki se stalno širi, nosi prapor in da je vzor sodobnih družbenih odnosov. Z dobrim delom, uspešno proizvodnjo in ekonomsko trdnostjo bomo najbolje podprli to našo zdravo, uspešno ter pravično zunanjo politiko.

Smo pred vstopom v novo petletno obdobje gradnje samoupravne socializma od leta 1976 do leta 1980. V naši SOZD že imamo za to obdobje izdelana izhodišča razvoja delovnih organizacij in SZ kot celote.

Do leta 1980 naj bi s proizvodnjo presegli milijon ton surovega jekla, dosegli blizu milijon ton blagovne proizvodnje, 12,5 milijarde din realizacije in presegli 100 milijonov dolarjev izvoza. Z orieniacijo na zlahtneno jekla smo v razvoju odvisni predvsem od elektro energije, ki jo bomo leta 1980 rabili blizu milijarde kWh ali 10% celotne proizvodnje v SR Sloveniji. Prepričani smo, da bo družba, upoštevala pomembnost slovenskega železarnstva in z energijo omogočila njegov nadaljnji razvoj.

Borci Slovenskih železarj se obvezujemo, da bomo varovali naše pridobitve, krepili samoupravno ureditev in z lastnim vzorom v delovnih organizacijah pomagali krepiti duh vzajemnosti in tovarištva, da bi celotna naša sestavljena organizacija postala dohodkovna soodvisna vertikalno povezana reprodukcijska celovitost izdelave ter predelave jekla.

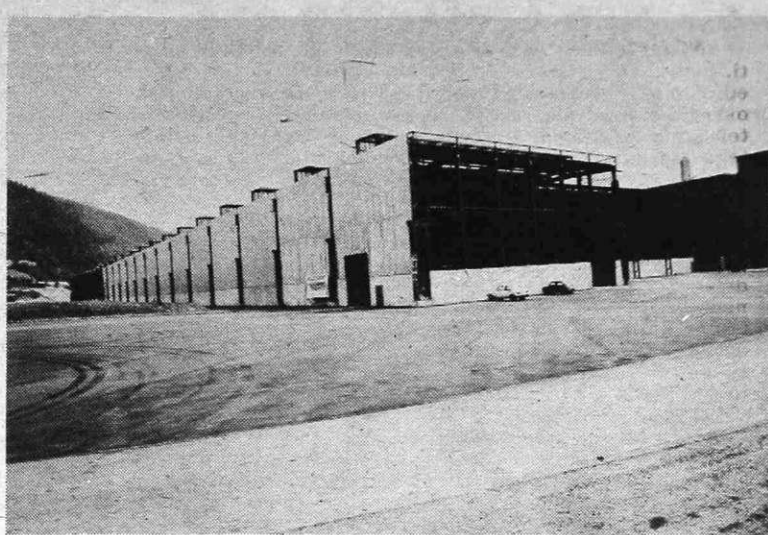
Železarski globus

BELGIJA

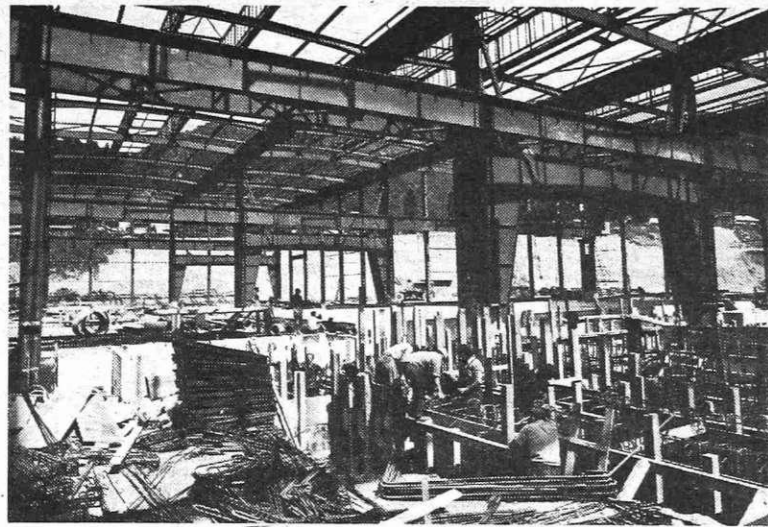
Belgijska železarska družba Laminors de Ruau bo ustanovila železarsko družbo. Imenovala se bo Carlec. Nova družba bo zgradila novo elektro jeklaro, le-ta pa bo imela tudi napravo za kontinuirano vlihanje surovega jekla.

VELIKA BRITANIJA

Železarska družba Korf Engineering iz Zvezne republike Nemčije, bo investirala 55 milj. dolarjev za modernizacijo železarj, ki pripadajo britanski železarski družbi British Steel Corp. S tem denarjem bodo zgradili tudi napravo za kontinuirno vlihanje surovega jekla v železarni Cookley (Staffordshire).

Hala hladne valjarne v vsej svoji razsežnosti

Sedaj smo pokriti in bomo lahko nemoteno delati

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 8.9.	RAVNIK JOŽE	DOLINAR SAŠO
TOREK — 9.9.	GMAJNAR JANEZ	KORDEŽ FILIP
SREDA — 10.9.	REKAR VINKO	LEBAN IVO
ČETRTEK — 11.9.	ENIKO VANDA	TRONTELJ MARJAN
PETEK — 12.9.	KOSELJ ANTON	VARL ALOJZ
SOBOTA — 13.9.	LOGAR IGOR	KAVČIČ EDO
NEDELJA — 14.9.	KRAPEŽ BERTI	ARNEŽ FRANČ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 8. do 13. septembra bodo delale naslednje ambulante:
Dopoldan: IV. obratna ambulanta
Popoldan: I. obratna ambulanta
V soboto, 13. septembra samo dopoldan: I. obratna ambulanta.

Zobna ambulanta:
Dopoldan: I. zobna ambulanta
Popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 13. septembra samo dopoldan: I. zobna ambulanta

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto dopoldan od 6.30 do 13. ure.

VSE UPOKOJENE ČLANE ELEKTRO VZDRŽEVANJA VABIMO NA IZLET

V dneh, 20. in 21. septembra organiziramo dvodnevni izlet na relaciji: JESENICE — ČATEŠKE TOPLICE — KUMROVEC — ZAGREB (ogled velesejma) — JESENICE (podroben program še ni izdelan).

V dneh, 13. in 14. septembra pa prav tako dvodnevni izlet v MALINSKO NA OTOKU KRKU

Prvi dan: Odhod z Jesenic ob 6. uri, s krajšim postankom v Ribnici, nato nadaljevanje poti skozi Reko do Črešnjeva, kjer bi vstopili na trajekt med 10. in 11. uro. Po izstopu iz trajekta (vožnja traja 10 minut), še polurna vožnja do hotela Slavija v Malinski. Razmestitev v hotelu in kosilo. Po kosilu prosto za sprehode ali kopanje. Večerja ob 18. uri, po večerji bo prosto za zabavo ali počitek.

Drugi dan: Zajtrk ob 8. uri, nato izlet do letališča na Krku ali prosto za kopanje ali kegljanje. Kosilo bo ob 13. uri. Po kosilu povratek proti domu s postankom na letališču v Postojni. Po želji tudi postanek kje drugje. Prihod na Jesenice okrog 22. ure.

Upokojeni člani elektrovzdrževanja prispevajo 70 din, njihovi svojci pa polno ceno 320 dinarjev.

Prijave sprejemata:
V oddelku DES Jesenice Jože Iskra (tel. 575),
v oddelku DES Javornik Tatjana Srpič (tel. 497), do srede 10. septembra.

OBVESTILO UPOKOJENCEM HLADNE VALJARNE

Obveščamo vse upokojence hladne valjarne, žarilnice, odpreme, lužilnice in skladišča surovin ter vilicarjev, da organizira sindikalni odbor hladne valjarne v soboto, 13. septembra izlet v Krmo.

Prijave sprejema do torka, 9. septembra osebno ali na telefon 532 tov Klinar.

Odhod avtobusa je 13. septembra ob 9. uri izpred stare občine Jesenice — nasproti Klabusa.

PREGLED SESTANKOV SDS

Samoupravne delovne skupine, ki so se sestale, so na svojih sestankih obravnavale: predlog o novi organizaciji upravljanja in ravnanja v ŽJ, predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu, samoupravni akt o zdravstvenem varstvu in informacijo o gospodarskem položaju v ŽJ in ukrepe za stabilizacijo.

TOZD TALILNICE

V obratu martinarna so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, ponvični zidarji, staro železo 2 in 3, SM peči 4 in livna jama 4 in 1. Samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja navedena v uvodu. Samoupravna delovna skupina staro železo 2 je o samoupravnih aktih za zdravstvo menila, da so se zdravstvene usluge preveč podražile. Poleg tega je samoupravna delovna skupina še obravnavala ekonomske odnose v TOZD.

V obratu elektrojeklarna so imele sestanek samoupravne delovne skupine obratovodstvo, elektro peči 2 in 4, priprava vložka elektrojeklarna, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. In pravilnik o napredovanju na delovnem mestu so imele samoupravne delovne skupine pripombe, in sicer, da naj bo poizkusna doba treh mesecev, ocenjuje pa naj se na šest mesecev ne pa na eno leto, pri izračunavanju staža za napredovanje na delovnem mestu naj se upoštevajo polna leta, ne pa meseci. Samoupravne delovne skupine niso soglašale s samoupravnimi akti o zdravstvenem varstvu.

V obratu livarna so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo livarne, modelna mizarna, kovinoli-varna, jekloliivarna 2 in 4 in čistilnica odlitkov. Samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja, ki so našeta v uvodu brez bistvenih pripomb. Samoupravna delovna skupina čistilnica odlitkov pa je razpravljala še o varnosti pri delu in o pnevmatičnih kladivih, ki se pogosto kvarijo, da jih bo potrebno reklamirati in nabaviti rezervne dele.

TOZD VALJARNE

Samoupravna delovna skupina vodstvo TOZD Valjarne je obravnavala vprašanja navedena v uvodu.

V obratu valjarna bluming je imela sestanek samoupravna delovna skupina bluming 1, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu. O predlogu pravilnika o napredovanju na delovnem mestu je menila, da bo tako ocenjevanje povzročilo prepire med ljudmi in proizvodnja se ne bo dvignila.

V obratu valjarna žice so imele sestanek samoupravne delovne skupine: valjarna žice 2 in 4, adjustaža Javornik 1/1 in 2, lahka proga 2 in 3 in čistilnica. Samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja, ki so našeta v uvodu. Samoupravna delovna skupina valjarna žice 4 je še obravnavala: proizvodnjo v mesecu juliju, varnost pri delu in ekonomske odnose v TOZD. V zvezi s pravilnikom o napredovanju na delovnem mestu, samoupravna delovna skupina zahteva obrazložitev, zakaj imajo v nekaterih obratih in na nekaterih delovnih mestih stimulacijo na proizvodnost. Kdo je o tem odločal in zakaj se ni vprašalo samoupravne delovne skupine. Člani delovne skupine tudi vprašujejo, kakšna je pot napredovanja v obratu, kdo odreja potencialne kandidate za posamezna delovna mesta in pa po kakšnih kriterijih.

Samoupravne delovne skupine adjustaža Javornik 1/1 in 2, lahka proga 3 in čistilnica so pri novi organizaciji upravljanja in ravnanja menile, da naj dokončno odločata o novi organizaciji priprave dela obratovodja in direktor TOZD. Poleg tega pa odklanjajo skupen TOZD z valjarno žice in se opredeljujejo za skupen TOZD z jeklovnikom.

V obratu valjarna 2400 so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, adjustaža 2400/1, 2 in 3, proga 2400/1 in odprema 2400. Samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. Samoupravna delovna skupina 2400/1 je še obravnavala srednjeročni razvojni program Železarne. Samoupravna delovna skupina je razpravljala

tudi o čistoči prostora, kajti ko gre čistilka na dopust ali pa boluje, nihče ne pospravi prostora in želi, da naj se to uredi. V primeru odsotnosti žerjavovodja št. 6 naj bi dobili še enega, kajti lahko pride tudi do zastoja.

TOZD HLADNA PREDELAVA

V obratu profilarna so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, profilarna 1 in predelava profilne, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu. Poleg tega pa še proizvodno problematiko in ekonomske odnose v TOZD. Pri proizvodni problematiki so obravnavali pomanjkanje naročil, slabo oziroma poslabšano kvaliteto vložka in razne malomarnosti v obratu. V bodoče bo potrebno odpraviti lastne napake in zahtevati od drugih obratov ter prodajnega oddelka, da naj uredijo te stvari.

V elektroodnem obratu so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu. Samoupravne skupine so imele pripombe na predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja, in sicer organizacija proizvodnje in CPD na nivoju med TOZD in glavnim direktorjem ni zadovoljivo rešena in smatrajo, da bi morali najti ustreznejšo rešitev. Glede pristojnosti pripominjajo, da bi moral zbor delavcev odločiti o vseh pomembnejših odločitvah o denarju in tudi o združevanju denarnih sredstev. Težiti bi morali k direktnemu samoupravljanju. Čim več pristojnosti je treba dati zboru delavcev in delavskemu svetu, pri tem pa ugotoviti, ali ne bi bilo morda možno zmanjšati števila odborov. Pri samoupravnih aktih za zdravstveno varstvo so predlagali, da naj za oblike zdravstvenega varstva, ki so manjšega pomena za zdravje in življenje, krije zdravstvena skupnost stroške v višini 30 %. Samoupravna delovna skupina proizvodnja praškov pa vprašuje, kdaj se bo rešil problem beneficiranega staža, kajti rešuje se že dve leti. Pospeši naj se tudi delo za nov obod peči.

V obratu žebjarne so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, žebjarne 3 in zavijalnice žebjarne. Samoupravna delovna skupina obratovodstvo žebjarne je obravnavala predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu in je imela pripombe, da mora biti napredovanje na delovnem mestu ločeno od osebne ocene. To naj bosta dve ločeni stimulaciji, ki naj imata vsaka svoje kriterije za določanje % stimulacije. Osebna ocena naj bo vrednotena ne glede na staž v podjetju in to šele po enoletnem stažu v OZD. Omogoča naj stimulacijo največ 7-8 %. Ocena naj bi bila splošna in bi jih izdelale komisije delavcev v obratih s petimi člani. Predložen sistem ocenjevanja in napredovanja, ki je bil objavljen v Železarju, bi lahko povzročil velika nesoglasja med sodelavci, v najtežji situaciji pa bi bili ocenjevalci. Samoupravni delovni skupini žebjarne 3 in zavijalnice žebjarne pa sta obravnavali vprašanja navedena v uvodu. O pravilniku o napredovanju na delovnem mestu sta imeli enake pripombe kot obratovodstvo.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

V obratu strojne delavnice so imele sestanek samoupravne delovne skupine: obratovodstvo, priprava dela, orodjarna 1 in 2, strugarji Jesenice 2, materialna služba, konstrukcijska delavnica 2 in kovačnica. Samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja navedena v uvodu. Samoupravne delovne skupine orodjarna 1 in 2, obratovodstvo, strugarji Jesenice so na predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu predlagali, da naj bi pred uvedbo pravilnika izvedli prekatgorizacijo delovnih mest. Izdelati bi se morali natančni kriteriji za določanje stopnje uspešnosti. Samoupravna delovna skupina orodjarna 2 želi, da naj se izvrši preventivni zdravstveni pregled predvsem za brusilce, ker le-ti že dalj časa niso bili pregledani.

V obratu strojno vzdrževanje so imele sestanek samoupravne delovne skupine: SV jeklarna 1, 2, 3 in 4, SV HVZ, SV ključ. delavnica 1 in 2. Samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja navedena v uvodu. Samoupravne delovne skupine SV jeklarna 1, 2, 3 in 4 so pri predlogu za novo organizacijo upravljanja in ravnanja menile, da je treba nekatere

stvari bolj konkretizirati (kajti vsako drevo raste iz korenine in ne na vrhu). Iz predloga niso vidne zadolžitve področnega vzdrževanja, niti ni razvidna delitev dela. Predlog ni zrel za sprejem, ker so vsa določila načelna ne pa konkretna.

V obratu VEN so imele sestanek samoupravne delovne skupine: VEN Jesenice, VEN Javornik, VEN jeklarna, VEN-DES 2, VEN ERD, VEN Plavž, VEN-HVZ, ki so obravnavale vprašanja navedena v uvodu. Samoupravna delovna skupina VEN jeklarna je obravnavala tudi zastoje in opozorilo javnega točilca, da lahko večje zastoje obravnava tudi UJV. Člani delovne skupine so sklenili, da bodo posvetili več pozornosti mejnim stikalom, ter jih pred pogonom preizkusili. Člani delovne skupine želijo, da se nabavi moped s prikolico za prevažanje rezervnih delov.

Samoupravna delovna skupina VEN HVZ je k predlogu o novi organizaciji upravljanja in ravnanja predlagala, da je potrebno narediti organizacijske sheme TOZD do nivoja delovnih skupin oziroma izmen in tudi te posredovati v javno razpravo. Razpravljali so še o varnosti pri delu in so bili opozorjeni, da naj uporabljajo zaščitna sredstva in upoštevajo varnostne predpise. Opozarjajo na zastarelo opremo žerjava 5 MP v žarilnici. Pripravili so kompletno elektro opremo za ta žerjav, vendar še vedno manjka nova kabina. Projekt za novo kabino je končan in želijo, da se delo za izdelavo kabine pospeši.

V obratu RTA je imela sestanek samoupravna delovna skupina elektro zveze, ki je obravnavala vprašanja, ki so našeta v uvodu brez bistvenih pripomb.

V obratu strugarna valjev je imela sestanek samoupravna delovna skupina strugarna valjev Bela, ki je obravnavala vprašanja navedena v uvodu brez bistvenih pripomb.

V obratu transport je imela sestanek samoupravna delovna skupina vodstvo transporta, ki je obravnavala vprašanja navedena v uvodu.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

V delovni skupnosti skupnih služb so imele sestanek samoupravne delovne skupine: oddelke za organizacijo dela, laboratorij šamotarne, center za obdelavo podatkov, sektor prodaje, raziskovalni oddelki in sekretariat. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

Samoupravna delovna skupina oddelke za organizacijo dela je pri novi organizaciji postavila vprašanja, kdaj bo vsebina, ki jo prinaša realizacija predloga tudi uresničena.

Samoupravna delovna skupina sektor prodaje je še obravnavala srednjeročni razvojni program. K pravilniku o napredovanju na delovnem mestu so predlagali, da je potrebno čim bolj poudarjati staž na delovnem mestu in nikakor ne bi smelo priti do tega, da bi nekdo, ki ima npr. 20 let staža, dobil nižjo oceno kot pa tisti, ki ga ima npr. 3 ali 5 let, obstaja pa tudi nevarnost premočnega osebnega vpliva na ocenjevanje.

Samoupravna delovna skupina raziskovalni oddelke je še obravnavala: ekonomske odnose in informacijo o dodatku za deficitarnost poklica. Vodja delovne skupine je razložil kritično situacijo v proizvodnji, ki traja že drugi mesec in posledice. Člane delovne skupine je opozoril, da naj vložijo več naporov in pripomorejo k boljši kvaliteti proizvodnje. Samoupravna delovna skupina sekretariat je še obravnavala srednjeročni razvojni program, predlog spremembe poslovnega predmeta, ekonomske odnose in družbeno samozadovoljevanje. Pri obravnavi pravilnika o napredovanju na delovnem mestu so člani delovne skupine menili, da bi moral biti sistem tak, da bi bilo napredovanje med delovnimi mesti bolj stimulativno kot napredovanje na samem delovnem mestu. Samoupravni sporazum o delitvi osebnega dohodka v TOZD bi moral vsebovati tudi določila pravilnika o napredovanju na delovnem mestu.

Analiza o sestankih samoupravnih delovnih skupin je narajena na osnovi zapisnikov samoupravnih delovnih skupin, ki smo jih prejeli v prejšnjem tednu. Analizo pripravila

Vlasta VIDIC,
Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Samoupravni organi v preteklem tednu

35. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Namestnik predsednika odbora za gospodarstvo Franci BRELIH je sklical 35. sejo za petek, 29. avgusta 1975.

Najprej so pregledali, kako so bili uresničeni sklepi 34. seje in ugotovili, da so izvršeni. Sprejeli so še poročilo o izpolnjevanju neizvršenih sklepov prejšnjih sej.

Razpravljali so o analizi doseganja operativnega programa za julij in analizi finančnega rezultata za julij. Ugotovili so, da je bila proizvodnja v juliju zelo slaba, slabi so tudi finančni rezultati, ki poslabšujejo dosežene rezultate v sedmih mesecih.

Da je mesec julij daleč najslabši v letošnjem letu v celi vrsti pokazateljev, je razvidno iz naslednjih osnovnih podatkov:

— Blagovna proizvodnja, ki je osnova za eksterno realizacijo, je bila v juliju 28.137 ton, kar je 4.633 ton pod planirano ali 14,1 %.

Slabša julijska proizvodnja v zadnjih štirih letih je bila le leta 1972.

— V I. polletju je zaostanek v blagovni proizvodnji 3.051 ton, samo z julijem je ta zaostanek večji še za 1.500 ton.

— Prvič je pod planom tudi vrednostna eksterna realizacija, čeprav je v prvem polletju povprečno znašal njen presežek 108 milijonov dinarjev.

— Povprečna prodajna cena je bila le januarja in februarja nižja od julijske.

— Presežek dohodka je 4,6 milijona dinarjev in je najnižji, ob povprečju letošnjega leta 11,2 milijona dinarjev.

— V juliju so bili najvišji osebni dohodki, v masi so znašali 34,5 milijona din, letošnje povprečje pa je 31,5 milijona dinarjev.

— Kaže se rekordno odstopanje dejanskih cen od planskih, saj znaša 12,6 milijona dinarjev, ob letošnjem povprečju 7,0 milijona dinarjev.

— Stroški izvoza za 2.625 ton so znašali 11,3 milijona dinarjev (povprečje letošnjega leta je 3,7 milijona dinarjev), prodajna cena pa je znašala le 6.275 din/tono.

— Zvišanje stroškov presega letno povprečje 6,9 milijona dinarjev za tri milijone dinarjev, če odzamemo obračun povečane amortizacije za prvih sedem mesecev, ki je s tem obračunom šele dosegla lanskoletno višino.

— Kljub vsem težavam je prinesla vsaka tona blagovne proizvodnje 1.763 dinarjev dohodka, od tega smo dali za osebne dohodke kar 70 %, za obveznosti 21 % in le 9 % je dobička.

— Plačana realizacija je bila najnižja v letošnjem letu, njena likvidnostna struktura (gotovina : kompenzacija) pa najslabša.

— Porasle so terjatve in dolgotrajnosti.

Kumulativni podatki za sedem mesecev pa še vedno skrijejo negativne učinke julijskega dela, saj je proizvodnja po količini višja za 9.189 ton in po vrednosti za 682 milijonov dinarjev od lanskoletna s tem, da je tudi prodajna cena večja za 2.846 din/tono. V primerjavi s planom letošnjega leta zaostajamo po količini za 7.683 ton, vrednostno pa smo plan presegle za 146,7 milijona dinarjev ob 944 din/tono večji ceni.

Zaradi takšnih rezultatov dela in poslovanja v mesecu juliju so zahtevali, da odbori za gospodarstvo TOZD analizirajo rezultate poslovanja svoje TOZD in predlagajo ukrepe za izboljšanje.

Ker so ugotovili, da je odsotnost v Železarni zelo visoka, so naročili skupnim službam, da v najkrajšem času izdelajo podrobno analizo vseh vrst odsotnosti in da predlagajo ukrepe za zmanjšanje odsotnosti z dela in izboljšanje delovne discipline. Bolezenska odsotnost v nekaterih obratih je izredno visoka, zato bo zdravstvena služba skupaj z obratno ambulanto podala podrobno poročilo o vzrokih tako visoke bolezenske odsotnosti.

Odgovorni v obratih in skupnih službah morajo organizirati delo do konca izmene in preprečiti ob zaključku dneve grupe pri vratarjih.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje bo pripravil skupaj z glavnim direktorjem informacijo za vse zaposlene o stanju v tovarni.

V nadaljevanju seje so sprejeli poročilo o doseganju operativnega programa za avgust in ugotovili, da rezultati ne bodo bistveno boljši od julijskih. Sprejeli so informacijo o operativnem programu za september in potrdili družbeni plan za IV. četrtletje letošnjega leta.

Sprejeli so tudi informacijo pomočnika glavnega direktorja o ukrepih za pospeševanje izvoza in se strinjali z osnutkom pravilnika za pospeševanje izvoza Slovenskih železar in ga posredovali v razpravo odborom za gospodarstvo in delavskim svetom TOZD in delovne skupnosti Skupne službe.

Ob koncu seje so rešili vlogo Športmetala Jesenice in odobrili na predlog prodajnega sektorja — izvoza težinsko reklamacijo. JŠ.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

36. IN 37. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

Predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD VET Ignac Juran je sklical 14. avgusta 36. sejo odbora za kadre in medsebojna razmerja. Na seji so pregledali izvajanje sklepov 34. in 35. seje, pri čemer so ugotovili, da so bili vsi sklepi realizirani, razen nekaterih, ki imajo značaj daljšega reševanja oz. nalog.

Pri reševanju kadrovske problematike so na vodstvu vzdrževanja razporedili enega delavca na delovno mesto, v transportnih obratih pa pet, enega pa so premestili. V elektro-toplotni energiji so enemu delavcu podaljšali začasno odločbo, dva delavca premestili in enega razporedili na delovno mesto. V strojnih delavnicah so dva delavca razporedili na delovno mesto in enega premestili. V obratu RTA so enega delavca premestili. V elektro vzdrževanju so dvema delavcema ukinili odbitke od osnovne tarifne postavke, osem delavcev pa razporedili na delovna mesta. V strojnem vzdrževanju so petim delavcem ukinili odbitke od osnovne tarifne postavke, štirim, predlaganim od obratovodstva, pa ne, 12 delavcev so razporedili na delovna mesta, pet pa so jih premestili. Na vodstvu energije so razporedili enega delavca. V plinski in vodni energiji so razporedili enega delavca na delovno mesto, enega pa pod pogojem, da se delovno mesto začasno izprazni.

Odbor je reševal tudi 15 prošnji pri tožbi ter odpovedi lastnosti delavca TOZD VET. Sprejeli so sklep o premestitvi ene delavke v strugarni valjev na osnovi pripomb samoupravne delavske kontrole TOZD VET in o imenovanju enega delavca v elektro vzdrževanju na delovno mesto na osnovi sklepa DS TOZD VET.

Odbor je sprejel na znanje tudi informacijo o koriščenju letnega dopusta v primerjavi s planom ter informacijo o podelitvi stipendij, ki jih je dodelil odbor za kadre pri DS železarne Jesenice za redno in izredno šolanje.

Sedemindvajsetega avgusta je predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD VET sklical 37. sejo. Na seji so obravnavali predlog sklepa o izbiri vodstvenih delavcev ter po razpravi sprejeli sklep, da bodo v prizadevanju za uveljavitev celovite kadrovske politike in postopka javnega in demokratičnega izbora najodgovornejših ključnih delavcev za vsa izraznejša, nezasedena ali začasna (v.d.) zasedena delovna mesta dosledno uveljavili:

— postopek javne objave v glasilu Železar z navedbo celovitih pogojev za izbiro najustreznejšega delavca;

— poleg zahteve strokovne uspešnosti bomo spoštovali oceno ustreznosti kandidatov, ki jo bodo za posameznika podale družbenopolitične organizacije v TOZD oz. OZD železarne Jesenice.

Postavili so tudi zahtevo, da se načelo celovitosti kadrovske politike ter javnosti in demokratičnosti izbire delavcev za navedena delovna mesta, vključno z načelom reelekcije, vključni v ustrezni samoupravni akt novih TOZD, DSSS in OZD železarne Jesenice.

Odbor je poleg sprejetja teh sklepov tudi predlagal, da bi se spisek delovnih mest razširil na nižja vodstvena delovna mesta, t. j. na vodje oddelkov po obratih.

DOPISUJTE
V ŽELEZARJA

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

PREDSEDNIK ZSMJ AZEM VLASI V NAŠI ŽELEZARNI

V sredo, 27. avgusta, se je mudil na enodnevnem obisku na Jesenicah predsednik zvezne konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije Azem Vlasi. Skupaj z njim je bil tudi predsednik komisije za idejnopolično delo pri ZSMJ Blaže Čulev ter predsednik RK ZSM Slovenije Ljubo Jasnič in sekretar RK ZSMS Zdenko Mali.

Azema Vlasi so najprej predstavili skupščine občine seznanili z gospodarskim položajem in nadaljnjimi perspektivami občine Jesenice. Okoli dvanaeste ure so se gostje sešli v Kazini s predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine in Železarne ter uprave našega kolektiva. Vasilij Koman, predsednik TK ZSMS Železarne, je goste in ostale navzoče najprej seznanil z delom

družbenopolitičnih organizacij v podjetju s poudarkom na delu mladinske organizacije, problemih mladih železarjev, ipd. Pomočnik glavnega direktorja Ivo Arzenšek je zatem govoril o gospodarskih prizadevanjih in ukrepih za stabilizacijo,

predsednica OK ZSMS Angelca Murko-Pleš pa je goste seznanila z delom občinskih organov Zveze socialistične mladine.

Po končanem razgovoru v Kazini so si gostje ogledali martinarno in plavž. Obisk na Jesenicah so Azem Vlasi in njegovi spremljevalci zaključili na Breznici, kjer so obiskali grob sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanovića.

NAŠA ANKETA: O FILMSKI KULTURI NA JESENICAH

Ko smo pred nedavnim izvedli med mladimi železarji anketo o tem, kako preživljajo dopust, se nam je porodila ideja, da bi lahko pripravili še več podobnih anket. Velikokrat se je namreč že izkazalo, da lahko prav skozi ankete najbolj jasno in predvsem objektivno zaznamo stališče do določenega vprašanja. V anketi se krešejo mnjenja različnih ljudi, ki z različnih zornih kotov osvetlijo določeno stvar oziroma problem. Lahko pa z anketo tudi na najbolj preprost način spoznamo, s čim se mladi ukvarjajo v prostem času, kako gledajo na razne dogodke v svetu in podobno.

Naše bralce pozivamo, da se oglašijo s predlogi za izvedbo ankete o najrazličnejših vprašanjih, če pa bo kakšen bralec sam izvedel in napisal anketo, pa jo bomo v naši rubriki seveda z veseljem objavili.

Danes je pred vami anketa o filmskem sporedu v jeseniških kinematografih. Redne obiskovalce, pa tudi tiste, ki manj gledajo filme, smo spraševali, kaj menijo o filmih, ki prihajajo na Jesenice, kakšna je kvaliteta, kakšnih filmov je preveč, kakšnih premalo, itd. In kaj so povedali naši anketiranci?

STANE, mehanik:

»Filmi, ki prihajajo na Jesenice, še posebno kavbojke, so za mene abso-

lutno slabi. Dobrih filmov je vedno manj, zato pada tudi obisk na filmskih predstavah. Zdi se mi, da jeseniško kinematografsko podjetje predvaja kavbojke samo zato, ker je dober obisk s strani tistih, ki o filmski kulturi nimajo pojma.«

JOŽE, delavec:

»Za filmsko kulturo se zanimam že od mladih nog. Kot se spominim, je bil včasih program boljši in na sporedu so bili kvalitetni filmi. Imam vtis, da je padla svetovna filmska produkcija pod nivo, sedaj pa se hočejo ustvarjalci rešiti iz krize z velefilmi, ki so kot nalašč narejeni za sladokusce. V jeseniških kinematografih so kavbojke izrinile redne obiskovalce, nazaj pa jih bo moč pritegniti z najmanj tremi dobrimi filmi na mesec.«

DARE, ključavničar:

»V kino v zadnjem času zahaja vse več nekulturnih ljudi, ki z raznimi opazkami motijo filmske predstave. Sam se navdušujem nad zgodovinskimi filmi, kjer prevladuje akcija in dinamika.«

STANKA, administrativna delavka:

»Filmski spored na Jesenicah je slab. Preveč je pustolovskih filmov, saj so skoraj vsak dan kavbojke. Spored bi prav gotovo veljalo temeljito spremeniti, saj imamo ljudje različne želje in okuse.«

RUDI, administrativni delavec:

»Filmski program pri nas je nezvojen. Kinematografsko podjetje vrti pač takšne filme, ki pritegnejo čimveč obiskovalcev, ne glede na kvaliteto. Z obiskom podjetje krije finančno izgubo, kulturna skupnost, ki bi prav tako morala sofinancirati filme, pa nima dovolj denarja. Poleg tega je vse manj obiskovalcev filmskih predstav, tudi zaradi neprimerenih dvoran. Na Jesenicah potrebujemo kulturno ustanovo, v katero bo naš delovni človek z veseljem zahajal.«

JANEZ, delavec:

»Na vsak način pri nas vrtijo preveč pustolovskih filmov, ki so si med seboj podobni skoraj kot jajce jajcu. Sam najraje gledam bolj umirjene filme kot npr. Moja pesem, moje sanje in podobne, ki vedno pritegnejo obiskovalce. Rad pa gledam tudi zgodovinske filme, ki prikazujejo razne slavne bitke oziroma predstavljajo življenje in delo znanih osebnosti.«

SONJA, dijakinja:

»V kino ne zahajam preveč pogosto. Kadar pa grem, so mi filmi navadno všeč. Nisem preveč zahtevna, saj so mi všeč filmi z najrazličnejšo tematiko.«

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

POSLEDICE MOŽNIH DIVERZIJ S KEMIČNIMI IN BIOLOŠKIMI AGENSI NA VODOVODNIH INSTALACIJAH

— imeti posebne varnostne sisteme na glavnih in važnejših vodovodnih cevih, da bi na ta način ali z drugimi tehničnimi postopki omogočili, da se le en vodni sektor zajame s kontaminanti iz določene točke. Najbolj občutljiv je sistem vodovodnega omrežja s izmenično delitvijo vode, pri čemer nastajajo intervali večjega pritiska in aspiracije zaradi zmanjšane pritiska. Potrebni so ustrezni ukrepi, da bi bil pritisk enak v vseh delih omrežja;

— da se stalno vzdržuje zveza med organi, ki so odgovorni za proizvodnjo in delitev vode, in zdravstvenimi organi, da bi se ob najmanjšem dvomu, da gre za kontaminante v vodi, lotili potrebnih ukrepov: izključitev zajetega sektorja omrežja, obveščanje prebivalstva, da je prepovedano uporabljati pitno vodo, izpiranje vodovodnih cevi in čiščenje s poliuretansko peno, hiperkloriranje in povečanje rezidualnega klora v vodnem omrežju;

— da se obdela voda z aktivnim ogljem ali ozonom, združeno s postopki kloriranja. To je zelo učinkovit način zoper vse vrste kontaminantov. Posebno je priporočena uporaba te metode v tistih delih omrežja, ki oskrbuje »nevarne točke« naselja, kot so bolnice, tovarne in obrati za proizvodnjo pijač in živil, da bi se izognili množičnemu širjenju kontaminantov izven vode v omrežju;

— da so splošne posledice za delo zdravstvene službe ob infekciji ali zastrupitvi z vodo iz vodovoda enake kot v drugih primerih, ko se uporabijo omenjeni agensi. Tu mislimo predvsem na probleme hospitalizacije velikega števila ljudi (ustvarjanje potrebnih ali formiranje posebnih bolnišničnih zmogljivosti v okviru obstoječega omrežja zdravstvenih zavodov), dalje na potrebo po intenzivni negi bolnikov (potrebno je več srednjemedicinskega osebja) ter na to, da bo del bolnic onеспособljen za normalne funkcije (verjetno 25 % posteljnih zmogljivosti) in da bo 10 do 20 % medicinskega osebja med žrtvami kontaminacije.

Če bi bil uporabljen agens, ki povzroča visoko smrtnost (npr. toksin botulinusa), bi se pojavili posebni problemi v zvezi s pogrebom umrlih. To je treba imeti pred očmi in pravočasno usposobiti posebno organizacijo za to delo.

V tem kratkem prikazu je analizirana samo hipotetična situacija ob morebitni uporabi treh izbranih vrst agensov na podlagi študije skupine strokovnjakov Svetovne zdravstvene organizacije. Gradivo zadošča, da se vsi zainteresirani pri nas zamislijo nad problemom posledic morebitnih diverzij z biološkimi in kemičnimi agensi ne le na vodovodnih instalacijah in omrežju, temveč tudi v drugih pogojih in z drugimi sredstvi in da temu posvetijo večjo pozornost ter da intenzivirajo strokovne aktivnosti vsi, ki se ukvarjajo s temi vprašanji, posebno pa zdravstvene službe.

Konec!

NASVIDENJE PRIHODNJE LETO

Na svidenje prihodnje leto! Tako so si zazeleli letošnji brigadirji konec avgusta, ko so se zaključile mladinske delovne akcije. Na vseh deloviščih so bili doseženi plani, ponekod še preseženi. Mladi so opravičili zaupanje in dokazali, da znajo tudi prostovoljno zgrabiti za kramp in lopato.

Svoj delež so na slovenskih deloviščih prispevali tudi brigadirji iz naše občine. Ob tem naj povemo, da so bili v Brkinih najboljše brigadirji jeseniško-bohinjskega oddela, naši mladinci pa so bili marljivi tudi na drugih deloviščih. Fotografija, ki jo objavljamo, je bila posneta v Brkinih, kjer so brigadirji popravljali cesto. Naj bo prijeten spomin za vse tiste, ki so letošnje poletje preživeli v brigadi.

MLADINSKA POLETNA POLITIČNA ŠOLA V VIKRČAH

Od 22. do 28. avgusta je bila v Vikrčah pri Ljubljani MPPS — mladinska poletna politična šola. Iz jeseniške občine se je je udeležilo šest mladincev, ki so zastopali naslednja področja: Ivo Ščavničar — IPD; Slavka Brelj — skupina predsednikov CK, Aljoša Lotrič — SLO; Zora Ščavničar — vzgoja in izobraževanje; Franci Kajdiž — družbeno-ekonomski odnosi; Marjeta Dolenc — informiranje v delegatskem sistemu.

Ob prihodu udeležencev je predsednik RK ZSMS Ljubo Jasnič seznanil prisotne s pomembnostjo MPPS, ki deluje kot dejavnik socialistične vzgoje in izobraževanja. Za vodjo MPPS je bil izvoljen Boris Bavdek, predsednik komisije za IPD pri RK ZSMS. Zatem so bili izvoljeni organi politične šole in vodje skupin.

Razporeditev našega dela je bila naslednja:

Dopoldne smo imeli delo po skupinah. V programu vsake skupine je bila tudi ekskurzija. Tako smo obiskali krajevno skupnost, tiskarno Dela, kasarno na Vrhniki, marksiistični center pri CK ZKS, osnovno

šolo Dobrava, kjer se je skupina seznanila s celodnevni poukom, itd.

Na popoldanskih plenarnih zasedanjih smo poslušali predavanja o mednarodnem socialističnem delavskem gibanju, o problematiki tehnokratizma, vlogi ZK in njenih prizadevanjih pri uveljavljanju zakonitosti v naši družbi, SZDL — enotna fronta organiziranih socialističnih sil in ZSMJ — ZSMS.

Za udeležence so bile pripravljene tudi štiri javne tribune, pri katerih so sodelovali znani družbenopolitični delavci SRS in SFRJ. Na tribunah smo govorili o aktualni družbenopolitični in ekonomski situaciji v SFRJ, aktualnih vprašanjih na področju ljudske obrambe in varnosti, o Slovincih v zamejstvu, Vida Tomšičeva pa nam je predavala o ženski v sodobni družbi.

Letošnja MPPS, ki jo je organizirala RK ZSMS, je bila namenjena idejnopoličnemu usposabljanju mladih iz vseh sredin. Politična šola je mladim nudila dosti znanja in teoretičnih spoznanj, katere bomo prenesli v svoje sredine.

Marjeta Dolenc

Spomin iz mladinske delovne akcije v Brkinih

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

61

Imperialistična prva svetovna vojna je torej potekala drugače, kakor so si zamišljali vrhovni oblastniki imperialističnih držav. Tu ne smemo misliti samo na Nemčijo in Avstro-Ogrsko kot začetnici tega imperialističnega obračuna, marveč tudi na Francijo in Anglijo. Nekaj neznane je bilo na obzorju in ogrožalo stari svet, ki bi zato najraje končal vojno in zavaroval svoj red in mir nad svojimi podložniki — nad izkoriščanimi delovnimi množicami, ki jih je prebudil ruski primer: »Padec carizma in ruska revolucija sta povsod okrepila upanje na mir in pacifizem; ruska provizorična (začasna) vlada je 9. aprila 1917 izdala proglas, v katerem je vsem narodom obljubila pravico do samoodločbe; sledil je proglas vseh ruskih delavskih in vojaških zastopnikov (12. aprila 1917 — to je sovjetov — opomba M. Kl.), v katerem so zahtevali mir brez aneksij in vojnih nagrad, kakor je o tem zapisal meščanski češki politik in kasnejši ustanovitelj prve češke republike T. G. Masaryk, »in proglas socialne demokracije v Nemčiji, Avstriji in na Ogrskem 19. aprila 1917, ki se je pridružila izjavi ruskih delavcev in

vojakov (sovjetov). Z druge strani je učinek teh izjav oslabil vojni napoved Amerike, Nemčije...« (že cit. delo, str. 124, 125).

Med takratnimi dokumenti JSDS (Jugoslovanske socialne demokratične stranke) zasledimo poleg prej citiranega Prvomajskega poročila, že marca 1917 (3. in 10. marca) v 9. in 10. številki »Delavca« med poročilom izredne konference JSDS, ki je bila 25. decembra 1916 v Trstu, tudi take stavke:

»Socializem ni za nas le filozofična, sociološka in ekonomska teorija (navajam po originalnem zapisu — op. M. Kl.), kakor sta se je sedaj polotila nesocialistično in socialistično učenjastvo, socializem je za nas predvsem gibanje vesoljnega prebujenega ljudstva celega znanega kulturnega sveta, gibanje, kateremu je dal prvi izraz Karl Marx v letih svoje mladostne polne sile, kateremu je našel preroške besede v svojem Komunističnem manifestu, v dobi, v kateri je zarja svobode (mišljeno je leto meščanskih revolucij leta 1848 — op. M. Kl.) prvič prešinjala kulturni svet. V socializmu moramo videti gibanje in življenje ljudskih mas in ne samo skrbno in bistroumno izvajanje ideologije.«

In:

»Delavstvo bodi samo bojna in vodilna sila razrednega gibanja in temu gibanju bodi le en cilj: Sistematično vedno krepkejšo pobijanje kapitalističnega sistema v vseh njegovih pojavih, oblikah in posledicah.«

To sta pravzaprav uvodna odstavka iz resolucije omenjene izredne konference JSDS v Trstu 25. decembra 1916, ki jo je v precejšnji meri oblikoval Rudolf Golouh (glej spomine dr. Henrika Tume: Iz mojega življenja, str. 354), eden izmed predstavnikov takratne, tako imenovane socialistične omladine, ki je kasneje tvorila jedro začetnega komunističnega gibanja po prvi svetovni vojni. Predstavniki socialistične omladine, je namreč vnesel v to resolucijo tudi take stavke, naj JSDS glede notranjih strankinih razmer in načelnega stališča trdno stoji na

stališču delavskega razrednega neposrednega boja. Ker je v tem odstavku cenzura črtala prav tako kakor uvod. Po ohranjenem predcenzurnem odtisu je dr. Henrik Tuma (»Iz mojega življenja na str. 352 in 353) podal naslednji povzetek: »V uvodnih odstavkih, ki so bili zaplenjeni, sem ugotavljal absolutistično vladanje brez parlamenta, odvzem svobodne besede v tisku, odvzem pravice združevanja zborovanja ter sklepal: Ne pričakujte torej v teh težkih trenutkih proste besede od svojih zaupnikov, izbranih na svobodnih shodih pred vojno, ne pričakujte odgovora na velika vprašanja, ki vam vsem tišče na jezik in teže na mislih... Kar pa moramo in moramo javiti, so cilji naše stranke in sodba o vzrokih naše razdvojenosti in ugotovitve lastne krivde na dogodkih. Nato sem prišel na naš nazor o vojni: »Meščanskim strankam je svetovna vojna nekaj vzvišenega... Za nas socialiste pa je vojna brezmejno zlo, ki uničuje blagostanje človeških družb in posameznikov, njih zdravje in življenje, in — kar je najhuje — svobodno voljo in osebnosti.«

V omenjeni resoluciji so poudarjali z vso odločnostjo načela socializma in internacionalizma in aktivnega NEPRETRGANEGA STROGO DELAVSKEGA POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA GIBANJA v pripravi, da edino ta načela pripeljejo (delavstvo in človeštvo) do končne rešitve socialnega vprašanja in istočasno do pravega svetovnega mira.

V tej resoluciji je vsekakor pomembna ugotovitev: »Meščanske nacionalistične in klerikalne stranke, ki so se po izbruhu vojne vrtele v kolobarju in ki se niso mogle precej časa iztrezniti, so se končno zedinile na eni točki: Stranke naj se koncentrirajo! Povodov k temu so imele meščanske stranke vseh narodov dovolj. Poljaki in Nemci, Čehi in Slovenci so vsi slovesno prisegali na potrebo. Povsod je bila nevarnost za narod in povsod je bilo treba dobiti za koncentracijo tudi socialiste

(Se nadaljuje)

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

SEKTOR NOVOGRADENJ

V petek, 15. avgusta, je bila seja osnovne organizacije sindikata. Članom odbora so bili posredovani sklepi sprejeti na tretji-seji tovarniškega komiteja ZK Železarne in na drugi seji tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne. Imenovali so komisijo, ki naj ugotovi, kako izpolnjujejo sklepe sprejete na sejah samoupravnih organov in kako delujejo samoupravne delavske skupine.

Komisija, ki jo sestavljajo Bogomil Homovec kot predsednik, Tone Dolenc, Janko Kelbl in Janez Pikon bo pripravila ustrezno poročilo. O opravljenem delu je poročal tudi delegat skupnih služb v samoupravnih interesih skupnosti otroškega varstva.

V nadaljevanju seje je predsednik osnovne organizacije sindikata Janez Pikon poročal o seji tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata, na katerem so razpravljali o ukrepih, ki so bili ali pa še bodo sprejeti z namenom, da bi izboljšali sedanje stanje pri izvozu ter za normalizacijo obratovanja naprav.

Odbor osnovne organizacije sindikata predlaga spremembo 18. člena pravilnika o podeljevanju pomoči socialno ogroženim delavcem in sicer tako, da naj bo limit za osnovno organizacijo sindikata od 400 do 800 din, za komisijo pri delavskem svetu skupnih služb pa od 800 do 1.200 dinarjev.

Odbor osnovne organizacije sindikata se tudi strinja s sprejetimi stališči na seji tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata o premakljivem delovnem času.

Samoupravna delovna skupina Ažman predlaga organizacijo srečanja vseh članov sindikata sektorja novogradenj, v mesecu septembru. Srečanje organizirajo z namenom, da bi se med seboj bolje spoznali z novimi sodelavci, ki so zaposleni pri izgradnji hladne valjarne. Za izvedbo srečanja so imenovali odbor ki ga sestavljajo: Bogdan Ravnik, Edo Drobnak, Matija Stajdohar, Franc Bratun in Janez Vehar.

SEOP

V četrtek, 7. avgusta, je bila seja seja osnovne organizacije sindikata.

Odboru osnovne organizacije sindikata so bili posredovani sklepi druge seje predsednikov osnovnih organizacij sindikata Železarne. Za realizacijo sprejetih sklepov v njihovem sektorju so imenovali komisijo ki jo sestavljajo: Tine Črv, Janez Kerne in Danilo Svetlin. Glede sprejetih sklepov odbor osnovne organizacije sindikata meni, da niso dovolj konkretni in da je treba odgovornost določiti tudi poimensko. V kolikor bi ugotovili, da naloge niso izpolnjene, bodo potrebni ostrejši ukrepi.

V drugem delu seje je Karel Tramte posredoval povzetek govora predsednika zveze sindikatov Jugoslavije, Mike Špiljka ob njegovem nedavnem obisku v Železarni.

Sprejeto je bilo priporočilo, da naj bi osnovna organizacija sindikata dodeljevala denarno pomoč od 500 do 800 dinarjev, sindikalna organizacija skupnih služb pa do 1.200 dinarjev. Pripravili so tudi dva predloga za podelitev značk samoupravljalca. Sodelavcu Mitju Zupanu so naročili, da pripravi vse potrebno za izvedbo piknika, ki naj bi bil v septembru, organizacijo izleta pa so zaupali Janzu Faletiču.

SEJA KOORDINACIJSKEGA ODBORA DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ SLOVENSKE ŽELEZARNE

V petek, 22. avgusta, je bila na sejo skupnih služb SOZD Slovenske železarne v Ljubljani seja koordinacijskega odbora družbenopolitičnih organizacij Slovenskih železarne.

Kot nam je povedal Franc Kobentar, predsednik koordinacijskega odbora sindikata Slovenskih železarne ima koordinacijski odbor družbenopolitičnih organizacij nalogo, da zasleduje v okviru Slovenskih železarne, izpolnjevanje nalog, ki jih vsebuje resolucija o gospodarskih in ekonomskih nalogah za leto 1975. Pri tem je zlasti poudarjena problematika uvoza in izvoza. Na omenjeni seji je koordinacijski odbor družbenopolitičnih organizacij Slovenskih železarne zlasti poudaril, da je treba še bolj dosledno kakor doslej upoštevati naloge s tega področja.

Na seji so razpravljali tudi o pripravi novega samoupravnega sporazuma o združevanju organizacij združenega dela v SOZD Slovenske železarne.

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

V četrtek, 21. avgusta, je bila razširjena seja izvršnega odbora tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne. Seje so se udeležili tudi predsedniki sindikalnih organizacij iz temeljnih organizacij združenega dela. Vodja oddelka za kadre Janez Tušar je posredoval ugodno informacijo o predlogu pravilnika o napredovanju na delovnem mestu. V kratkih obrisih je obrazložil predlog pravilnika, v razpravi pa so se člani izvršnega odbora sindikata strinjali s predlogom pravilnika, vendar s pripombo, da je treba stimulirati delavce, ki so dalj časa na delovnih mestih. Pravilnik naj velja za vse obrate v Železarni. Člani izvršnega odbora sindikata tudi menijo, da bi morali v pravilniku o napredovanju na delovnih mestih poudariti vlogo sindikata. Sindikalna organizacija je skladno, z zakonom in sprejeto ustavo dolžna, da sodeluje še posebej v primerih kadar gre za upravičene zahteve oziroma pritožbe delavcev.

Svoja stališča in pripombe bi morali še pred začetkom javne razprave o tako pomembnem pravilniku sprejeti na sejah družbenopolitičnih organizacij. Kljub omenjenim pripombam je izvršni odbor sindikata pred-

log pravilnika o napredovanju na delovnem mestu sprejel z željo, da bi ga v Železarni čimprej uveljavili.

Na razširjeni seji so odobrili denarno pomoč sodelavcem oziroma njihovim svojcem iz solidarnostnega sklada, nato pa so razpravljali še o pritožbi sodelavca Karla Kosa iz elektro jeklarne. Karel Kos se pritožuje glede vrstnega reda prosilcev stanovanj. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata meni, da je na osnovi gradiva, ki ga je posredoval odbor za delovne in življenjske pogoje, njegova pritožba neutemeljena in da je tudi za njega vrstni red prosilcev stanovanj veljaven tako, kot za ostale prosilce.

JEKLOVLEK

5. seja odbora osnovne organizacije sindikata je bila 22. avgusta. Razprave o oceni uresničevanja sklepov VIII. kongresa slovenskih sindikatov na seji ni bilo. V nadaljevanju seje je bil sprejet sklep o organizaciji izleta v Malinsko na otoku Krku. Izlet bodo organizirali 6. in 7. septembra.

ELEKTRO VZDRŽEVANJE

V ponedeljek, 18. avgusta, je bila razširjena seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. V obravnavi je bila analiza centra za proučevanje samoupravljanja in informiranja, o delu samoupravnih delovnih skupin. Iz analize je razvidno, da se samoupravne delovne skupine ne sestajajo v zadostni meri, zato je bil sprejet sklep, da bodo analizo posredovali tudi samoupravnim delovnim skupinam.

Seje izvršnega odbora so se poleg članov udeležili tudi vodje oddelkov, vodje samoupravnih delovnih skupin, člani samoupravnih organov, delegati v zboru združenega dela pri občinski skupščini, delegati ZKS in obratovodja elektro vzdrževanja. Osnovna organizacija sindikata bo k že omenjeni analizi centra za proučevanje samoupravljanja in infor-

miranja priložila še posebno opozorilo vodjem samoupravnih delovnih skupin, ki delujejo skladno z dogovorjenimi načeli. Prav samoupravne delovne skupine lahko sprejemajo in tudi posredujejo pripombe k določilom v samoupravnih aktih. Na seji so vodjem oddelkov in članom izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata naročili, da posvetijo večjo pozornost delu samoupravnih delovnih skupin. Iz lektro vzdrževanja sodeluje v samoupravnih organih TOZD VET in v Železarni šest delegatov, od tega so štirje delegati v delavskem svetu TOZD VET in dva delegata v delavskem svetu Železarne. Z delovanjem delegatov niso zadovoljni saj bi morali pred vsako sejo dobiti ustrezno mnenje iz svoje delovne sredine, po drugi strani pa morajo samoupravno delovno skupino informirati o sprejetih sklepih in stališčih.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je na razširjeni seji sklenil, da je treba odpraviti pomanjkljivosti v samoupravnih organiziranosti s tem, da bo organiziral posvetovanje pred vsako sejo delavskega sveta. Navzoči so ugotovili, da je največ odprtih vprašanj v odnosu med delavci in delegati, v zboru združenega dela in v ZKS. Opažajo, da je njihov delegat večkrat osamljen in se srečuje z vprašanji, ki v obratu niso poznani. Zato bodo tudi te delegate v prihodnje vabili na posvetovanje. Razpravljali so tudi o oblikovanju novih temeljnih organizacij združenega dela ter o predlogu pravilnika o napredovanju na delovnem mestu.

ELEKTROJEKLARNA

Na seji sindikalnega odbora, ki jo je zaradi odsotnosti predsednika sklical podpredsednik Emil Bauman v začetku avgusta, so obravnavali finančno poročilo, priprave na izlete, tekoče naloge in polletne proizvodne rezultate.

Ugotovili so, da ima odbor okrog 40.000,00 dinarjev, ki jih bodo porabili za izlete in dodeljevanje socialnih podpor, pri čemer ne bodo upoštevali tistih, ki so jih pred nedavnim že prejeli. Dogovorili so se, da bodo izlete organizirali po izmenah in sicer po končani glavni poletni sezoni, vsaki izmeni pa dodelili za izlet 6.000,00 dinarjev.

Obratovodja Karel Ravnik je odbor opozoril, da morajo v vseh

samoupravnih delovnih skupinah obravnavati sedaj najbolj aktualna vprašanja kot so varčevanje oziroma naloge, ki izhajajo iz stabilizacijskih ukrepov, predlog pravilnika o napredovanju in podobno. Navzoče je seznanil tudi s sedemmesečnimi proizvodnimi rezultati obrata. Z rezultati, predvsem v zadnjem času niso zadovoljni in so poudarili, da morajo z večjim prizadevanjem proizvodnjo dvigniti na isti nivo, to je toliko nad plan, kolikor je bila v prvem polletju. Ob tem so omenjali tudi nekatere pereče težave in probleme, ki jih imajo, kot na primer težave z vzdržnostjo ognjestalne obloge peči, regulacija elektrode in podobno.

Na seji so govorili tudi o predlogu nove organizacije TOZD, pri čemer so poudarili, da je potrebno nekatera vprašanja, ki so bila že doslej kritična in sporna urediti tako, da bo pravi učinek, tako v političnem kot strokovno ekonomskem pogledu.

STRUGARNA VALJEV

Odbor osnovne organizacije sindikata strugarne valjev je na svoji drugi seji, ki jo je predsednik Jože Beguš sklical, 19. avgusta, obravnaval nekatera kadrovska vprašanja oziroma deficitarna delovna mesta in ukinitve delovnega mesta drugega varilca ter priprave na sindikalni izlet.

Vodja strugarne valjev Janez Gmajnar je navzoče seznanil s pomanjkanjem strugarjev v strojnih delavnicah, ker v zadnjih petih letih zanimanje za izučitev tega poklica na poklicnih šolah ZIC upada. Menil je, da bo mogoče zanimanje povečati le z ustrezno stimulacijo oziroma višjo kategorijo oziroma postavko. V strugarni valjev se namreč za vsa delovna mesta zahteva ustrezna strokovna izobrazba oziroma šola, razen za žerjavovodja, transportnega delavca in čistilko.

Na seji je bilo razloženo, da delovno mesto drugega varilca ni ukinjeno, temveč je bila potrebna le ponovna analitična ocena.

Dogovorili so se, da bodo v septembru organizirali tridnevni izlet v Crikvenico. Na seji so odobrili tudi letošnjo podporo v višini 500,00 dinarjev sodelavcu Jožu Čopu.

OBRAT TEHNIČNE KONTROLE

Predsednik sindikalnega odbora Tone Košir je v obravnavi na izredni seji odbora, ki je bila, 19. avgusta predlagal izbor sodelavcev, ki naj bi dobili priznanja ob 25-letnici delavskega samoupravljanja v Železarni. Odbor je za priznanje predlagal Janeza Juvana in Alojza Stareta, poleg teh dveh pa so iz obrata predlagani še: Majda Knaflič, Niko Sok in Janez Zupan. Predsednik je tudi opozoril, da morajo vodje oddelkov in vodje samoupravnih delovnih skupin delovati na tem, da se praznovanja Železarne ob 25-letnici samoupravljanja, 30-letnici osvoboditve in zmage nad fašizmom ter 40-letnice velike stavke javniških in jeseniških kovinarjev udeležijo čim več članov sindikata oziroma kolektiva.

V nadaljevanju so obravnavali pritožbo Stanka Ulčarja, ki jo je odstopil v obravnavo izvršni odbor sindikata Železarne, ker mu je asistent po nalogu vodje oddelka kvalitetne kontrole pisal dva neopravičena iz-

Pogled na u. ejeno okolje gradbišča hladne valjarne pred slavnostnim zborovanjem 23. avgusta

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FEL

NAFTOVOD NA ALJASKI

5

V centru je tudi klinika, plavalni bazen in zastekleni vrt z rožami. Električno energijo dobavlja plinska elektrarna z močjo 17 MW. Pri eventualnem izpadu elektrarne je za kritje najnujnejših potreb na razpolago 550 KW diesel agregat. Potrebno vodo dobiva center iz bližnjega jezera, ki ima površino 400 hektarov. Ker pozimi popolnoma zmrzne jo akumulirajo v treh izoliranih rezervoarjih s skupno zmogljivostjo 12 milj. litrov. Odpadne vode čistijo v ustrezni napravi in preostale odpadke sežgejo.

V teh zgradbah je tudi elektronski računski center. Le-ta bo nadzoroval črpanje nafte in njeno transportiranje naprej po cevovodu. Prav tako je tu tudi končna postaja mikrovalovnega sistema za povezavo s pristaniščem Valdez.

Zaključek

Gradnja naftovoda predstavlja tako v finančnem, tehničnem kakor tudi človeškem smislu gigantsko delo. Posebej še zato, ker poteka v klimatsko, terensko in psihološko silno neugodnih pogojih. Zato so bile tudi potrebne izredne sistematične in dolge predpriprave. Do zdaj opravljena dela kažejo, da bo gradnja možno končati v predvidenem roku. Projektanti in graditelji pa bodo pri gradnji tega naftovoda dobili izredno dragocene izkušnje, ki jih bodo lahko zelo koristno uporabili pri kasnejših podobnih podvigih.

KONEC

Področje porabe	odstotki
Konstruktivsko jeklo	41
Visoko trdnostno jeklo	3
Nerjavno jeklo	21
Orodno jeklo	11
Litina in valji	6
Superzlitine	5
Kovinski molibden	4
Kemija in mazila	8
Razno	1
Skupaj	100

Poraba visoko trdnostnih mikrolegiranih jekel z manganom, molibdenom in niobom je v letu 1974 zaradi naraščanja proizvodnje velikih cevovodov narasla. Proizvajalci so dobavljali velike količine teh cevi iz zahodnoevropskih držav v Sovjetsko zvezo in za potrebe naftnih nahajališč v Severnem morju. Cevovodi izdelani iz teh jekel imajo visoko mejo stezanja, dobro žilavost tudi pri nizkih temperaturah in odlično varljivost. Te lastnosti so važne tudi na drugih področjih kot je gradnja mostov, rezervoarjev in podobno.

Omeniti je treba tudi feritna nerjavna jekla z nizko vsebnostjo ogljika in dušika ter z 18 do 29 odstotkov kroma in ena do štiri molibdena. Poleg tega postaja molibden vedno bolj važen pri proizvodnji hitropoteznih in orodnih jekel ter pri tem izpodriva volfram.

Poraba molibdena je bila v letu 1974 na drugih industrijskih področjih zelo visoka. Tu je treba omeniti predvsem uporabo molibdenovega disulfida kot dodatke raznim mazilnim sredstvom. Poleg tega vedno bolj narašča uporaba raznih molibdenovih spojin na področju zaščitnih sredstev proti koroziji.

Kot nadaljnja nova področja uporabe molibdena se pojavljajo:

- zelo trda jekla za svedre in rezalno orodje,
- poboljšana jekla za notranje cevi za energetske namene v zelo velikih globinah in
- z molibdenom legirana jekla za železniške tračnice, ki so zelo odporne proti obrabi.

SVETOVNA PROIZVODNJA IN PORABA MOLIBDENA V LETU 1974

Molibden je kovina, ki jo uporabljamo v glavnem za legiranje nekaterih vrst jekel. V letu 1974 se je že drugo leto zapored zgodilo, da je bila njegova svetovna poraba (brez socialističnih držav) večja kot proizvodnja. To je imelo za posledico, da so v ZDA porabili skoraj vse svoje strateške rezerve. Vzporodno s tem pa naraščajoča poraba sili proizvajalce te kovine k vedno večjim proizvodnim napravam in k odpiranju in gradnji novih rudnikov ter naprav.

Svetovna proizvodnja molibdena je v zahodnem svetu narasla leta 1974 za 12 odstotkov. Kot je razvidno iz razpredelnice (v tisočih ton) so trije glavni proizvajalci ZDA, Kanada in Čile.

Država	1972	1973	1974
ZDA	51.7	53.5	56.7
Kanada	10.4	11.7	14.1
Čile	5.8	4.9	8.6
Ostali	1.4	1.4	1.4
Skupaj	69.3	71.5	80.8

Delež ZDA v svetovni proizvodnji molibdena je padel s 75 odstotkov v prejšnjih dveh letih na 71 odstotkov v letu 1974. Glavni proizvajalec molibdena v tej državi je družba Amax Inc., ki ima v zvezni državi Colorado svoj rudnik Climax. Dnevna proizvodnja tega rudnika je v dnevnem kopu 35.000 ton in pod zemljo 7.000 ton molibdenove rude. Kljub postopnemu povečanju izkopa računajo, da bodo zaloge tega rudnika zadostale še za 30 do 40 let.

V preteklem letu so odkrili večja nahajališča molibdenove rude v Avstraliji in Novi Gvineji. Raziskave na teh področjih še niso zaključene.

Leta 1974 je bila poraba molibdena v zahodnem svetu za 9.000 ton večja kot leto prej. Pri tem je bila v Evropi za okoli 1.500 ton večja kot v ZDA. S tem je ponovno potrjen trend vedno večje porabe te kovine v Evropi, ki je opazen že nekaj let nazaj. Struktura se tudi leta 1974 ni bistveno spremenila, medtem ko kaže spodnja razpredelnica porabo za leto 1973 v odstotkih.

PESTRE PRIPRAVE

Kot smo že poročali, so jeseniški hokejisti začeli priprave na ledu že 4. avgusta, ko so odpotovali na Češkoslovaško. Sest-najstidnevni trening so začeli v Karvini, kjer so odigrali tudi štiri tekme s tamkajšnjimi moštvi. Tri so izgubili in eno dobili. Po treningu v Karvini, kjer so trenirali dvakrat po dve uri na dan, so se preselili v Brno. Tudi tam so trenirali dvakrat na dan, odigrali pa so pet tekem. Dve izmed teh so tudi dobili, najzanimivejši srečanja pa sta bili s tamkajšnjima prvotigašema Brnom in Ingstavom. Novi član prve češkoslovaške lige Ingstav iz Brna jih je premagal z rezultatom 16:1, večkratni prvak češkoslovaške ZKL Brno pa z 18:2. Oba rezultata sta visoka le na prvi pogled, kajti treba je vedeti, da je jeseniško moštvo zelo pomlajeno, na vseh tekmah pa je novi jeseniški trener Vlastimil Bubnik nudil možnost igranja vsem štiriindvajsetim kandidatom za sestavo prvega moštva, ne glede na rezultat. Poleg tega pa je treba povedati, da oba omenjena prvotigaša v češkoslovaški ligi trenirata na ledu že od meseca maja.

Po vrnitvi iz Karvina in Brna je bil trener Bubnik dokaj zadovoljen s potekom priprav, še posebej z delavnostjo moštva, čeprav je imel tudi precej kritičnih pripomb.

Po dveh dnevih počitka so jeseniški hokejisti 24. avgusta odpotovali na krajšo turnejo v Italijo. V Italiji so ostali štiri dni in tam odigrali tudi tri tekme. Z moštvom Alleghe, kjer igrajo trije jeseniški hokejisti: Rudi Hiti, Rudi Knez in Albin Felc in kjer imajo led tudi čez poletje, so Jeseničani doživeli poraz z rezultatom 4:9. Nato jih je pot vodila v Bolzano. Tudi z istoimenskim nasprotnikom so doživeli poraz z rezultatom 1:2, ob koncu pa so se pomerili z večkratnim prvokom Italije, ki igra prijateljske tekme skoraj vse poletje. Jeseniški hokejisti so zaigrali dokaj dobro igro in presegli zmagovalni rezultat 2:1. To srečanje je prenašala tudi italijanska televizija, zato je zmaga jeseniških hokejistov tem pomembnejša; spodbudna pa je tudi zaradi tega, ker so se na tej tekmi izkazali nekateri mlajši igralci, ki so šele stopili v vrste prvega jeseniškega moštva.

Ko so se kandidati za sestavo prvega moštva jeseniških hokejistov vrnili na Jesenice, v petek, 29. avgusta, jih je v dvorani Podmežakljo pričakala ledena ploškev, da so lahko takoj nadaljevali s pripravami.

V nedeljo, 31. avgusta, pa so na Jesenicah odprli letošnjo hokejsko sezono, ko so se Jeseničani pomerili s češkoslovaškim drugoligašem Slavijo iz Bratislave in jo povsem zaslužno premagali z rezultatom 10:3 (2:2, 5:0, 3:1).

Srečanje je pokazalo, da sta obe moštvi v fazi priprav. Jeseničani so bili sicer precej boljši, vendar se je v njihovi igri občutila neugranost. Prvi napad v sestavi F. Zbon-tar — Hafner — Poljanšek je sicer igral zelo dobro, delali so zelo malo napak, odlikovali pa so se z duhovitimi akcijami, ki so rodile nekaj zelo lepih zadetkov. Ostalim pa se je začetek sezone zelo poznal. Pri tem pa je treba povedati, da je omenjeni napad jeseniških hokejistov igral skupaj že tri sezone, da pa so ostali napadi, ki bodo nastopili v letošnji sezoni v jeseniškem moštvu, sestavljeni šele letos in bo potrebno še precej časa, resnih treningov in tekem, da se bodo ujeli.

Splošno mnenje na Jesenicah je, da je novi trener jeseniških hokejistov zelo resno zgrabil vaje, da je v pomlajenem moštvu čutili precejšnjo voljo do napornih in zahtevnih treningov in da se, ob vadba

Jeseničanov nadaljevala v takšnem tempu, bodo rezultati kmalu vidni.

Prijatelji jeseniškega hokeja so prepričani, da bodo v letošnji sezoni v Podmežaklji gledali dober in poštvovalen hokej, ki bo navduševal, ne glede na morebitne poraze svojih ljubljencev.

SPORED HOKEJSKIH TEKEM ZA SEPTEMBER

Ljubitelji hokeja si bodo v mesecu septembru v športni hali v Podmežaklji lahko ogledali naslednje tekme:

- 3. 9. JESENICE : OLIMPIJA — za karavanski pokal
- 11. 9. JESENICE : KAC — za karavanski pokal
- 16. 9. JUGOSLAVIJA : ZDA — tekma državne reprezentance
- 20. 9. JESENICE : ATSE — za karavanski pokal
- 25., 26. in 27. 9. TURNIR EKIP ŽELEZARN

Vse tekme se pričenjajo ob 19. uri. Poleg tekem doma bodo jeseniški hokejisti igrali še:

- 6. 9. v Ljubljani z OLIMPIJO — za karavanski pokal
- 18. 9. v Gradcu z ATSE — za karavanski pokal
- 23. 9. v Celovcu s KAC — za karavanski pokal.

ZA HOKEJSKE TEKME BODO V SEZONI 1975/76 NASLEDNJE CENE VSTOPNIC

MEDDRŽAVNE TEKME	20,00 din
DRŽAVNO PRVENSTVO A LIGA	
HK Jesenice	20,00 din
MEDNARODNE TEKME HK Jesenice	20,00 din
DRŽAVNO PRVENSTVO A LIGA IN MEDNARODNE TEKME HK Kranjska gora	10,00 din
MLADINSKE TEKME mednarodne — kvalitetnejše	5,00 din
OSTALE MLADINSKE IN PIONIJSKE TEKME	Vstop prost
OTROCI do 14. leta starosti enotna vstopnina	5,00 din
UPOKOJENCI — ČLANI HOKEJ. DRUŠTVA	
Vstop s člansko izkaznico in vstopnico	50 % popust
SEZONSKA KARTA	350,00 din
Upokojenci s člansko društveno izkaznico	50 % popust
Ob predložitvi sezonske karte 74/75	25 % popust

Obiskovalce hokejskih tekem obveščamo, da je potrjenih že 12 mednarodnih tekem, vključno z meddržavno tekmo ZDA : JUGOSLAVIJA, 16. septembra 1975 na Jesenicah.

Permanentne karte so v prodaji v društveni pisarni od 1. septembra 1975 dalje.

HD JESENICE

Moštvo HK Jesenice, ki je šestnajstič osvojilo naslov državnega prvaka — sezona 1972/73

Opomba: Ime drugega vratarja oziroma namestnika mora biti vpisano v zapisniku in tak igralec lahko nastopa le kot vratar.

b) Sodniku ali službenemu zapisnikarju mora biti pred začetkom igre dan seznam vseh nastopajočih in njihove številke. Po začetku igre niso dovoljene nobene spremembe ali dodatki na tem seznamu.

c) Vsako moštvo ima lahko istočasno na drsališču le enega vratarja. Vratarja lahko zamenja drugi igralec. Igralec, ki zamenja vratarja, nima posebnih pravic vratarja. (Glej tudi pravilo 407 d.)

d) Razen vratarja, rezervnega vratarja ali namestnika vratarja ne sme nihče izmed igralcev nositi opreme za vratarja.

e) Pri vseh igrah, za katere je pristojna mednarodna zveza, lahko sodnik zahteva menjavo jopice pri domačem moštvu, če sta barvi jopice obeh moštev tako podobni, da bi po njegovi oceni lahko prišlo do pomote.

Opomba: Moštvi lahko uvedeta v igro rezervnega vratarja, če to želita, vendar ta ne more zamenjati kaznovanega igralca.

Pravilo 204: Začetna postava moštva

a) Pred začetkom igre in pred začetkom vsake tretjine sta vodja ali tehnični vodja gostujočega moštva dolžna, da na zahtevo sodnika objavita njemu ali službenemu zapisnikarju začetno postavbo moštva. Na zahtevo sodnika se morajo igralci takoj porazdeliti po drsališču in takoj začeti z igro.

Opomba: Če pred tekmo ni možno opredeliti, katero je domače moštvo, se moštvi o tem sporazumeta z metanjem kovanca ali na kak podoben način.

b) Zamenjava v začetni postavi moštva ali igralni postavi moštva na drsališču — kot je bila vnešena v zapisnik ali javljena sodniku, se lahko izvede šele potem, ko igra že teče. Za kršitev tega pravila je kaznovan igralec tistega moštva, ki je to pravilo kršilo, z malo kaznijo. Igralec določi vodja ali tehnični vodja.

Pravilo 205: Menjava igralcev

a) Igralci s klopi za igralce lahko kadarkoli zamenjujejo igralce na ledu s pogojem, da je igralec ali igralci, ki zapuščajo led, že na klopi za igralce in izven igre, predno je narejena zamenjava.

b) Igralec, ki je preстал kazen na klopi za kazni, mora preko drsališča nemudoma na klop za igralce, šele nato je lahko zamenjan.

c) Kršitev tega pravila je kaznovana z malo kaznijo v klopi.

Pravilo 206: Poškodovani igralci

a) Če je igralec, razen vratarja — poškodovan ali prisiljen zapustiti drsališče med igro, to lahko stori. Zamenja ga soigralec, igra se ne prekine in moštvi ne zapustita drsališča.

b) Če je poškodovan vratar ali če mora zaradi kakršnegakoli vzroka zapustiti drsališče, ga mora takoj zamenjati rezervni vratar.

c) Če sta oba vratarja moštva onesposobljena za igro, ima moštvo 10 minut časa, da pripravi in opremi drugega igralca za vlogo vratarja. V tem primeru se omenjena dva vratarja ne smeta vrniti v igro.

d) V primeru poškodbe obeh vratarjev lahko sodnik po lastni presoji dovoli igralcem zapustiti drsališče, vendar morajo biti pripravljene nadležati igro takoj, ko jih na to opozori sodnik.

e) Če je kaznovani igralec poškodovan, ni dolžan prestatjati kazni na klopi za kazni in gre lahko nemudoma v slačilnico. Njegov namestnik pa mora na klop za kazni.

f) Če se poškodovani igralec vrne na klop za igralce, preden mu izteče kazen, lahko zamenja igralca, ki namesto njega sedi na klopi za kazni in to ob prvi prekinitvi igre, če seveda to želi njegov vodja ali tehnični vodja. Če vstopi v igro, preden mu je kazen iztekla, dobi malo kazen — dodatno.

g) Če je igralec tako poškodovan, da ne more nadaljevati igre ali priti na klop za igralce, se igra ne prekine, dokler ne dobi moštvo poškodovanega igralca ploščico v svojo posest. Če je moštvo poškodovanega igralca v posesti ploščice, se igra takoj prekine, v kolikor pa je moštvo v položaju, da bi lahko doseglo zadetek, sodnik dovoli, da se akcija zaključi.

Opomba: V primeru, ko je očitno, da je igralec huje poškodovan, lahko sodnik igro takoj prekine.

III. del

OPREMA

Opomba: Če je potrebno merjenje opreme, ki je omenjena v tem delu pravil, se to izvede pred začetkom igre ali med tretjinami, da se s tem ne moti začetka ali poteka igre.

Opremo igralca sestavlja:

- oblacio
- čevlji
- ščitniki
- drsalke
- rokavice
- palice
- čelada
- vratarjeva zaščitna maska.

Pravilo 301: Palice

a) Palice morajo biti lesene ali iz drugega materiala, ki ga odobri mednarodna zveza in ne smejo imeti neravnin.

b) Palice ne smejo biti daljše od 135 cm, merjene od zunanjega ogla do konca ročaja ter daljše od 37 cm, merjeno od zunanjega ogla do konca rezila.

c) Rezilo palice ne sme biti ožje od 5 cm in širše od 7,5 cm z izjemo vratarjeve palice.

Loč rezila je omejen tako, da pravokotna razdalja med daljico, ki jo potegnemo med vogalom in koncem

rezila in najvišjo točko loka ne presega 1,5 cm (veljavno od 1. junija 1973).

d) Rezilo palice vratarja ne sme biti nikjer širše od 9 cm razen v vogalu, kjer največja širina ne sme presega 11,5 cm. Široki del ročaja ne sme biti daljši od 61 cm, merjeno od ogla.

e) Z malo kaznijo je kaznovan vsak igralec vključno z vratarjem za uporabo palice, ki ne odgovarja temu pravilu.

Pravilo 302: Drsalka

a) Drsalka za hokej morajo biti oblikovane po modelu, ki je odobren od mednarodne zveze.

b) Prepovedana je uporaba drsalk za hitrostno ali umetnostno drsanje ali drugih drsalk take oblike, ki bi lahko povzročile poškodbe.

c) Vsi igralci in sodniki z izjemo vratarja, morajo nositi zaščitne čepa na zadnjem delu rezila drsalka.

Pravilo 303: Oprema vratarja

a) Razen drsalk in palice mora biti oprema vratarja izdelana le v ta namen, da mu zaščiti glavo in telo. Oprema vratarja ne sme imeti dodatkov, ki bi bili vratarju v pomoč pri obrambi vrat.

Opomba: Prepovedane so vrečke na rokavicah in predpasniki, ki bi bili nameščeni pod trebuhom na prednji strani vratarjevih hlač. »Z vrečko« je mišljena kakršna koli tkanina ali mreža ali drugi material na vratarjevi rokavici, ki povezuje palec in kazalec in ki ga je več, kot bi ga bilo potrebno, da samo izpolni prostor med vratarjevim palcem in kazalcem v rokavici, ko sta ta polno iztegnjena in razširjena ter tvori dodatni žep ali vrečko. Zaščitna blazina, ki je pritrjena na hrbtno stran ali del, ki daje obliko golmanovi rokavici, ne sme nikjer preseči 20,3 cm širine.

b) Širina vratarjevih ščitnikov za noge ne sme biti večja od 25 cm, ko se ti nahajajo na nogah vratarja. Vratarjevi ščitniki za noge ne smejo prekoračiti dovoljene mere za več kot eno desetino — 2,5 cm.

c) Vratar, ki nosi nepravilno opremo, je kaznovan z malo kaznijo. Zahteva za preverjanje mer kateregakoli dela opreme, igre ne zadržuje. Merjenje se izvede po zaključku tretjine. Če preverjanje mer ni bilo zahtevano, se mora neustrezna oprema odstraniti ali popraviti brez nepotrebnega zavlečevanja.

Pravilo 304: Zaščitna oprema

a) Vsa zaščitna oprema — z izjemo rokavic, pokrivala in vratarjevih ščitnikov za noge — se mora nositi v celoti pod dresom. Po enkratnem opozorilu sodnik kaznuje igralca, ki opozorila ni upošteval, z malo kaznijo.

b) Vsi igralci razen vratarjev morajo nositi odobrene zaščitne čelade s pravilno zapetimi trakom pod brado.

c) Vsi vratarji morajo nositi odobrene obrazne maske. Priporoča se tudi, da vratarji nosijo odobrene čelade.

Opomba: Nacionalne zveze so pooblaščen, da po svoji presoji predpišejo sodnikom, da nosijo odobreno zaščitno čelado.

Pravilo 305: Nevarna oprema

Prepovedana je uporaba ščitnikov, ki so izdelani iz kovine ali kakega drugega materiala, ki bi poškodoval igralca.

Opomba: Igralcem z izjemo vratarja ni dovoljena uporaba čelade za ameriški nogomet s ščitnikom ali masko za obraz ali baseball maske. Uporaba ščitnika za očala je dovoljena s pogojem, da je oblažinjen.

Pravilo 306: Ploščica

Ploščica je izdelana iz vulkanizirane gume ali druge dovoljenega materiala. Debela je 2,54 cm in ima 7,62 cm v premeru, odobrena pa mora biti od mednarodne zveze. Ploščica ne sme tehtati manj kot 156 g (5,5 ozs.) in ne tehtati več kot 170 g (6 ozs.).

IV. del

KAZNI

Pravilo 401: Kazni

Kazni v času igre se delijo v naslednje:

1. male kazni
2. male kazni v klopi
3. velike kazni
4. disciplinske kazni
5. disciplinske kazni igre
6. kazni igre
7. kazenski strel

Opomba: Če je igra prekinjena in nek igralec povzroči prekršek, mora biti kaznovan z isto kaznijo kot če bi igra tekla. Slučajni prekršek, ki se zgodi v času prekinitve igre, se ne kaznuje.

Če so kazni izrečene po zaključku igre in potem, ko so igralci zapustili drsališče, te kazni javi sodnik odgovorni zvezi z uradnim poročilom o igri. V primerih, ko pravila predvidevajo, da morata vodja ali tehnični vodja določiti igralca, ki naj bi odslužil kazen, pa vodja ali tehnični vodja nočeta določiti igralca, sme sodnik sam določiti igralca moštva, ki je zakrivilo prekršek in ga kaznuje.

Pravilo 402: Male kazni

a) V primeru male kazni mora igralec z izjemo vratarja za dve minuti časa čiste igre z drsališča. Zanj v tem času zamenjava ni dovoljena.

b) V primeru male kazni v klopi mora igralec tistega moštva, proti kateremu je ta kazen dosojena, za dve minuti zapustiti drsališče. Vodja ali tehnični vodja določi s posredništvom kapetana, ki je na ledu, kateregakoli igralca, ki mora takoj na kazensko klop, kjer prestaja kazen, kot da bi njemu osebno bila dosojena mala kazen.

c) Če medtem, ko je eno moštvo oslabiljeno zaradi ene ali več malih kazni v klopi, nasprotno moštvo doseže zadetek, prva teh malih kazni preneha. »Oslabljenost« pomeni, da je moštvo številčno slabše od nasprotnega moštva na ledu v času, ko je bil dosežen zadetek.

Opomba: Če male kazni dveh igralcev istega moštva iztečeta istočasno, mora kapetan tega moštva povedati sodniku, kateri igralec se bo vrnil na drsališče prvi in sodnik obvesti časomerilca za kazni temu primerno. Če igralec sprejme vsliko in malo kazen istočasno, prestaja najprej veliko kazen. To pravilo ne velja, če je zadetek s kazenskim strelom.

d) Če medtem, ko je moštvo »oslabiljeno« zaradi ene ali več malih kazni, nasprotno moštvo doseže zadetek, se tisti igralec, ki je povzročil, da je njegovo moštvo številčno slabše od nasprotnikovega moštva, vrne na drsališče, razen v primeru, ko je ta igralec dobil dvojno malo kazen, pri čemer izteče prva mala kazen.

Pravilo 403: Velike kazni

a) V primeru velike kazni v igri mora kršilec z izjemo vratarja za pet minut čiste igre z drsališča. Zamenjava v tem času ni dovoljena.

b) V primeru druge velike kazni istemu igralcu v isti igri z izjemo vratarja, mora ta igralec z drsališča za 15 minut, zamenjava je dovoljena po 5 minutah. V tem primeru gre namestnik tega igralca na klop za kazni (velika kazen in disciplinska kazen).

e) V primeru tretje velike kazni istemu igralcu v isti igri z izjemo vratarja mora igralec za ves čas igre z drsališča, vendar lahko namestnik nadomesti tega igralca po 5 minutah. V tem primeru gre namestnik na klop za kazni (velika kazen in disciplinska kazen igre).

Pravilo 404: Disciplinska kazen

a) Disciplinska kazen nekemu igralcu ima za posledico 10-minutno odstranitev iz igre z drsališča. Medtem ko igralec prestaja disciplinsko kazen, ga njegov namestnik lahko takoj zamenja v igri. Igralec, ki mu je disciplinska kazen potekla, mora ostati v klopi za kazni do prve prekinitve igre.

b) Disciplinska kazen igre pomeni, da je igralec kaznovan za preostali del igre in zato mora v slačilnico. Namestnik ga lahko takoj zamenja.

Opomba: Disciplinska kazen igre ne pomeni avtomatične suspenza razen za to tekmo, toda takšne kazni mora sodnik javiti odgovorni zvezi takoj po igri. Ne glede na to, kdaj so bile dosojene, se za vse disciplinske kazni v igri kaznovanemu vpiše 10 minut v zapisnik.

Pravilo 405: Kazni igre

a) Kazen igre pomeni, da je igralec izključen za preostali del igre ter mora takoj v slačilnico.

Opomba: Urejanje glede dodatnih kazni in namestnikov je obravnavano v pravilih 603, 614 in 625.

b) Igralec, ki je kaznovan s kaznijo igre, ne sme nastopati na naslednjih tekmah vse dokler sporne zadeve ne obravnava odgovorna zveza — čimpreje.

Opomba: Sodniki morajo takoj po tekmi prijaviti vse kazni igre in poročati o vseh okoliščinah odgovorni zvezi.

TO JE OHVEZA

Ne glede na to, kdaj so bile izrečene, se za vse kazni igre kaznovanemu igralcu vpiše 10 minut v zapisnik.

Pravilo 406: Kazenski strel

a) V primerih kršenja tistih pravil, za katere se mora prisoditi kazenski strel, je ravnati kot sledi:

Ploščico se položi na točko, ki je v sredini drsališča in igralec, ki ga določi njegov kapetan in ki ni na klopi za kazen, izvede po navodilu sodnika kazenski strel. Ploščico mora od tam voditi brez prekinitve z namenom doseči zadetek.

b) V vratarjevem prostoru sme biti edino vratar ali rezervni vratar in nihče od drugih igralcev.

c) Vratar mora ostati v svojem prostoru, dokler ploščica ne preide modre črte. Vratar lahko potem poskuša zaustaviti ploščico ali igralca na katerikoli dovoljen način. Če vrže palico proti napadajočemu igralcu, ki vodi ploščico, se prisodi zadetek.

d) Ko se začne izvajati kazenski strel, se mora ploščica ghati proti nasprotnikovim vratom in v trenutku, ko je igralec izvedel strel, je kazenski strel zaključen. Zadetek ni priznan, če se je ploščica odbila od vratnic, prečke ali zadnje ograje drsališča k izvajalcu, Kazenski strel je izveden, ko ploščica prekoraci črto vrat.

e) Če je igralec, ki je bil določen za izvedbo kazenskega strela, sam povzročil prekršek v isti akciji ali sličnih okoliščinah neposredno pred ali potem, ko je bil določen za izvajanje kazenskega strela, bo izvedel kazenski strel, nato pa bo poslan na klop za kazni, da prestane kazen.

f) Medtem, ko se izvaja kazenski strel, se morajo igralci obeh moštev umakniti za rdečo srednjo črto s polovice drsališča, na kateri se izvaja kazenski strel.

g) Če medtem, ko se kazenski strel izvaja, igralec nasprotnega moštva moti igralca, ki izvaja strel in s tem povzroči, da se strel ne posreči, je dovoljen drugi poizkus, sodnik pa dosodi disciplinsko kazen igralcu, ki je motil izvajanje kazenskega strela. Če kak gledalec moti igralca s tem, da vrže na površino ledu kak predmet medtem ko igralec izvaja kazenski strel in je posledica tega, da se strel ponesreči, sodnik dovoli drugi poizkus. Če je možno ugotoviti gledalca, ki je to povzročil, ga je treba takoj s pomočjo milice ali drugih službenih oseb odstraniti iz arene.

h) Če je pri kazenskem strelu dosežen zadetek, se ploščica meče na srednji točki na običajen način. Če zadetek ni dosežen, se ploščica meče na eni izmed končnih točk za začetne mete v tretjini, v kateri se je izvajal kazenski strel.

i) Ne glede na to, ali je bil dosežen zadetek iz kazenskega strela ali ne, se male kazni ne dosodi, dosodijo pa se druge kazni.

j) Čas, uporabljen za izvajanje kazenskega strela, ne šteje v čisti igralni čas.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

1 PRAVILA IGRE: HOKEJ NA LEDU

I. del DRSALIŠČE

Pravilo 101: Drsališče

Igra hokeja na ledu se igra na ledeni površini, ki se imenuje drsališče. To drsališče je ograjeno z ograjo – imenovano tudi »banda«, ki je v ogliščih zaobljena s polmerom 6 m – pri drsališču širokem 30 m – in s polmerom 5,2 m pri drsališču širokem 26 m.

Opomba: Gornje meje veljajo le za svetovna in evropska prvenstva. Za mednarodne tekme ali prvenstva držav so te mere lahko drugačne.

Na zaprtem drsališču se prepove kajenje na območju drsališča in na prostoru za gledalce.

Pravilo 102: Mere drsališča

a) Največja mera drsališča je dolžina 61 m in širina 30 m, najmanjša pa dolžina 56 m in širina 26 m. Drsališče teh izmer mora biti ograjeno z ograjo, ki ne sme biti višja od 1,22 m in ne nižja od 1 m, merjeno od površine ledu.

b) Ograja mora biti izdelana tako, da je površina proti drsališču gladka, brez neravnin, ali kakšnih drugih zaprek, ki bi lahko poškodovale igralce. Mora biti enobarvna, prvenstveno bela.

Opomba: Kljub temu pravilu pa se lahko na ograjo rišejo reklame s pogojem, da so predlogi teh reklam odobreni od mednarodne zveze za hokej (IIHF) za uradna mednarodna prvenstva in od nacionalnih zvez za tekme državnega prvenstva in za mednarodne tekme na njih teritoriju.

Pravilo 103: Vratnici in mreži

a) V razdalji najmanj 3,5 m in največ 4,5 m od vsakega konca drsališča je 5 cm široka črta rdeče barve, vzporedna s končno ograjo preko celega drsališča. Ta črta se imenuje črta vrat.

b) Na sredini črte vrat med bočnimi stranmi so predpisana vrata in mreža. Tako vrata kot mreža morata biti izdelani iz odobrenega materiala in v odobreni obliki ter postavljena tako, da med igro ostanejo nepremična.

c) Vratnici morata imeti prerez 5 cm, postavljeni sta navpično do višine 1,22 m od površine ledu; razdalja med njima mora biti 1,83 m, vse merjeno z notranje strani vratnic.

Prečka iz enakega materiala kot vratnici je položena na vrhova obeh vratnic. Notranje mere vrat, merjene od prednje črte vrat do zadnje mreže ne smejo biti večje od 1 m in ne manjše od 60 cm.

d) Mreža odobrene oblike in materiala mora biti pritrjena na vsaka vrata.

Opomba: Za mednarodne tekme naj se po možnosti uporabljata mreža tipa »Art Ross« ali slična.

e) Vratnici, prečka in ogrodje, ki je potrebno, da se nanj razpne mreža, morajo biti v celoti obarvani z rdečo barvo.

Pravilo 104: Vratarjev prostor

a) Pred vsakimi vrati je z rdečo črto, široko 5 cm, označen »vratarjev prostor«.

b) Vratarjev prostor je označen s tem, da narišemo polkrog s polmerom 1,80 m z rdečo črto široko 5 cm, ki ima središče v sredini črte vrat.

Opomba: Vratarjev prostor je celoten prostor nad začrtano površino na ledu do višine prečke vrat.

Pravilo 105: Razdelitev drsališča

a) Drsališče med črtama vrat je razdeljeno na 3 enake dele z modrima črtama, širokima 30 cm, preko vse širine in označenima tudi navpično na stranski ograji.

b) Del drsališča, na katerem so vrata, se imenuje obrambni prostor za moštvo, ki brani ta vrata. Srednji prostor drsališča se imenuje nevtralni prostor. Prostor, ki je najdlje od branjenega gola, pa se imenuje napadalni prostor.

c) Na sredini med obema črtama vrat in vzporedno z njima je 30 cm široka rdeča črta po vsej širini drsališča, ki je označena tudi navpično na stranski ograji; ta črta se imenuje srednja črta.

Pravilo 106: Točka in krog v sredini drsališča

V sredini drsališča je modra točka s premerom 30 cm; okrog te točke je z modro 5 cm široko črto načrtan krog s polmerom 4,5 m.

Pravilo 107: Točka za izvajanje off-side-ov v nevtralnem prostoru

Znotraj nevtralnega prostora je 1,5 m od vsake modre črte in v sredini med obema stranskima ograjama rdeča točka s premerom 30 cm.

Pravilo 108: Točke in krogi za izvajanje začetnih metov v obrambnem oziroma napadalnem prostoru

a) V obeh končnih prostorih in na obeh straneh vrat so rdeče točke in krogi na ledu. Premier točk je 30 cm. Okrog teh je s črto, široko 5 cm, narisana krog polmera 4,5 m. V razdalji 6 m so vzporedno s črto vrat rdeče 60 cm dolge in 5 cm široke črte, ki se raztezajo od zunajnega kroga navzven.

Dve rdeči črti, ki sta 90 cm dolgi in 2,5 cm široki, sta na ledu v razdalji 90 cm od središča kroga in vzporedno s črto vrat.

b) Točke za izvajanje začetnih metov določimo na naslednji način: vzdolž črte, ki si jo zamišljamo v oddaljenosti 6 m vzporedno vsaki črti vrat označimo dve točki, ki sta v oddaljenosti 7 m na vsako stran simetrale drsališča. Vsaka taka točka je središče točke in krogov za izvajanje začetnih metov.

Opomba: Na odprtih drsališčih so lahko vse črte in točke, ki jih določajo pravila 105, 106, 107 in 108, označena z dvojnim črtama, oziroma krogoma v predpisani medsebojni razdalji.

Pravilo 109: Klopi za igralce

a) Vsako drsališče ima ločene seдеde ali klopi za igralce obeh moštev. Ti seдеdi ali klopi nudijo prostor najmanj 19 osebam vsakega moštva in so tik drsališča ob nevtralnem prostoru, čim bližje središču drsališča ter lahko dostopna iz slačilnice. Klopi morajo biti dovolj oddaljene druga od druge.

b) Vrata h klopem za igralce naj bodo po možnosti izvedena tako, da se odpirajo stran od površine ledu.

c) Nikomur, razen igralcev in uradnih spremljevalcev, katerih ne sme biti več kot pet pri vsakem moštvu, ni dovoljeno zasedati klopi za igralce.

d) Med igro sme biti tehnični vodja samo v območju klopi za igralce lastnega moštva in v območju pripadajočih vrat. Kazen za kršitev je mala kazen v klopi.

Pravilo 110: Klopi za kazni

a) Vsako drsališče ima seдеde ali klopi, imenovane klop za kazni. Na klopi mora biti prostor za 8 igralcev. Dodatni seđedi morajo biti predvideni za časomerica

kazni, za časomerica trajanja igre, za službenega zapisnikarja in službenega napovedovalca. Ti seđedi ali klopi morajo biti primerno oddaljeni od klopi za igralce.

Če sta klopi za igralce za obe moštvi na isti strani drsališča, mora biti klop za kazni na nasprotni strani drsališča.

b) Na ledu pred seдеžem časomerica kazni označimo s 5 cm široko rdečo črto polkrog s polmerom 3 m. Narisani prostor se imenuje sodnikov prostor.

c) Vrata h klopi za kazni naj bodo izvedena tako, da se odpirajo stran od površine ledu.

Pravilo 111: Signalne naprave in ure

a) Vsako drsališče mora biti opremljeno z gongom ali neko drugo signalno napravo, ki jo uporablja časomerilec trajanja igre.

b) Vsako drsališče mora biti opremljeno z ustrezno električno uro, da so lahko gledalci, igralci in uradne osebe v vsakem trenutku igre točno obveščeni o času trajanja igre.

Opomba: Kjer so v uporabi ure s štirimi številnicami, je odločilna ura, ki je nasproti časomerica trajanja igre.

c) Za vrati je za ograjo na obeh straneh postavljena električna luč, ki jo uporablja sodnik za vrati. Rdeča luč pomeni zadetek. Če so v uporabi avtomatične luči, pomeni zelena luč konec tretjine, oziroma igre.

Opomba: Zadetek ni dosežen, če gori zelena luč. Pri avtomatičnih lučeh morajo biti zelene in rdeče luči sinhronizirane tako, da ob prižiganju zelene luči ob koncu tretjine ali igre ni možno istočasno prižgati rdeče luči.

Pravilo 112: Slačilnice in osvetlitve drsališča

a) Vsako drsališče mora imeti primerno slačilnico s sanitarijami in tuši za petindvajset oseb z opremo za gostujoče moštvo.

b) Ločena slačilnica s sanitarijami in tušem mora biti na voljo sodnikom.

c) Uradne osebe, vodja, igralec ali funkcionar kate-regakoli moštva ne sme grobo razpravljati s sodniki med igro ali po njej. Med igro ne sme v slačilnico za sodnike vstopiti nihče, če ni za to pooblaščen od odgovorne zveze. Ob vsaki kršitvi tega pravila morajo sodniki prekršek javiti odgovorni zvezi v nadaljnji postopek.

d) Drsališča morajo biti primerno osvetljena, tako da lahko igralci in gledalci ves čas nemoteno spremljajo potek igre.

Opomba: Če po mnenju sodnikov ni zadostne razsvetljave, da bi se igra lahko nadaljevala, smejo odločiti igranje preostalega dela igre ali pa počakati, da se razsvetljava izboljša. Če je eno moštvo občutno na slabšem glede razsvetljave in po mnenju sodnikov ni potrebe za prekinitev igre, imajo sodniki pravico, da v preostalem času igre dajo enake pogoje obeh moštvoma, to je pol preostalega časa igre brani eno moštvo slabše osvetljena vrata, pol preostalega časa pa drugo.

II. del MOŠTVA

Pravilo 201: Sestava moštev

a) Moštvo je sestavljeno iz 6 igralcev, ki jih imenujemo: vratar, desni branilec, levi branilec, center, desno krilo in levo krilo.

b) Vsak igralec mora imeti na hrbtnem delu jopice svojo številko, ki naj bo visoka 25 cm; priporočljive so 10 cm visoke številke na obeh rokavih v višini nadlakti.

Opomba: Na drsališču in v igri ne sme biti istočasno več kot 6 igralcev. Če je v nekem trenutku na drsališču istočasno preveč igralcev, je moštvo, ki je prekršilo to pravilo, kaznovano z malo kaznijo. Glej tudi pravila 502 d in 627 j.

Pravilo 202: Kapetan moštva

a) Vsako moštvo imenuje kapetana in ne več kot dva namestnika; le eden od teh, ki je na ledu, ima pravico ob prekinitvi igre vprašati sodnika, da mu ta pojasni, po katerem pravilu je prekinil igro. Če je kapetan ali njegov namestnik kaznovan, izgubi v času, ko preostaja kazen, pravico, ki je določena za kapetana oziroma njegovega namestnika.

Opomba: Pravico do tolmačenja pravila ne dovoljuje kapetanu ali namestniku podvomit v odločitve sodnika. Tako dejanje se kaznuje z disciplinsko kaznijo.

b) Vsako moštvo naj po možnosti v vsakem trenutku igre ima na ledu kapetana ali njegovega namestnika.

c) Kapetan in njegov namestnik nosita na vidnem mestu na jopici spredaj ali na rokavu črko »C« oziroma črko »A« velikosti 8 cm v barvi, ki naj se vidno loči od barve jopice. Če teh črk ne nosita, nimata pravice, ki jima ju daje člen a) tega pravila.

d) Pred začetkom vsake igre mora vodja ali tehnični vodja obvestiti sodnika ali službenega zapisnikarja o imenih in številkah kapetana in njegovih namestnikov, kar se vpiše v službeni zapisnik.

e) Niti vratar, niti rezervni vratar ali zamenjava za vratarja ne morejo imeti pravic, predpisanih za kapetana oziroma njegovega namestnika.

f) Tehnični vodja, ki igra, ne more biti kapetan niti namestnik kapetana moštva.

g) Kapetan ali njegov namestnik, ki ni na drsališču in ki ob prekinitvi igre pride na drsališče z namenom, da bi razpravljal o tolmačenju pravil s sodnikom, je kaznovan z disciplinsko kaznijo. Če sodnik želi govoriti s kapetanom ali njegovim namestnikom, ki ni na drsališču, ga pokliče po enem izmed igralcev na drsališče s klopi za igralce.

Pravilo 203: Igralci v opremi

a) Za vsako igro sme imeti moštvo v opremi ne več kot 19 igralcev, od katerih dva vratarja. Vsi igralci vključno vratarja istega moštva morajo imeti enake drese razen števil.

TRI DNI S PRIJATELJI HK JESENICE IZ DOMŽAL IN KAMNIKA NA OBISKU PRI JESENIŠKIH HOKEJISTIH V BRNU

Pobudo za obisk jeseniških hokejistov na treningu v Brnu – ČSSR so dali v klubu prijateljev v Domžalah. Da bi uresničili svojo zamisel, da bi se čim bolj povežali tudi z ostalimi tovrstnimi klubi, so povabili na skupni izlet še člane kluba iz Kamnika in iz Begunj. Odzvali so se le Kamničani in tako je avtobus okrašen z zastavo HK Jesenice s katerim je spretno krmalil ustrežljivi šofer Drago iz Vitorja; če se ne motim TOZD Domžale, z 42 potniki krenil na dolgo pot v Brno, da vidijo in pozdravijo jeseniške hokejiste na treningu. Aleksander Klinar, eden od organizatorjev kluba, sicer pa naš domačin, zaposlen v Domžalah, je kot vodja potovanja poskrbel, skupaj s svojimi in našimi prijatelji, da je potovanje minilo prijetno in hitro.

Po prenočevanju v Bratislavi, jih je pot vodila v Brno in sicer naravnost na ledeni stadion, kjer so bili na dopoldanskem treningu jeseniški hokejisti. Že na samem treningu so opazili, da je med igralci zavel nov veter. To so tudi igralci sami v prvih stikih potrdili in čeprav utrujeni in premočeni od znoja, so v večini soglašali s precej ostrim režimom oziroma urnikom treningov, življenja in počitka.

Ker zaradi neizprosnega režima treningov, tekem in prostega časa ni bilo mogoče za popoldansko trening tekmo dobiti češkoslovaškega prvoligaša, so se dogovorili, da se v popoldanski trening tekmi jeseniški hokejisti srečajo z mladinskim moštvom Brna, da jih bodo prijatelji videli »na delu«.

Ne glede na poraz z mladinskim moštvom Brna, ker je bila to le trening tekma in ker je trener Bubnik preizkušal vse igralce na pripravah, so člani klubov prijateljev iz Domžal in Kamnika z lepimi vtisi zapuščali ledeni stadion. Čeprav so bili poleg nekaterih domačinov – posameznikov edini gledalci, je sredi njih zaplapolala svilena zastava HK Jesenice.

Njihova želja pa je bila, da se v večernih urah srečajo v prijateljskem pomenku z vsemi hokejisti. Trener Vlastimil Bubnik in tehnični vodja Berti Brun sta soglašala in srečanje je bilo napovedano od 20. do 23. ure v znanem zabavišču ROZMAYN v Brnu. Kar prehitro je minilo srečanje ob zvokih češkoslovaških narodnih pesmi, ki jih je izvajala značilna zasedba glasbenikov iz pihalnih instrumentov. Igralci so se posedli med prijatelje in hitro so dobili skupni jezik. Največ je bilo seveda govora o hokeju in letošnji sezoni, sklenjenih pa je bilo vrsto novih poznanstev in prijateljstev.

Tudi naslednji, zadnji dan obiska, so prijatelji pohiteli na ledeni stadion in skoraj uro opazovali trening kandidatov za prvo moštvo HK Jesenice.

Čas obiska je mineval in stiski rok ob slovesu so izražali željo, da bi se še večkrat srečali, tako ob ledeni ploskvi, kot v družabnih srečanjih in da bi prijateljem in simpatizerjem v nastopajoči sezoni nudili kar največ športnih užitkov.

Ob tej priliki smo prosili tri izmed udeležencev za kratka mnenja:

Mara Koritnik iz Stranj pri Kamniku:

»Na tekme jeseniških hokejistov na Jesenice ali v Ljubljano hodimo že več kot pet let. Smo zvesti privrženci jeseniških hokejistov, v Stranjah pri Kamniku, kjer

Člani klubov prijateljev HK Jesenice iz Domžal in Kamnika so obiskali naše hokejiste na treningu v Brnu – ČSSR

živimo, pa nas je skoraj že petdeset. Soglašam z novim trenerjem jeseniških hokejistov Vlastimilom Bubnikom, ki je delo zastavljal zelo resno in ki od vsakega igralca zahteva delavnost in disciplino. V to smo se prepričali tudi na obisku v Brnu in upam, da bo to že kmalu rodilo lepe sadove.

Na tekme na Jesenice, kot tudi v Ljubljano bomo redno hodili, saj je eden izmed članov kluba prijateljev jeseniškega hokeja tudi šofer avtobusa, zato nam ne bo težko organizirati prevoza.

Želimo, da se bodo naši, jeseniški hokejisti v letošnji sezoni srčno borili na glede na to, da je moštvo precej pomlajeno. »

Rado Cvetek iz Domžal:

»V Brno sem šel, da bi se prepričal, ali je možno v naslednjih sezonah od jeseniških hokejistov pričakovati vrnitev naslova državnega prvaka Podmežakljo. Moštvo je res pomlajeno, toda s takšnim delom, kot ga je zastavljal trener Bubnik, upam, da nam bo to kmalu tudi uspelo. Izkušnje iz preteklosti nas namreč učijo, da ni vse odvisno od trenerja, kajti na jeseniškem krmilu so se zamenjali dobri trenerji, pa smo v zadnjem času prišli v krizo. Zato trdim, da je veliko več odvisno od zavzetosti in discipliniranosti fantov. Kot kaže, je pomlajena generacija jeseniških hokejistov sprejela oster režim, delajo resno in če bodo tako nadaljevali tudi vnaprej, se bodo rezultati morali kmalu pokazati. »

Justa Osolnik iz Domžal:

»Ko še nisem bila članica kluba prijateljev jeseniškega hokeja, smo vsi v naši družini, ko smo gledali televizijske hokejske prenose, navijali za Jesenice. Ko pa mi je v službi kolega povedal, da se lahko včlanim v klub prijateljev jeseniškega hokeja, sem to takoj storila.

Sedaj, ko sem članica, upam, da bom v »živo« gledala več tekem, čeprav se lahko pohvalim, da semna srečanja Jeseničanov, na Jesenicah in v Ljubljani pogostokrat hodila že prej.

Zaupam mladim in sem prepričana, da nas ne bodo razočarali. »

ŠIROKO ZASNOVANO DELO V NEKATERIH KLUBIH PRIJATELJEV HK JESENICE

(Nadaljevanje s I. strani)

rati skupne obiske tekem, različnih drugih prijateljskih srečanj in podobno. Želijo se čim boljše med seboj spoznati, obenem pa se boljše spoznavati s hokejem. V programu imajo družabno-prijateljska srečanja z njimi, vendar so že v svoj pravilnik zapisali, kar bodo predlagali tudi drugim klubom, da bodo srečanja ob brezalkoholnih pijačah.

To je le nekaj programskih zamisli kluba prijateljev HK Jesenice iz Domžal, ki se že uspešno povezujejo s prijatelji iz Kamnika in okolice. Računamo, da bodo tudi v drugih klubih dobili posnemalce, saj se bomo tako medsebojno spoznavali in postajali resnični prijatelji ne samo na športnih tribunah, ampak tudi v vsakodnevnem življenju. Postajali prijatelji pravih športnih odnosov, lepih športnih užitkov, domišljenih kombinacij s pakom in igralške borbenosti.

Vsekakor pa tudi odnosi prijateljev jeseniškega hokeja, zvestih obiskovalcev tekem in navijačev, zavezujejo tudi hokejiste. Kajti to kar pričakujemo, kar pa ne pomeni zmage za vsako ceno, zahteva od njih pravo športno življenje, mnogo samopremagovanja in napora, mnogo znoja in izgubljenih kilogramov, kolektivnost in medsebojno prijateljstvo ter maksimalno prizadevanje na ledeni ploskvi. To so odlike zaradi katerih smo njihovi prijatelji, jih bodrimo in z njimi doživljamo zmage in športne poraze. Če bo tako in prepričani smo da bo, potem bo krog prijateljev jeseniškega hokeja vedno večji.

KLEPET Z DVEMA DUŠANOMA IN BOJANOM BRUNOM

(Nadaljevanje s 5. strani)

sem začel s šestimi leti, kmalu zatem pa sem se spoprijel tudi s hokejskimi veščinami. Začel sem obiskovati hokejsko šolo, kjer sem si nabral osnovno znanje. »

In kako si se počutil v tej šoli, ki jo je vodil oče?

»Vsak si verjetno misli, da sem imel kakšne »ugodnosti«, vendar to ni res. Morda je bilo meni še težje kot ostalim, saj sem se zavedal, da moram opravičiti znanje ne le pred učiteljem temveč tudi pred očetom, se pravi pred človekom z večletno uspešno hokejsko kariero. »

Bojan je potem zaigral pri pionirjih, pri mladincih, sedaj pa je kandidat za prvo moštvo Jesenic. Omeniti velja še, da je član mladinske reprezentance Jugoslavije. In kaj Bojan pričakuje od letošnje sezone?

»Težko je govoriti, kajti moštvo je pomlajeno in še neizkušeno. Vsak bo moral napeti vse sile, dati čimveč od sebe. Po mojem smo priprave letos imeli zelo dobre, tako poletne kot sedaj na ledu. Na kakšen

uspeh lahko računamo, pa se bo pokazalo že po prvih odigranih tekmah. »

BESEDO IMA NAJMLAJŠI BRUNOV HOKEJIST

Tudi Dušan je danes že pravi hokejist. Ko je končal hokejsko šolo je dve leti igral pri pionirjih Kranjske gore, sedaj pa igra pri pionirjih Jesenic, zraven pa je tudi član pionirske reprezentance Jugoslavije. O svojih začetkih pa Dušan pravi:

»Bilo nas je pet prijateljev, ki smo vedno tiščali skupaj. Ko smo videli hokej smo enoglasno sklenili, da se skupaj lotimo tega športa. Od petih smo potem ostali še trije in vsi danes igramo hokej. »

In kakšne imaš hokejske načrte?

»Predvsem bi rad postal dober hokejist. Vem, da mi veliko znanja še manjka, zato bom moral resno delati, predvsem trenirati in pridobivati potrebno kondicijo. »

Tako, z današnjim zapisom sem pri koncu. Predstaviti sem želel hokejsko družino, koliko sem uspel pa presodite sami. J. R.

Prvi zbrani dokumenti o drsanju v Jugoslaviji obstajajo iz leta 1971/72 in se nanašajo na Hrvatsko oziroma na sam Zagreb. Ljudje so se drsali na velikem jezeru v Maksimiru in po rokavih Save. Največ so se drsali pripadniki takratne zagrebske višje družbe. Najboljši drsalec je bil mladi grof Schippenbach z Dunaja, ki je leta 1871 prinesel v Zagreb prve Jackson-Haynes drsalke. Takrat je začel drsati tudi mladi dr. Franjo Bučar, kasneje zaslužen športni in kulturni delavec ter pionir mnogih športov na Hrvatskem.

PRVO DRSALIŠČE METER POD ZEMLJO

V Zagreb je leta 1874 prišel tudi mladi inž. Milan Lenuci iz Gradca, ki je bil pobudnik za ustanovitev drsalnega kluba v mestu. Milan Lenuci je naredil prvo umetno drsališče poleg Savske ceste in sejemskega prostora, kjer je danes telovadno društvo Partizan. Drsališče je bilo meter pod zemljo, gasilci pa so prostor polnili z vodo iz bližnjega potoka Tuškanec. Na drsališče je prišel tudi tedanji ban Ivan Mažuranič, pesnik »Smrti Smail-age-Čengijica«. Prva drsalna prireditev je bila 14. februarja leta 1874 ob zvokih vojaške godbe. Prireditev je zajemala hitro drsanje in različne druge igre na ledu.

Drsalni šport se je kmalu zatem pojavil v Sisku. Po podatkih lekarnarja Aleksandra Vernaka, je v Sisku obstajalo drsalno društvo od leta 1876 do 1893, nakar je razpadlo. To društvo je bilo nekaj sezon v središču tamkajšnjega društvenega življenja.

Leta 1877 (26. oktobra) se je v privatnem stanovanju dr. Ivana Kosirnika v Zagrebu dvajset mladih ljudi odločilo urediti željo inž. Milana Lenucija, ustanoviti drsalno društvo v Zagrebu. Ti mladi so se drsanja naučili v Ljubljani, Gradcu in na Dunaju. Ta dan je ustanovljeno prvo hrvatsko drsalno društvo. Na ustanovni skupščini je bil za prvega predsednika izvoljen dr. Ivan Kosirnik, za podpredsednika pa inž. Milan Lenuci.

Drsanje se je v Zagrebu najbolj razvilo v zimi 1877/78, ko je trgovec Konšeg prinesel iz Ljubljane prve železne drsalke znamke Halifax, s katerimi so v Zagrebu zamenjali takratne lesene drsalke.

Tudi v Križevcih je bilo v tem času ustanovljeno drsalno društvo in sicer 5. novembra 1880. Pravila o drsanju so člani prejeli od zagrebskega drsalnega društva.

DRSANJE ZDRAVO ZA ORGANIZEM

Istega leta je dr. Ivan Dežman napisal članek, katerega vsebina je še danes zanimiva in ga citiramo:

»Drsanje je tako za mlade kot za stare priporočljivo iz zdravstvenih razlogov. Posebno je zdravo gibanje na svežem zraku. Bolni ne smejo na led. Priporočljivo je, da se takoj po kosilu ne gre na led. Drsati je treba začeti s počasnim tempom, prav tako tudi končati. Proti vetru se ne sme drsati, usta morajo biti zaprta in med drsanjem se ne sme govoriti, niti sedeti, temveč vsekozi počasi drsati, da se ne utrudimo. Po drsanju je treba takoj domov in se odpočiti.«

Leta 1884 so bile v Zagrebu odigrane tekme, katerim je prisostvovalo okoli 5000 gledalcev. Tega leta je ustanovljeno drsalno društvo tudi v Osijeku.

Leta 1890 je bilo drsališče v Zagrebu za obrtno šolo na Savski cesti. To leto je bilo rekordno, saj je bilo v zimski sezoni 73 drsalnih dni. Voda za zmrzovanje je dotekala iz potoka Kraljevac. Na Dunaju so kupili napravo za izglajevanje ledu. Tega leta je ustanovljeno tudi drsalno društvo v Zemunu.

V Zagrebu se je drsališče nešteto krat selilo. Pri izbiri mest so bile poglavitne tri stvari: da drsališče ni predaleč iz mesta, da je na takem mestu, kjer nikogar ne ovira in da bo drsališče na izbranem mestu lahko čim bolj ostalo.

IGODOVINA IN RAZVOJ HOKEJA NA LEDU V JUGOSLAVIJI

Leta 1894 je bil dr. Ivan Kosirnik povabljen na higienski kongres v Budimpešto, kjer je zastopal zagrebsko društvo. Istega leta je v Zagrebu začel izhajati časopis Šport. Na predlog dr. Franja Bučarja, ki se je vrnil s kongresa v Stockholmu, so v društvu ustanovili tudi smučarsko sekcijo. Tega leta je ustanovljeno drsalno društvo tudi v Donjem Miholjcu.

To je hkrati tudi prvo leto kar se pomni, da so telovadci s tečaja v Zagrebu na drsališču igrali hokej na ledu, katerega je v Zagreb iz Prage prinesel in uvedel takratni upravitelj drsališča dr. Franjo Bučar.

Leta 1896 je zagrebski drsalni odbor naročil prvo opremo za hokej na ledu iz Dunaja, tako da so mladi igralci lahko redno trenirali.

V avgustu 1897 je dr. Franjo Bučar sodeloval na kongresu Mednarodne drsalne zveze v Stockholmu, na katerem so razpravljali tudi o vstopu hrvaškega drsalnega društva v mednarodno zvezo.

Dr. Franjo Bučar je leta 1902 izdal knjižico z naslovom Drsanje, ki jo je posvetil dr. Ivanu Kosirniku za 25-let vodenja drsalnega moštva. Tega leta je bilo drsališče v Zagrebu narejeno poleg cvetličnega vrta v Mihanovićevoj ulici, na mestu, kjer danes stoji zgraba socialnega zavarovanja.

V letih 1916/17 so bile v Zagrebu odigrane prve uradne tekme v hokeju na ledu med hrvaškim drsalnim društvom in ekipo Haško. To društvo je ustanovilo sekcijo za hokej na ledu leta 1906. Prva tekma se je končala z 2:0 za Hašk, druga pa 6:0 za hrvaško drsalno društvo.

V letih 1921/22 se je pri nas veliko igral hokej na ledu. Takrat je bila ustanovljena tudi Jugoslovanska zimska športna zveza s sedežem v Ljubljani pod predsedstvom dr. Draga Marušića iz Ljubljane. Zveza je imela šest podzvez. Obstaja tudi tehnično-drsalni odsek, katerega je vodil inž. Stanko Bloudek, njegov namestnik pa je bil Evgen Beteto.

PRVIČ PO KANADSKIH PRAVILIH

V zimi 1923/24 je bila v Zagrebu odigrana hokejska tekma med zagrebskim drsalnim društvom in Haškom po kanadskih pravilih, to je s šestimi igralci. Sodnika te tekme sta bila dr. Bučar in inž. Munder. Hašk je zmagal z rezultatom 4:1. Za Hašk so nastopili: Friedrich, Kovačić, Reiner, Dragoljub Rukavina, Ulmansky, Zebič in Zinaja; za zagrebsko drsalno društvo pa: Pavao Altstädter, Julije Golik, Miro Laudembach, Mileta Nedić, Boško Müller in Vladimir Vuković. Strelec za zagrebsko drsalno društvo je bil Vuković, za Hašk pa sta bila dvakrat uspešna Friedrich in Zinaja.

To so prvi natančni in dokumentirani podatki o tej dinamični igri pri nas. V tej zimi so Zagrebčani odigrali tekmo tudi z ekipo Maratona ter izgubili z rezultatom 3:16.

Inž. Stanko Bloudek, graditelj skakalnic — velikank v Planici, je v letih 1928/29 delal v Avstriji in tam prvič videl hokejske tekme. Z lastnim denarjem je kupil opremo za vratarja in palice za igralce ter vse skupaj prinesel v Ljubljano. Sedmega februarja je bila odigrana prva tekma med

prvim hokejskim društvom Ilirijo in Kamnikom, ki se je končala z zmago Ilirije. Gledalci so v začetku začudeno opazovali vratarja v njegovi originalni opremi.

Viktor Vodišek, eden najboljših organizatorjev in drsalcev je prvi sestavil pravila igre, uvedel sistem igre in hokej se je v Sloveniji začel naglo razvijati. Ilirija je odigrala prvo mednarodno tekmo s KAC — Celovec ter izgubila z rezultatom 12:1. Na tej tekmi so slovenski gledalci prvič imeli priložnost gledati pravi hokej na ledu.

Leta 1934 je hotel Toplice Bled organiziral turnir, na katerem so sodelovali: Wintersport Dunaj, Villacher (Avstrija), FTC Budimpešta in Ilirija Ljubljana. Vsi rezultati so bili zelo tesni, Ilirija pa je z zmagovalcem turnirja izgubila z 0:1.

Na Hrvaškem so po letih 1923/24 nastali slabši vremenski pogoji, se pravi, da so bile slabe zime in sicer vse do sezone 1930/31, ko je ustanovljeno društvo Concordia v Zagrebu in KSU v Karlovcu. V sezoni 1935/36 sta ustanovljena društva tudi v Varaždinu in Sisku.

Medtem se je hokej naglo širil in razvijal v Subotici, na Paličkom jezeru, kjer so bili zelo dobri pogoji, saj je bilo jezero vsako leto dva do tri mesece zamrznjeno. Prvo društvo v Srbiji in Vojvodini je bilo ustanovljeno leta 1934 in sicer v Starom Bečeju, zatem pa je bilo leta 1938 ustanovljeno društvo BTK tudi v Beogradu. Zaradi pomanjkanja organizatorjev, trenerjev in rekvizitov pred drugo svetovno vojno, hokej ni veliko napredoval.

NAGEL RAZVOJ PO OSVOBODITVI

Po končani drugi svetovni vojni se je hokejski šport začel naglo razvijati. V sezoni 1948/49 je ustanovljeno Hokejsko društvo Jesenice. Po podatkih pionirja hokeja na Jesenicah Karla Verglesa, so v tem mestu hokej igrali že v sezoni 1940/41. Prvo tekmo so odigrali z Zagrebom v letih 1941/42 ter izgubili z rezultatom 1:2, kar je bil uspeh za Jesenice. Zatem so bila ustanovljena društva v Celju 1947/48, v Mariboru 1951/52, v Trzinu 1952/53, za njim pa še v Novem Sadu, Polju pri Ljubljani, leta 1959 pa tudi v Skopju, kjer je bil do tedaj ta šport povsem nepoznan.

Prvo prvenstvo Jugoslavije je bilo odigrano v Zagrebu leta 1939 in sicer je zmagala Ilirija iz Ljubljane, ki je premagala Maraton Zagreb s 4:1 ter ZKD Zagreb s 5:0.

Prvo prvenstvo po drugi svetovni vojni je bilo v Ljubljani leta 1947, na katerem je premočno zmagala Mladost iz Zagreba, ki je premagala vse nasprotnike, Spartaka (Subotica) 16:0, Crveno zvezdo (Beograd) 11:0 ter v odločilni tekmi premagala dolgoletni najboljši klub v državi Triglav, bivša Ilirija (Ljubljana) z rezultatom 4:0. Med svetovnim prvenstvom v Pragi 1947/48 Jugoslavija postane članica LIGH-a.

Prva hokejska zveza Jugoslavije je bila ustanovljena leta 1937 v Zagrebu, njen prvi predsednik pa je bil Vladimir Šuput, sekretar pa Kurt Penkal. Po osvoboditvi se zveza preselila v Beograd, kjer je postal njen predsednik polk. Luce Žitnik, sekretar pa Mita Rajić. Leta 1956 se je zveza preselila v Ljubljano, kjer je postal njen predsednik Leopold Krese, sekretar pa Jože Gogala.

DJAN TOMIČ
prevedel Janko Rabič

KLEPET Z DVEMA DUŠANOMA IN BOJANOM BRUNOM

Dušan Brun še kot aktivni igralec

Petkov dopoldan je bil, ko sem se ukvarjal z vprašanjem, kje naj najdem tri hokejiste in sicer DUŠANA BRUNA očeta in njegova sinova BOJANA in DUŠANA mlajšega. V našem uredništvu smo se namreč dogovorili, da tokrat predstavimo bralcem »hokejsko družino« in omenjena trojica je kot nalašč ustrezala naši zamisli.

Ze star pregovor pravi: kjer je dim, tam je tudi ogenj. Pregovor sem predelal po svoje in si dejal: kjer je ledena ploskev, hokejisti ne morejo biti daleč. In res. V hali v Podmežakliji sem na tribuni najprej našel Bojana in mlajšega brata Dušana, očeta pa sem »iztaknil« pri predsedniku hokejskega društva. Poiskali smo miren kotiček in stekel je pogovor.

ŠPORTNIK OD MLADIH NOG

Življenjska pot 46-letnega Dušana Bruna je od mladih let povezana s športom. Ze pred drugo svetovno vojno je bil aktiven športnik, predvsem je veliko igral nogomet, v mladinskem in jeseniškem prvem moštvu, ob strani pa ni pušal niti drugih športnih panog. Tako se je med drugimi srečal, za tiste čase z najbolj razburljivo in privlačno igro, s hokejem na ledu.

»Spominjam se, da sem v začetku to zares nenavadno igro z velikim zanimanjem opazoval na ledeni ploskvi, ki je bila narejena na današnjem nogometnem igrišču. Ze pred drugo svetovno vojno so bile namreč na Jesenicah zimske športne igre, na katerih so igrali tudi hokej na ledu.«

In ta igra vas ja navdušila? »Pa še kako. Ko sem gledal prve jeseniške hokejiste na treningih, sem sklenil tudi sam preizkusiti srečo na ledu. Najprej pa se je bilo seveda treba naučiti drsati. Dobiti drsalke pa v tistih časih ni bilo lahko. Ta šport je bil takrat v glavnem domena ljudi iz premožnih meščanskih krogov. Leta 1943 sem le prišel do drsalk in sicer mi jih je dal Slavko Marković, ki je leto zatem padel v partizanih. Prvi drsalni koraki so mi šli kar dobro od rok in kmalu sem »shodil« tudi na ledu.«

Kako ste se potem vključili v vrste takratnih hokejistov?

»Po vojni se je začel hokej na Jesenicah naglo razvijati. Zanimanja za to igro je bilo med mladinci vedno več in tako je bilo na ledeni ploskvi vedno živahno. Jaz sem začel trenirati kot desni branilec. Sprva je bilo

sicer malo težko, dokler nisem osvojil pravil in osnovnih veščin igranja.«

VRATAR BREZ ENEGA TRENINGA

Kdaj ste prvič zaigrali na tekmi?

»To je bilo v sezoni 1948/49. Ob tem naj povem, da je bilo v takratnem času izredno težko dobiti nasprotnika. Po daljšem razgovoru z Ljubljano smo uspeli, da je hokejska ekipa prišla na Jesenice. Zanimivo je, da na prvi tekmi nisem zaigral kot branilec, temveč kot vratar. Ko so Ljubljanci prišli na Jesenice, je naša ekipa ostala brez vratarja. V skoraj obupnem stanju sem se odločil, da bom branil jaz. Za vratarja nisem imel niti enega treninga, igralci pa so mi morali še celo pokazati kako se pravilno drži palica.«

Kako se je tekma končala?

»Na nemajhno presehečenje smo zmagali s 3:0. Ljubljanci so nam takoj za naslednji dan napovedali povratno tekmo, na kateri pa smo spet zmagali mi s 5:2. Na tej tekmi sem bil v začetku v hudih škripcih, saj so nasprotniki povedli z dvema goloma prednosti. Vse se je srečno končalo, najbolj pa sem bil vesel, da sem uspešno prestal vratarski debut.«

PETNAJST USPEŠNIH LET V HOKEJSKI ARENI

Po vrnitvi iz JLA leta 1951 je Dušan Brun spet začel nastopati kot desni branilec. Njegova hokejska kariera je v naslednjih letih dobivala nove in nove razsežnosti. Desetkrat je pomagal prvemu moštvu Jesenic osvojiti naslov državnega prvaka. V dresu državne reprezentance je sodeloval na dveh svetovnih prvenstvih, leta 1961 v Švici in leta 1963 na Švedskem. Zanimivo je, da se je iz svetovne hokejske arene umaknil pri štirinidesetih letih. Dve leti je potem igral še za Jesenice, leta 1966 pa je uspešno opravil tečaj za hokejskega trenerja na Čekoslovskem in se potem posvetil trenerskemu delu in vzgoji kadrov.

Danes je Dušan Brun trener moštva Kranjske gore ter vodja hokejske šole, ki je dala že vrsto uspešnih in perspektivnih mladih igralcev. O načrtih ne govori rad, čeprav vsi vemo, da ima človek, ki ga hokej spremlja vse življenje, vedno kaj novega v načrtu, da bi rad kaj dopolnil, še bolj do podrobnosti »izpilil« znanje posameznika, itd.

»Se naprej se bom ukvarjal s trenerskimi posli. V današnjem življenjskem tempu vedno zmanjkuje časa. Po rednem delu domala ves prosti čas pustim na igrišču, ves čas moraš biti z igralci, kajti tukaj se skriva formula za uspeh. Čeprav v sezoni redno ne delam, praktično od jutra do večera, od ponedeljka do ponedeljka opravljam trenerske posle, kajti tukaj ni proste sobote ali nedelje. Za lastno rekreacijo ponavadi nikoli ne ostane časa.«

MED MLADIMI PREMALO ŠPORTNEGA DUHA

Kakšno mnenje imate o današnjih jeseniških hokejistih?

»Lahko rečem, da sem nad igralci v prvem moštvu precej razočaran. Premalo imajo v sebi športnega duha, pripadnosti do svojega kluba, do navijačev in na koncu koncev do vseh železarskih Jesenic, ki se lahko pohvalijo s tako bogato hokejsko tradicijo. V naših časih je bilo to povsem drugače. Po končani tekmi na primer nihče ni pomislil, da večerja mora biti, če je bila smo bili veseli, če je pa ni bilo se pač nihče ni razburjal nad tem. Danes vsak godrnja za najmanjšo malenkost.«

Kakšna je pot do kvalitetnega hokejista?

»Na vsak način težka. Potrebno je veliko samoodpovedi, veliko prelitega znoja in v prvi vrsti zavest, da vsi od tebe pričakujejo, da boš nekaj pokazal, da se boš športno boril, da boš s srcem predan klubu. V moštvu Kranjske gore, kjer sem že več let trener, je doslej vedno vladalo med igralci tovarništvo. Dobro smo se razumeli, uspehi moštva pa prav gotovo opravičujejo naša skupna prizadevanja.«

Marsikaj bi lahko še napisali o Dušanu Brunu, človeku, za katerega lahko rečemo, da je življenje posvetil hokeju. Kup besed prav gotovo ne more odtehtati njegovega dela, nenehnih prizadevanj za razvoj in rast kvalitete tega športa.

Danes zabeležene misli so le kamenčki iz mozaika njegovega bogatega športnega življenja.

SINOVA PO OČETOVIH »LEDENIH« STOPINJAH

Bojanu je danes osemnajst let, Dušan pa je štiri leta mlajši. Očetov nenehen stik s hokejem je prav gotovo v dobri meri vplival na to, da sta tudi Bojan in Dušan zajadrala v svet te dinamične in atraktivne športne igre. Na vprašanje, kdo ju je navdušil, Bojan pojasnjuje:

»Največ kar sam, malo pa seveda tudi oče, ki je takrat še aktivno igral. Drsati

(Nadaljevanje na 6. strani)

Moštvo HK Jesenice, ki je desetič osvojilo naslov državnega prvaka

ostanka. Kljub temu, da je bil pritožitelj vabljen na sejo, se seje ni udeležil, zato so njegovo pritožbo obravnavali v njegovi odsotnosti. Odbor je bil mnenja, da je Učur ravnal popolnoma neodgovorno in da je bil ukrep vodje oddelka popolnoma pravičen. Razen tega so bili mnenja, da je bila njegova pritožba napisana enostransko. Odbor je zahteval, da se pritožba odstopi v nadaljnje reševanje obratovodstvu, ki naj primerno ukrepa.

Zaradi odhoda dosedanjega referenta za šport in rekreacijo iz obrata, so na njegovo mesto izvolili Joža Domevščaka, ki mu je voljan pomagati Franci Benedičič, ki pa ni član odbora. Zato bodo v odbor izvolili dva nova člana.

ADJUSTAŽA BLUMING BELA

Predsednik Anton Andreuzzi je sklical peto redno sejo sindikalnega odbora adjustaže bluming valjarne Bela, 21. avgusta. Poleg pregleda sklepov zadnje seje, pri čemer so ugotovili, da so nekateri le delno uresničeni, ker so dolgoročne značaja, je v obravnavo predlagal pregled dela samoupravnih delovnih skupin, analize programa varčevanja in odobritev socialnih podpor.

O delovanju samoupravnih delovnih skupin je na sestanku poročal oddelkovodja Kavčič. Ugotovili so, da se SDS sestajajo redno in da so obravnavale vsa v obravnavo predložena vprašanja. V razpravi je bilo poudarjeno, da naj se na sestankih SDS obravnavajo le vprašanja, ki se neposredno tičejo delovne organizacije, TOZD in obrata, ne pa vprašanja, ki se tičejo krajevnih skupnosti ali občine. Na seji so tudi ugotovili, da člani samoupravnih delovnih skupin premalo berejo tovarniško glasilo Železar in da so premalo obveščeni o dogajanjih in različnih sporazumih. Preveč čakajo le na to kaj jim bo povedal vodja SDS in zato tudi premalo posegajo v razprave. To je, so poudarili, ena od nalog sindikata, da spodbuja kolektiv k večji zainteresiranosti o dogajanjih in problemih, s čimer se bo tudi aktivnost na sestankih povečala.

O izvajanju programa varčevanja oziroma stabilizacijskih ukrepov v sedmih mesecih letošnjega leta je poročal oddelkovodja Kavčič. Dejal je, da je do konca leta z dobrim delom mogoče nadoknaditi nižjo proizvodnjo od planirane, ki je nastala zaradi večjih okvar in pomanjkanja vročega vložka. Tudi v pogledu izpolnenosti izpoda predvidenega, zaradi večjih valjarskih napak pa tudi jeklarskih. Po tem vprašanju se veliko dela in se že opaža rahlo izboljšanje. Izboljševati izpolnjenost je stalna naloga tudi v bodoče. V

zadnjih mesecih so bili tudi precej visoki zastoji, ki pa jih bo mogoče zmanjšati, ker obratuje potisna peč, ki ima precejšen vpliv na zastoj. Pomanjkanje jekla je trenutno rešeno z nakupom slabov izven Železarne. Na seji je bilo naglašeno, da so vse sprejete naloge in postavljeni cilji uresničljivi le z vestnim in upornim delom vsega kolektiva.

Na seji so odobrili socialno podporo in sicer po 400,00 din Osmanu Čampara in Francu Tereži, po 300,00 din pa Zlati Homec, Taibu Alagiću in Dominiku Vojdici.

Sprejeli so tudi pobudo, da organizirajo različna športna srečanja med posameznimi dminami.

TOZD VALJARNE

Na redni seji izvršnega odbora sindikata TOZD Valjarne, ki jo je sklical predsednik Miha Hostnik, 25. avgusta, so obravnavali predlog nove organizacije upravljanja in ravnanja v Železarni ter predlog sklepov tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata v osnovne organizacije ZK TOZD Valjarne.

V zvezi s predlogom nove organizacije so imeli več bistvenih pripomb, ki so jih posredovali pristojni službi v nadaljno obdelavo. Govorili so tudi o zviševanju administrativnih delavcev v delovni skupnosti. Skupne službe ob dejstvu, da se stavež proizvodnih delavcev zmanjšuje. Se posebno pa je to pereče, ker ljudje vidijo posameznike iz skupnih služb kako se pri delu obnašajo. Tudi v službah bi morali delo bolj normirati. Ob tej obravnavi so omenjali tudi naloge, ki v zvezi s kadrovanjem čakajo sindikat.

V zvezi s sklepi TK OO sindikata Železarne, je predsednik prebral poročilo o dejavnosti samoupravnih organov v TOZD Valjarne v sedanji mandatni dobi.

Zdravko Čufer in Vojko Nikolič sta seznanila odbor z načinom dela samoupravne delavske kontrole, ki dela po pravilniku, seje pa ima vsak drugi mesec.

Na seji so govorili tudi o delu samoupravnih delovnih skupin. Pri tem so ugotovili več težav. V nekaterih primerih ni niti najmanjšega časa, da bi se celotna skupina sestala, drugje je vodja prezaposlen in nima časa za pisanje zapisnika, v nekaterih primerih pa so vodje pri pisanju zapisnika površni in ne vpisujejo bistvenih stvari iznešenih na sestankih. Izrečeno je bilo mnenje, da bi zapisnike pisal nekdo drug, ne pa vodja. Kritizirali so tudi slabo obveščenost kolektiva glede zbiranja sredstev v solidarnostni sklad, zaradi česar je bilo po nepotrebnem marsikje precej vroče krvi.

POTREBA ALI IZBIRČNOST

Iz informacij v našem listu Železar je gotovo večina delavcev Železarne predvsem pa tisti, ki že daljši čas čakajo na rešitev svojega stanovanjskega vprašanja, seznanjena, kakšna sredstva in napore vlaga delovna skupnost za izgradnjo stanovanjskega fonda z namenom, da bi čimveč delavcev dobilo stanovanje. Za ilustracijo naj navedemo, da je cena novozgrajene stanovanjske površine za kvadratni meter precej več kot 6.000 din in da je bilo do 1. 8. 1975 vloženih 814 vlog za stanovanje.

To le za uvod, ker namen članka ni v tem, da bi delovni kolektiv seznanjal z že znanimi dejstvi, pač pa, da bi opozoril kako težko in nehalno delo ima stanovanjska komisija, ki prosiščen stanovanja dodeljuje in odgovorno službo, ki te stvari administrativno ureja.

Niso osamljeni primeri, ko delavec odkloni dodeljeno stanovanje. Razumljivo je, če so vzroki za to utemeljeni, se to tudi upošteva. V zadnjem času pa gredo stvari v skrajnost. V začetku septembra bo delavec Železarne izpraznil trisobno stanovanje v bloku na Cesti revolucije. Po številu prosišcev sodeč bi bilo normalno, da bi bil sleherni prosišlec, kateremu bi bilo stanovanje dodeljeno, zadovoljen in vesel, da bo rešil tako važno vprašanje za sebe in družino. Toda temu ni tako. Sele peti prosišlec oziroma upravičenec je pri-

stal, da se vseli v omenjeno stanovanje, ki je bilo zgrajeno leta 1963. Pri teh odklonitvah je samo en primer tak, ki bi ga lahko upoštevali (invalid I. kategorije), ostali pa postavljajo pogoj – novo stanovanje in centralno ogrevanje.

Če k vsemu temu dodamo še to, da mnogi prosišci negodujejo zaradi takšne ali drugače lege stanovanja, nadstropja in podobno, potem mora vsakomur postati jasno, da bo, če se bodo stvari razvijale tako naprej, kmalu nemogoče delati na tem področju. In končno, postavlja se vprašanje ali je 814 vlog za stanovanje, resnični odraz potreb po stanovanjih ali pa ta številka predstavlja tudi take zahteve, ko ne gre za življenjski prostor za sebe in družino, temveč za izbirčnost, ki naj jo delovni kolektiv Železarne financira! Lop

podobno. Po večerji smo imeli zabavo s plesom, kjer smo se dodobra razživeli.

V nedeljo nas je spet razveselilo lepo vreme. Po zajtrku smo se šli kopat in tudi nogomet smo igrali. Po kosilu smo se počasi poslovali in se odpeljali proti domu. Nameravali smo si ogledati znamenito Lipico, pa nam jo je zagodel Transturistov avtobus, ki nam ga je preskrbel Viator zadnji trenutek, čeprav smo v poslovalnici Viatorja rezervirali avtobus že mesec dni prej. Sicer smo bili nad avtobusom razočarani že ob odhodu iz Jesenic, ker je bil star in izrabljen in neprimeren za daljše izlete.

Večerjali smo v Medvodah, kjer nam je odlična večerja povrnila dobro voljo, tako da smo se zadovoljni in veseli vrnili domov. Takih izletov si še želimo – samo z boljimi avtobusi. Miha Sajovic

SODELAVCI PROFILARNE IN PODBOJARNE NA IZLETU

Zaposleni v profilarni in podbojarni smo se odločili za dvodnevni izlet v Simonov zaliv pri Izoli. Z Jesenic smo se odpeljali v soboto, 30. avgusta, ob 6. uri. Prvi postanek smo imeli v Postojni, kjer smo se okrepčali in nadaljevali pot do Simonovega zaliva, kamor smo prišli nekako ob 9.30. Sonce in dobro razpoloženje sta nas zvalila na kopanje. Voda je bila izredno topla, čemur smo se žudili, saj je bila pri nas na Gorenjskem zadnje dni že kar jesen. Po kosilu, s katerim nismo bili preveč zadovoljni, smo lepo popoldne izkoristili še za kopanje v bazenu, obisk savne, za igranje malega nogometa, ogled izole in

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

29. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo TOZD VET Bogomir Svetina je sklical 29. avgusta 29. redno sejo odbora z naslednjim dnevnim redom: pregled proizvodnih rezultatov za mesec julij in izvajanje programa štednje v TOZD VET, prenos linije za izdelavo diskastih nožev iz železarne Ravne v železarno Jesenice.

Pri pregledu proizvodnih rezultatov je odbor največ pozornosti namenil programu štednje in njegovemu izvajanju, ki je bilo naslednje:

Energetski obrati:

— naloga in cilj je za dva odstotka znižati specifično porabo energij v odnosu na blagovno proizvodnjo;

Osnovni podatki:

proizvodnja jekla	43.105 ton
blagovna proizvodnja	28.982 don
primarna energija	246.687 × 10 ⁶ kcal
elektroenergija	24.688 MWh
tekoča goriva	81.436 × 10 ⁶ kcal
komprimiran zrak	42.796,6 × 10 ³ m ³
hladilna voda	5.617,2 × 10 ³ m ³

Specifična poraba:

	1974	8 mes. 1975	%
primarna energija 10 ⁶ kcal/t	6,19	5,72	- 7,59
proizvodnja jekla	6,19	5,72	- 7,59
blagovna proizvodnja	8,004	8,52	+ 6,5
elektroenergija kWh/t	755	852	+ 12,8
tekoča goriva 10 ³ kcal/t	2.802	2.809	+ 0,25
blagovna proizvodnja	1.298	1.476,6	+ 13,75
komprimiran zrak m ³ /t	295,9	193,8	- 34,5
hladilna voda m ³ /t			
blagovna proizvodnja			

Specifična potrošnja porabe energije na blagovno proizvodnjo se je v mesecu juliju močno povečala. Vzrok je nizka blagovna proizvodnja, ki je znašala v odnosu na proizvodnjo jekla 67,24 % v letu 1974 pa 77,40 %.

Vzdrževalni obrati:

Delo vzdrževanja so ocenjevali predvsem z vidika zastojev in proizvodnje rezervnih delov, kar je prikazano v naslednjih tabelah:

Vzdrževalni zastoji v m. juliju 1975

TOZD – obrat	št. stroj	Norm. VZ po progr. varčev.	VZ v % za julij	INDEKS
TALILNICE				
aglomeracija	1	6,00	4,52	75,33
VP	2	0,50	0,23	46,00
SM peči	6	1,00	0,64	64,00
EP	2	2,50	2,90	116,00
šamotarna	17	1,50	0,64	42,66
VALJARNE				
Blooming	1	8,00	9,78	122,25
Steckel	1	1,00	0,27	27,00
valj. žice	1	10,00	10,09	100,90
valj. deb. ploč.	1	3,00	3,55	118,33
HLADNA PREDELAVA				
hlad. valj.	8	3,00	2,82	94,00
žičarna	57	4,00	0,30	7,75
elektroodni	9	1,00	0,85	85,00
žebjarne	60	2,00	1,12	56,00
jeklovlek	21	3,00	5,28	176,00
profilarna	4	2,50	2,01	80,40

Proizvodnja rezervnih delov v juliju 1975

Oddelek	plan po programu štednje	izvršenja po programu štednje
strugarna	157 ton	135 ton
konstr. del.	132 ton	121 ton

STABILIZACIJA IN NEEKONOMSKI ODNOSI V TOZD

Če hočemo doseči neke cilje, je zato potrebno, da izvedemo organizacijske in propagandno politične ukrepe za določene odločitve. Vendar pa se moramo vprašati, kakšna bo reakcija na določene spremembe in ali smo tako močni, da z neekonomskimi odnosi lahko rešujemo oziroma se lotevamo reševanja nastalega ekonomskega položaja.

Če se lotevamo izvajanja nekih dogovorjenih (neekonomskih) cen med TOZD in če čakamo potem na uspeh oziroma rezultat v pogledih boljšega gospodarjenja in večje rentabilnosti, potem si moramo zadati vsaj take cilje, ki niso alternativni. V trenutni gospodarski situaciji pa se moramo vprašati, kaj je potrebno ukreniti, da izboljšamo dosedanje uspehe, ali pa da si zastavimo take cilje, ki jih lahko dosežemo. To pomeni, da se odločimo za ukrepe, ki ne bodo vodili mimo ekonomskega poslovanja, pač pa v njo. Takšne naloge pa moramo konkretizirati z jasnimi odgovori na vprašanja, kako je treba uporabiti zakone ekonomike, da dosežemo zaželene cilje.

Ali smo pri sestavljanju neekonomskih odnosov oziroma dogovorjenih cen med posameznimi TOZD upoštevali tudi dejstvo odvisnosti razvoja gospodarske panoge, ki ji Železarna pripada, od splošne gospodarske rasti, od trenutne tržne situacije, od učinkovitosti naših prodajnih instrumentov, ki niso vedno in povsod enaki, itd. Skratka pri formiranju dogovorjenih cen nastopa toliko elementov, ki samo pogojujejo slabosti samoupravnih odnosov.

Vsemu temu pa se lahko izognemo z oblikovanjem ekonomskih odnosov med posameznimi TOZD, ki bodo samostojno odgovorni za vse zunanje in notranje vplive gospodarjenja. Kajti vsako podjetje stremi za tem, da proizvaža tisto, kar lahko proda in s čimer bo doseglo največje uspehe in preseček dohodka. Ni boljše sredstva proti ugotavljanju pravilnosti asortimenta proizvodnje oziroma planiranja proizvodnje, kot ugotavljanje zanesljivih informacij,

ki govorijo o učinku poslovanja in o spremembah, ki jih zahteva prodajni program.

Ali Železarna ponuja svoje izdelke s pravilno ceno, ni samo stvar elastičnosti, marveč je to odvisno od številnih notranjih in zunanjih vplivov, ki z vsakim trenutkom spreminjajo svojo podobo. In kako elastični bodo morali biti delavci v svojih TOZD, da bodo kos neekonomskim odnosom med njimi. Če izhajamo iz tega, da je naša temeljna naloga poglobljanje samoupravnih odnosov, potem se lahko upravičeno vprašamo, ali smo z razdelitvijo štiri TOZD na 21 TOZD (z neekonomskimi odnosi) res na poti do pravega cilja. Predlog nakazuje vso samostojnost, pravice in dolžnosti posameznim TOZD. Zagotavlja interes za boljše poslovanje in smotrnejšo delitvijo sredstev ter stimuliranje zaposlenih za boljše gospodarjenje, izzirjeno reprodukcijo itd. Pri tem pa se lahko tudi vprašamo, ali ta predlog tudi postavlja vse delavce v enake pogoje?

Dnevno se srečujemo v obratih (plavž, martinarna, šamotarna, valjarne Javornik, elektroodni, žebjarne, strojne delavnice, itd.), ki s svojimi zgradbami, napravami ne ustrezajo več sodobnemu načinu poslovanja, da o sanitarijah, garderobah in umivalnicah sploh ne govorimo. Zato menim, da bi bilo potrebno najprej izdelati analizo stanja poslovanja sedanjega sistema in možnosti Železarne o problemih internega usklajevanja. Predvsem pa morajo delavci-samoupravljavci dojeti, koliko se z novimi neekonomskimi odnosi med TOZD lahko izboljša položaj Železarne, narava in pomen po-

Transportni obrati:

Delež stroškov transporta v povprečni ceni osnovne dejavnosti je bil 3,31 odstotkov. Limit 1,88 odstotka je prekoračen za 76 odstotkov. Stroški za zalite vozove so znašali 64 odstotkov dovoljenega limita, stojnina pa je bila 83.838,00 din, kar je 12 odstotkov nad limitom.

Pri pregledu mesečnih poročil o dejavnosti TOZD VET za mesec julij 1975 je odbor ugotovil, da je bilo delo uspešno. V zvezi z izvajanjem programa varčevanja pa je odbor ugotovil, da so nekateri pokazatelji kot npr.: specifična poraba energetskih medijev in delež stroškov transporta v osnovni dejavnosti močno presežena. Odbor predlaga, da bi v bodoče pri ugotavljanju teh pokazateljev morali upoštevati skupno, ne pa blagovno proizvodnjo. Na osnovi problematike vzdrževanja obratov je odbor ugotovil, da predstavlja pomanjkanje kvalitetnih ležajev (SKS in FAG) resen problem za normalno vzdrževanje proizvodnih naprav. Z namenom, da bi se v prihodnosti izognili povečanim zastojem, na katere delno vpliva tudi slaba kvaliteta ležajev (ruskih in čeških), odbor naroča vodstvu TOZD VET, da je nabavo kvalitetnih ležajev potrebno smatrati kot nabavo nujno potrebnih rezervnih delov. Pri tem je eden od članov predlagal, da naj bi resno pričeli misliti na izdelavo kvalitetnih ležajev v Jugoslaviji.

Odboru je bilo tudi pojasnjeno, da so v mesecu avgustu predvideni sorazmerno visoki zastoji v valjarni žice, zaradi forsiranega proizvodnje, kakor tudi v jeklovleku. Večji zastoji pa so zaradi določenih tehničnih problemov predvideni tudi v valjarni bluming, kjer se v začetku meseca oktobra pripravlja večdnevni remont.

Odbor za gospodarstvo je bil seznanjen z informacijo o možnosti predstavitev linije za izdelavo diskastih nožev iz železarne Ravne v železarno Jesenice, ki jo je izdal sektor novogradnje OPTIO z dne 26. avgusta 1975, na osnovi katere je odbor sprejel naslednji sklep:

Odbor za gospodarstvo soglaša s predlogom prenosa linije za proizvodnjo diskov iz železarne Ravne v železarno Jesenice s pripombo, da je pri prenosu potrebno upoštevati: — da se število zaposlenih zaradi prenosa te proizvodnje v našo železarno ne sme povečati,

— s splošnim kovinskim podjetjem Ajdovščina in ostalimi kupci je potrebno skleniti dolgoročno pogodbo,

— železarna Ravne mora železarni Jesenice nuditi orodje za stiskalnice.

Ob sklepu seje so poudarili, da je potrebno v prihodnje plan postavljati na skupno in ne na blagovno proizvodnjo, ker ne moremo vplivati na amortizacijo, ki je predpisana z zakonom, kakor tudi ne na osebne dohodke. Oba pokazatelja pa bistveno spreminjata prikaz rezultatov.

NZ

sameznih nalog. Analiza poslovanja pa mora biti kritična, sistematična in analitična, natančno po strogi proceduri. V tej analizi moramo dobiti odgovor na vprašanje, kje je sedaj Železarna v tej obliki poslovanja. Prav tako se moramo vprašati:

1. Kako daleč je smiselno, da gremo z izdelavo oziroma predelavo jekla:

2. Ali smo kos tako obširnemu asortimentu, bodisi glede kvalitete, bodisi glede dimenzijskega razpisa:

3. Ali je smiselno, da gremo v povečanje proizvodnje na račun kvalitete ali je bolje, da vse napore usmerimo v boljšo kakovost proizvodov:

4. Preveriti prodajni program in izločiti izdelke, ki prinašajo izgubo;

5. Znižati stroške poslovanja na vseh nivojih in poenostaviti sistem poslovanja;

6. Dosledno izvajati plane proizvodnje stroškov, dohodka, prodaje in nabave.

S takšno analizo stanja lahko pridemo v Železarno do problemov, ki nastopajo pri poslovanju in do možnosti nadaljnjega razvijanja, bodisi v smeri decentralizacije ekonomskih odnosov med TOZD, bodisi do usmeritve večjih naporov v kakovost izdelkov. Iz takšnih spoznanj pa lahko oblikujemo nadaljnje cilje Železarne pri rešitvah problemov graditve visoko produktivnih linij, osvajanju novih kvalit, tržišča in graditve takega samoupravnega sistema, ki bo vsakemu delavcu omogočil enako samoupravno pot v prihodnost.

Hafner

Nisva se še spravila k počitku, ko je stražar znova nekoga zaustavljaj. V taborišče je takoj za tem prišel Polde. Z Bičkom sva se še zadrževala z dežurnim in nekaj partizani ob žerjavici, ki so občudovali novo zbrojevko. Nihče niti slutiti ni, da bomo čez nekaj ur že zapustili taborišče. Mislili smo si, dopoldan bo tako manj dela in se bomo lahko odpohili. Taborišče bomo hitro uredili, saj ni bilo potrebno drugega, ko nabrati vej in mah ali suhe trave, da si uredimo ležišče, izkopati stranišče in urediti ognjišče. Zajtrka ne bo, zato je kuhar še razdelil vsake-mu kos mesa, ki ga je skuhal še na Gabrški gori. Vsak ga je dobil toliko, da bi ga petčlanska družina danes imela dovolj za kosilo. To pa iz razloga, ker je bilo potrebno nekaj časa, da se v novem taborišču uredi kuhinja tako, da ne bo vidna in da se bo še tisto malo dima razgubilo v vejevju. Ko smo tako sedeli ob žerjavici in ko sva mislila s komandirjem, ki je naročil dežurnemu, da me zjutraj ne budi takrat ko ostale, oditi spat, se nam približa Polde.

»Videl sem nekaj kamionov polnih vojaštva in celo postelje na kamionih, ki so vozili proti Poljanam,« se je obrnil proti komandirju.

»Ni za hajko,« je pojasnil Polde. »Gre za ojačanje vseh dosedanjih posadk v Žireh, Gorenji vasi in v Lučnah. Menda tudi Poljane mislijo pojačati. Nameravajo pa postaviti tudi nekaj novih. To sem danes zvedel v dolini.«

»Kaj pa je s hajko na Gabrški gori, si mogoče kaj zvedeti?« uprašala Biček.

»Z nekaj kolonami jo bodo prešli križem na vse strani. To, vsaj tako se govori, se še ne ve kako bo in kdaj; verjetno pa lahko pričakujemo vsak dan.«

»Ko se konča hajka, se vrnemo na Gabrško goro, ali pa še bližje k Škofji Loki in začnemo malo bolj ofenzivno,« je pojasnil komandir.

»Kje pa si dobil tako novo zbrojevko?« se je Polde obrnil k meni.

»Darilo za rojstni dan,« sem mu smejljivo odgovoril.

»Cestitam, nisem vedel, da praznuješ. To bi pa moral vedeti, saj si obveščevalec,« sem mu odvrnil.

»Vsega tudi obveščevalci ne moremo vedeti,« se je zasmejal.

»No ni tako hudo, saj za rojstni dan še sam nisem vedel kdaj sem ga imel, je pa že nekaj mesecev od tega.«

»Fantje, sedaj pa spat!« je Biček prekinil najin pogovor.

»Lahko noč!«

»Zdravo!« »Dobro spi,« so bili običajni pozdravi, ko smo se razhajali.

Našel sem Kavboja, ki mi je bil do danes pomočnik, od jutri dalje pa bova oba mitraljezca. Treba bo takoj zjutraj poiskati novega pomočnika, sem premišljeval, ko sem se vlekel. Kavboj se je prebudil. »Kje si bil s komandirjem. Enkrat sem se že prebudil, okoli ene, pa te še ni bilo. Koliko je ura?«

»Vsak čas mora odbiti tri v Zavorjah,« sem mu odgovoril. Videl sem, da je Kavboj svojo zbrojevko, ki sem jo nosil od aprila, skrbno pokrival z deko na svoji strani ležišča.

»Poglej,« nisem mogel počakati do jutra, da mu ne pokažem nove zbrojevke.

»Jutri bota že drugače spala,« sem šepetal. »Tu bo tvoj pomočnik, sam pa si moram dobiti novega.«

Po otipavanju in božanju je spoznal, da je čisto nova.

Obveščevalec

Vlekel sem se pod šatorko in tudi sam pokrival zbrojevko z deko.

»Najraje bi za pomočnika Veve-rico, to je mlad, hiter fant, korajžen in zelo priden,« sem mu dejal.

»Jaz pa Jureta, saj sva skupaj prišla v Dolomite in od prvega dne sva skupaj. Dobro ga poznam.«

Tako sva v šepetanju zaspala.

HAJKA

Prebudil sem se in videl, da sem sam. Kavboj je že nosil svoje orožje, poleg njega pa je bil Jure, novi pomočnik.

»Brez panike!« sem slišal tih, toda odločen Bičkov glas.

»Kaj je?« sem upravljal in že bil na nogah.

»Nemci!« mi je šepnil Jure, ki mi je bil najbližje.

»Kje?«

JOŽE ULČAR-MIRO TRAGEDIJA POD LIPANCO

Manjkal je samo Alojz Zupan – Batštev, ki je dva ali tri dni prej prišel v partizane. Bili smo precej utrujeni in ker nihče ni vedel kaj je z Zupanom, obstojala je pa še možnost, da pride kasneje, sta komandirja odredila, da gremo spat. To toliko bolj upravičeno, ker je Zupan veljal za zanesljivega človeka in je po pripovedovanju tistih, ki so ga poznali, že prej sodeloval s partizani. Tako smo po dveh dneh in eni noči marša zaspali. To je bilo, 3. julija zvečer. Komandant Mičo je ostal na Kleku pri jeseniški četi. Mimogrede še to: 3. julija smo se na Kleku preimenovali iz udarnega voda v udarno četo.

Tisto noč sem bil v naši četi odrejen za mlajšega dežurnega, ki je opravljal to dolžnost od polnoči do jutra. Starejši dežurni me je zbudil nekoliko kasneje in tako sem, 4. julija okrog 00.30 ure nastopil službo dežurnega v četi. Starejši dežurni me je opozoril na budnost, ker se je iz daljave slišalo brnenje motorjev. Zupan je še vedno manjkal. Ko sem kontroliral straže, so me stražarji opozorjali na bučanje motorjev v daljavi. Med eno in drugo uro ponoči je prišel kurir Blaž (doma iz Gorij, kasneje padel) in mi povedal, da je zvečer prišlo na Mrzli studenec več deset kamionov policije. Takoj sem zbudil oba komandirja in jima poročal o tej novici. Oba sta odredila vstajanje pred svitom, vendar nobenih dodatnih varnostnih ukrepov (patrole). Nekaj pred tretjo uro zjutraj sta se s planine Javornik vrnila dva kurirja bohinjske čete in sicer Leskovec (Arh Janez, živi v Stari Fužini v Bohinju) in še nekdo, čigar imena se ne spominim. Hrup motorjev vso noč ni pojenjal. Blaž je potem, ko nas je obvestil o stanju na Mrzlem studencu, kmalu odšel. Leskovec in njegov tovariš sta od planšarjev na Javorniku, kjer sta vasačila, prav tako zvedela za prihod Nemcev na Pokljuko. Takoj po prihodu sta zbudila komandirja Skalo, ki pa tudi na to opozorilo ni reagiral.

Jutro se je neusmiljeno približevalo, z njim pa tudi katastrofa. Bučanje motorjev se je proti jutru umirilo. Slučaj je hotel, da je moj tova-

»Pri Gabrški gori so tanki,« mi pojasni.

»Pospravite nahrbtnike in pripravite orožje! Meso bomo jedli, ko bom dovolil!« so bile komandirjeve zapovedi.

Stražar, ki je prišel povedati nam, ob zori, se je vračal in z njim je bil odrejen Kavboj s pomočnikom Juretom. Šli so na rob, od koder je bil dober razgled po vsej cesti do Gabrške gore.

»Stopi na rob in opazuj, če bo kaj novega, javi!« je komandir dal nalogo Poldetu.

Ni minilo še pol ure, ko se je Polde vračal in upognjeno tekel med drevjem.

»Predlagam umik po stezi pod cesto iznad Žetina na Črni kal in na Blegoš. Nemci se pripravljajo, da gredo naprej. Z daljnogledom sem videl kolono še na spodnjem ovinku. Nihče pa ni obrnjen v Gabrško goro. Videl sem, da je oficir gledal v karto in dajal nalogo grupi okoli sebe. Ena kolona okoli 30 mož gre po cesti proti nam. Počasi napredujejo. Morda so nas opazili. Tanki so še na mestu. Imamo skoraj dve uri časa, da se umaknemo, predno oni pridejo sem!«

riš Tina Justin, s katerim sva skupaj spala, 3. julija zvečer odšel nekam proti Bohinju. Navada je bila, da v takih situacijah tisti drugi, ki ostane, pospravi in zloži opremo tovariša. Tako sem tudi jaz še v trdi temi podrl šotor, pospravil odeje in ostalo kramo ter pripravil oba nahrbtnika. Še pred svitom sem Tinov nahrbtnik nesel skrit 200–300 metrov iz taborišča v zahodni smeri, ker je nevarnost takorekoč visela v zraku.

Ko sem našel primeren prostor in nahrbtnik skril, sem slišal pokanje veje. Nekdo je hodil. Ker je bilo v gozdu dokaj temno, sem se pripeljal k zemlji in 10–15 m od mene videl tri policiste, ki so s puškami na ramah šli v smeri Lipanca – Javornik. Že po tem, da so šli s puškami na ramah, tako kot sredi mesta sem sklepal, da ta dan ne bo brez zabave. Bil sem v dilemi: streljati ali zbuditi tovariše. Odločil sem se za drugo in pohitel v taborišče. Začelo se je svitati. Ker so bili vsi utrujeni, so spali kot kanoni, kakor pravimo. Ni mi kazalo drugega, kot da sem podiral šotore in s krepkimi brcami spravil tovariše pokonci. Komisar Slavko (Bem Ludvik), katerega sem menda prav tako ne preveč nežno zbudil, mi ni verjel. On in Egon sta se brž uredila in šla gledat, če so res Nemci. Kmalu sta se vrnila s sporočilom – Nemci.

Borci obeh čet, še utrujeni in neprespani so sicer hitro, vendar godrnjaje pospravljali vsak svojo opremo. Nekateri se prav gotovo še niso zavedali resnosti položaja. Četi sta spali ločeno vsaka v svojem delu taborišča. Dan se je neusmiljeno bližal in vzhod je postal rožnato rdeč. Obetal se je lep poletni dan.

Tedaj je priletel nad taborišče izvidniško letalo, ki smo ga imenovali »Lojzek«. Letalo je dokaj nizko začelo obletavati taborišče. Mislim, da je bilo to še pred pričetkom streljanja. S prihodom letala so tudi največji optimisti vedeli, da dan, ki se je rojeval, ne bo lahak. Zavedali smo se, da smo izdani in obkoljeni. Zajela nas je moreča tesnoba, ki je bila vedno tako značilna za take situacije. Potem je zagrmelo. Krvavi ples se je začel.

(se nadaljuje)

Na Golobovem se jih je ta večer zbralo petnajst. Prihajali so zelo previdno. Vsak z druge strani in posamič. Čudili so se drug drugemu, in še bolj debelo gledali, ker se jih je zbralo toliko! Nič kaj zadovoljni niso bili videti. Mar se z njimi igrajo? Zato je Jurč, ki je prilezel z domačega senika, jezno vprašal:

– Zakaj ste nas v tej nevarnosti zbornali toliko skupaj? Pa še ti Aleš?

Vendar se je zaradi očitkov čutil najbolj prizadet Gorski, ki je prepričljivo odgovoril:

– Saj prav zaradi nevarnosti gre. Danes se moramo pogovoriti o tem. Prav vam, ki ste tu, nevarnost najbolj grozi. Sicer pa, tovariši, naš boj gre vse bolj v klasje. Kakor veste, so Nemci našo pokrajino začasno priključili rajhu. Zdaj bodo naše fante gotovo skušali dobiti v svojo vojsko. Mi moramo to zavirati z večjim številom novih zaupnikov in z neutrudnim pridobivanjem somišljenikov.

Možje so se zamišljeno spogledovali in marsikdo je že odprl usta, da bi se vmešal v pogovor. Tega pa jim Gorski še ni hotel omogočiti; zato jih je z nalezljivo ognjevitostjo gnetel dalje:

– Motil bi se, kdor bi mislil, da sta zdaj nemška premoč in preganjanje naših ljudi izraz njihove nepremagljivosti. Zdaj že skoraj otrok lahko ugane, da jim je voda začela teči v grlo. Mar bi nas drugače priključevali rajhu, ko pa je že vsa Evropa proti njim. Njihov voz je že majav.

Golob, ki je komaj čakal, da bi bilo najhujše že na prvem tiru, je nepričakovano živahno vzkliknil.

– Če ne bomo ustavili izdajstev, tudi ljudi ne bomo pridobili. Kdo nam bo še zaupal, če bo toliko aretacij in žrtev kot zadnje čase? Vsakdo, ki je količkaj sumljiv... Ne, nisem mislil tako, saj zdaj že sumimo drug drugega. Mislim, da se ne smemo več zbirati takole, kot smo se nocoj, takole na kupu.

– Kako pa potem? Povej! mu je segel v besedo Gorski.

Očitno je bil Golob na vse to že pripravljen.

– Delajmo po dva in dva, največ po trije skupaj. Nekako tako kakor prve dni!

To je sprižilo nove predloge in misli, kajti Golobove besede niso pomirile udeležencev.

– Kaj bi bil tako nezaupljiv, Golob. Misliš, da smo mi manj zanesljivi kot ti ali še kdo drug? je očital glas iz teme.

Glas je bil užaljen, Golobu pa je priskočil na pomoč Jurč.

– Že. A sem za to, kar pravi Golob. Bog ve, kdo je tisti, ki vse skupaj nosi Nemcem na nos?

– Misliš, da mora res biti tako? Kaj pa če je bilo doslej le naključje ali pa neprevidnost?

IVAN JAN 15

MRTVI NE LAŽEJO

– Kakorkoli, Nemci so zvedeli. Morda je tisti pes med nami tudi zdaj?

Sum jih je pritiskal k tlom da so obmolknili. V vseh je vrtalo, kaj če ne bi bilo bolje, da za nekaj časa pretrgajo zvezo s partizani, medtem pa se bo morda pokazalo kako in kaj. Gorski je to čutil še močneje, zato je začel pomirjevati:

– To so hude besede, ki pa jih ni težko razumeti. Zadnji dogodki res omogočajo in opravičujejo različne pomisleke. Vendar ne smemo pozabljati, da v vojski ne gre brez žrtev. Posebno v taki, kot smo jo začeli mi. Razumljivo pa je, da se po nepotrebnem ne bomo nastavljali. Nemara ima Golob še najbolj prav. Odslej se boste shajali tako, kot je predlagal. Zvezo bi vsaka skupina imela le z menoj ali pa z Alešem, pa tudi s Filipom.

Pečar pa se je začudil:

– Zakaj pa kar s tremi? Jaz se bom držal enega. Še to ne bo lahko.

Govoril je, kot bi razlagal misli vseh, zato je Gorski odgovoril:

– Kdor je razumel tako, se moti. Vsakdo bo imel zvezo le z enim izmed nas. Če se bo pa komu kaj zgodilo, bo poiskal drugega. Mislimo moramo na vse in tako bomo Nemcem še najbolj zmešali štrne.

To je spet obrnilo pogovor na to, kako bodo preizkušali ljudi, ki bi kakorkoli mogli biti povezani z izdajstvom. Vendar se je Golobu upiralo tudi to, da so tako občutljivo zadevo skušali reševati pred toliko ljudmi. Oglasil se je in svoje misli končal v še večji negotovosti:

– Če je črna ovca med nami, se mora kmalu pokazati. Filip je nedavno napovedal spet nekaj aretacij, in če bo to res, se bo prav kmalu zgodilo. A še enkrat rečem, da mi takle posvet ni prav nič všeč, pa si potem mislite, kar hočete!

Filip, ki je dotlej molčal, je zdaj spregovoril:

– Golob ima prav. Če je vohun med nami, ga takole prav gotovo ne bomo odkrili. Obveščevalno delo ni kar si bodi. Zato – po dva in dva!

Medtem se je tako stemnilo, da ni bilo mogoče videti niti sosedovega obraza. Prepoznavali so se le po glasovih. Takoj nato je zagrmelo in ulil se je močan dež.

Možje so skočili pod Golobov kozolec, ki se je na začetku širil v prijazno lopo. Nihče jih ni nadlegoval, zato so se menili naprej o vsem, kar jih je še vznemirjalo. A kakorkoli se je kdo hotel zavarovati ali se odtegniti nevarnostim, mu Gorski ni popustil.

Nazadnje jim je razdelil še šop ciklostiranih letakov in časopisov, ki jih je imel v napeti torbici.

Takim, ki jim lahko zaupate, razdelite še te papirje, ti pa naj jih dajo naprej. Še vedno nam jih primanjkuje. Vendar naj vsak ukrepa po svoje, saj poznate ljudi. Poglavitno je, da pridobite čimveč ljudi. Pomislite, kako bi bilo, če bi se jutri vaši sinovi in bratje morali točiti proti našim zaveznikom. To bi bilo skoraj isto, kot bi streljali proti vam.

Zjutraj je bil spet lep in miren dan. Nikjer sledu o partizanih ali Nemcih. Vse je kazalo, da se je vojska za nekaj časa preselila daleč stran.

SPOZNAVAJMO SVOJO DOMOVINO

OTOK LASTOVO

Na otoku je tudi več gričev. Najvišji med njimi je Hum z nadmorsko višino 417 metrov. Iz njegovega vrha je čudovit razgled. Ob jasnih dnevih se vidita otoka Korčula in Sušac, ob posebno vedrih dnevih pa celo obrisi otokov Visa, Hvara, Mljeta, Palagruža in Pelješa. Pogled na čudovito obalo samega Lastova, na številne otočke, zalivčke, na to izredno mojestvo narave, se ne da opisati z besedami. Vso lepoto lahko dojamemo le s pogledom. Ta pogled pa je enkraten. Na vrhu Huma je treba doživeti sončni vzhod in zahod in ta delček naše domovine ti priraste k srcu. Žal mi je, da vse te lepote nisem mogel fotografirati.

Otok je za nas, ki smo vajeni celine zelo majhen. Toda, če upoštevamo, da je naša obala obdana s prek tisoč otokov in otočkov, med njimi pa je Lastovo na štirinajstem mestu po velikosti, dobimo pravo predstavlo o njegovi velikosti. Na otoku sta dve večji naselji. Upravni center, seveda če ga lahko tako imenujemo, je naselje Lastovo, ki leži v sredini otoka pod vznožjem Huma. V samem naselju je pošta, osnovna šola, občina. Pred

kino dvorano je manjši spominski park z lepim spomenikom padlim borcem. Ulice naselja so zelo ozke, tako da je promet zelo težek. Hiše stojijo zelo strnjeno. Del naselja se razteza visoko v skalnato pobočje, drugi del pa je zgrajen v dolinici.

Cepprav je na otoku zelo malo prebivalcev, pa imajo vseeno nogometni klub Omladinac, ki se je ravno v času mojega bivanja na otoku boril za vstop v consko ligo. Na odločilni tekmi so bili skoraj vsi prebivalci in svoje moštvo zelo bučno bodrili. Ko so na koncu doživeli neuspeh, sploh ni bilo čutiti razočaranja. Svoje ljubljence so v slačilnico spremili z aplavzom. O tekmi pa so govorili že ves teden. To je pač poleg kina in televizije edina zabava otočanov. Drugo manjše naselje je pristanišče Ublje. V njem je poleg stanovanj oficirjev JLA samo še nekaj hišic ribičev in kmetov domačinov. V tem naselju je tudi dom JLA. To je središče kulturnega življenja na otoku. Cepprav so možnosti zanj zaradi oddaljenosti majhne, pa so zato vse prireditve zelo dobro obiskane. Ko sem si ob dnevu zmage ogledal svečano akademijo, sem bil tako s programom, predvsem pa z udeležbo prebivalstva zelo presenečen. Nehote sem se spomnil na ponavadi prazno gledališko dvorano na Jesenicah ob podobnih svečanostih. Ti skromni ljudje oddaljeni od sveta, znajo ceniti vse kar je lepega. Ublje se vse bolj razvija v turistično mesto. Prvi korak k lepši bodočnosti je že napravljen. Zgrajena je nova benčinska črpalnica, hotel Solitudo, ki je na idiličnem kraju, predvsem pa so tu prijazni domačini, ki so privatne sobe za turiste prijetno in moderno opremlili. Človek se pri njih počuti veliko boljše kakor pa v hotelu, pri tem pa uživa popoln komfort.

Lastovo ima blago mediteransko klimo. Zime skoraj ne občutijo. Na otok sem prišel sredi februarja in skoraj verjeti nisem mogel, da je bila tu že pomlad. Sadno drevje je bilo že v cvetju. Domačini se v zadnjih desetih letih spominjajo le 22 dni, da je temperatura padla pod ničlo. Leta 1969 so se kopali v

morju vse do konca oktobra. Domačini so to poimenovali drugo ljuto. Sneg je na otoku redek pojav. Najčeste pada dež. Vendar pa imajo povprečno le 100 dni na leto deževnih. Kljub temu pa je vlažnost tolikšna, da je otok bogat na vegetaciji. Tudi meglja je tu redek pojav. V zimskem času le velikokrat piha burja.

Lastovo po zelenju in sredozemskem rastlinju spada med otoke, ki so bogati z gozdom. Površine pokrite z zelenjem je kar 70 odstotkov. Največ je borovih dreves. Posebnost pa je neka vrsta hrasta. Domačini ga imenujejo česvinna. Podoben je naši lipi, le da so listi nekoliko manjši. Zelen je preko vse zime, žal pa so ga v preteklosti tuji kar precej uničili. Zanimiva je bila navada, ki mi jo je povedal stari otočan. V preteklosti je moral ženin pred poroko posaditi in negovati drevo kakršnekoli vrste. Žal je ta koristen običaj povsem izginil.

BURNA ZGODOVINA LASTOVA

Zaradi zelo dobrega položaja, so otok najprej zavzeli in naselili Iliri. Le-ti so mu tudi prvi dali ime Lastovo. Toda v četrtem stoletju stare ere pride do vojne med Grki, Iliri in Rimljani. V tem času se je na otoku razvil tudi drugo naselje Ublje. Iz teh časov je ohranjen spomenik in mozaik iz rimske zgradbe.

V 7. stoletju otok naselijo Slovani. V tem obdobju so novi prebivalci živeli zelo burno. Napadali so beneške galeje. Zato jim je beneški vladar Peter Ursula II. napovedal vojno. Z močno floto je prodril na otok. Sprva je preko svojih odposlancev zahteval od meščanov Lastova, da popolnoma porušijo svoje naselje. Seveda otočani tega niso hoteli sprejeti, zato se je pričela neenakopravna borba. Benečani so slavili zmago, tako Lastovcem ni preostalo drugega, kakor da zmagovalca zaprosijo za svojo življenja. Zmagovalci so jim pustili gola življenja, kajti do tal so porušili njihova bivališča. Po neki ohranjeni pripovedi sodijo, da so takrat na otoku pustili le 36 družin.

AKTUALNOSTI IZ JESENŠKE OBČINE

PRI VEČINI SIS DOHODKI POD NAČRTOVANIMI

Iz pregleda dohodkov, ki ga je obravnaval izvršni svet skupščine občine Jesenice na svoji 54. seji, ugotovimo, da je večina samoupravnih interesnih skupnosti ustvarila manjše dohodke od načrtovanih. Skupnost otroškega varstva je dobrih šest odstotkov pod predvidevanji, izobraževalna skupnost nekaj več kot dva in pol odstotka, kulturna skupnost tri in pol odstotka in samoupravna telesna kulturna skupnost za več kot 15 odstotkov. Edina skupnost, ki je ustvarila v prvih sedmih mesecih letošnjega leta za dobre tri odstotke več dohodkov.

Zaradi manjše realizacije dohodkov od načrtovanih, imajo nekatere samoupravne interesne skupnosti znatne težave. Manjši priliv sredstev pa kaže tudi na to, da se celotno gospodarstvo v jeseniški občini obnaša dokaj stabilizacijsko in da ni bilo letos nobenega pretiravanja z osebnimi dohodki, kajti če bi bili osebni dohodki v gospodarstvu nad družbeno dogovorjenimi merili bi bil tudi dotok sredstev v samoupravne interesne skupnosti nad pričakovani. Zato v jeseniški občini ni aktualno vprašanje, kam s presežki, pač pa kako doseči planirana sredstva.

OBČINSKI PRORAČUN POD PREDVIDEVANJI

Ko je na zadnji seji izvršni svet skupščine občine Jesenice pregledoval sedemmesečno stanje dohodkov v občinskem proračunu je ugotovil, da je realizacija za dobra dva in pol odstotka pod predvidevanji. Najnižji odstotek realizacije je dosežen pri davkih na dohodek in pri davku iz osebnega dohodka ter pri takсах. Na teh področjih so dosegli za 13 odstotkov manj dohodkov, kot so jih predvidevali. Na vseh drugih področjih pa so predvidevanja presežena. Prometni davek ter davek na premoženje in dohodek iz premoženja je presežen za slabih šest odstotkov, dohodki upravnih organov so preseženi skoraj za 13 odstotkov, dohodki po posebnih predpisih pa za nekaj manj kot 27 odstotkov.

Običajno se realizacija občinskega proračuna popravi v drugem polletju in tako ostaja tudi letos verjetnost, da bo konec leta proračun dosežen v načrtovanem obsegu. Potrebno pa je povedati, da v jeseniški občini tudi letos ni nobenih presežkov, kakor jih ni bilo vsa pretekla leta in da tudi ni pričakovati, da bi konec leta nastali kakšni bistveni presežki. To kaže na realno načrtovanje dohodkov in na takšno obremenjevanje gospodarstva, ki nosi v sebi stabilizacijsko obnašanje.

LE SKLADI PRESEGAJO NAČRTOVANO VIŠINO

Letošnji finančni načrti, ki so bili potrjeni z resolucijo o usmerjanju porabe in družbenim dogovori, v jeseniški občini predvidevajo za občinski proračun, samoupravne interesne skupnosti in razne sklade 105.709.000 dinarjev dohodkov ali dobrih deset starih milijard. V tej vsoti so z več kot polovico udeležene samoupravne interesne skupnosti, saj predvidevajo njihovi programi 59.979.000 dinarjev sredstev. Med vsemi samoupravnimi interesnimi skupnostmi pa je izobraževalna zastopana s 65 odstotki, kar pomeni, da imajo v skupnem znesku skupnost otroškega varstva, kulturna skupnost, skupnost socialnega skrbstva, raziskovalna skupnost in temeljna skupnost za telesno kulturo le 35 odstotkov sredstev.

V drugi polovici sredstev pa proračun občine slabih 70 odstotkov, skladi pa so udeleženi s 30 odstotki. Proračun občine Jesenice načrtuje 26.718.000 dinarjev dohodkov, skladi pa 19.011.000 dinarjev. Zanimivo je, da se je izkazalo ob pregledu sedemmesečne realizacije, da so občinski proračun in proračuni samoupravnih interesnih skupnosti precej pod predvidenimi dohodki, skladi pa jih znatno presegajo. Tako je na primer sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij v sedmih mesecih ustvaril že celoletno realizacijo, sredstva za solidarnostno gradnjo stanovanj so za 11 odstotkov višja od finančnega načrta, cestna pristojbina je skoraj za 18 odstotkov presežila predvidevanja, prispevek za uporabo mestnega zemljišča pa je okroglo za 27 odstotkov presegel pričakovanja. Tako so skladi edina vrsta sredstev, ki po sedmih mesecih presegajo načrtovano realizacijo.

OGREVANJE JESENIC IZ ŽELEZARNE

Potem, ko je bilo že skoraj sklenjeno, da bo stanovanjsko naselje na Plavžu ogrevano iz centralne kurilnice, ki bi stala na prostoru med železniško progo in Savo, vzhodno od Loga Ivana Krivca, so v letošnjem juliju prišli v koordinacijskem odboru za usmerjeno stanovanjsko gradnjo na Jesenicah do drugih, zdi se boljših predlogov in možnosti. Na seji, 7. julija, so imenovali komisijo zastopnikov železarne Jesenice, SGP Sava Jesenice in biroja za urbanizem na Jesenicah in ji dali nalogo, naj prouči, katera možnost za ogrevanje naselja na Plavžu je najugodnejša, racionalnejša, zanesljivejša in za okolje najmanj škodljiva.

Komisija je izdelala svoje poročilo, ki ga je obravnaval odbor za usmerjeno stanovanjsko gradnjo. Iz predloženega poročila je razvidno, da je komisija upoštevala pri izdelavi poročila varčevanje z energijo in priporočilo, ki je bilo izraženo na razširjeni seji koordinacijskega odbora, naj bi se po možnosti celotno območje Jesenic ogrevalo iz Železarne.

Ekonomsko tehnične prednosti za mesto Jesenice kakor jih navaja poročilo, bi bile naslednje: v največji možni meri bi bilo zagotovljeno varstvo okolja, dosežena bi najnižja možna cena ogrevalne energije in z jamčeno bo zanesljivo obratovanje zaradi rezervnih zmogljivosti, s katerimi razpolaga Železarna. Za Železarno pa bi bile v skupnem reševanju ogrevanja sledeče prednosti: ugodno bi bila kompenzirana jalova električna energija, pridobili bi lasten izvor električne energije za primer redukcij, saj bi brez porabe na električnih pečeh proizvajali po izgradnji dodatnih kapacitet polovico vse energije, ki jo potrebuje Železarna, tehnološko paro bi pridobivali po znatno nižjih cenah kot v sedanjih starih kotlih, poceni toploto bi lahko izkoriščali tudi za ogrevanje vseh obratov Železarne in znižali bi skupne stroške za proizvodnjo električne energije v tovarni.

Iz takih ugotovitev je komisija oblikovala svoj zaključek, da obstoječe velike prednosti, če se uredi ogrevanje Jesenic iz Železarne. Investicijski stroški so seveda veliko višji, kot če bi ogrevale naselje Plavž iz samostojne kurilnice. Stroški za razvodno omrežje pa ne presegajo, oziroma so celo nekoliko nižji, kot stane celotni kurilni sistem na Plavžu. Če bo poročilo sprejeto, če bo mogoče v kratkem času, ki je na razpolago zgraditi nove kurilne naprave v Železarni in če bodo pravočasno dotečala sredstva za razvodno omrežje ter seveda, če bodo na voljo potrebni krediti, lahko računamo, da bo konec prihodnjega leta nekaj novih blokov na Plavžu že dobivalo toplotno energijo iz Železarne.

PRED JAVNO RAZPRAVO O SREDNJEROČNEM NAČRTU OBČINE

Na 53. seji izvršnega sveta skupščine občine Jesenice so sprejeli obširen sklep o tem, kako bo potekala javna razprava o osnutku srednjeročnega načrta občine Jesenice. Gradivo, ki ga je predložil referat za načrtovanje so sprejeli kot osnutek petletnega plana in sklenili, da ga bodo posredovali v javno razpravo organizacijam združenega dela, krajevnim in samoupravnim interesnim skupnostim.

Oddelek za gospodarstvo bo izdelal podroben program javne obrav-

nave, razen tega pa bo ta oddelek tekoče zbiral in strokovno obdeloval vse pripombe in predloge. Odsek za plan bo pripravil izvelek iz celotnega gradiva in ga objavil kot posebno prilogo Železarja. To prilogo bodo prejele v ustreznem številu izvodov tudi organizacije združenega dela, krajevne in samoupravne skupnosti. Izbrali bodo skupino strokovnih delavcev, ki bodo vodili javno razpravo in v njej sodelovali. Navedli bodo tiste delovne organizacije, ki niso poslane minimalnih kazalcev za sestavo srednjeročnega plana in postavili vprašanje njihove odgovornosti. Zlasti bodo postavili vprašanje individualnih poslovnih in izvršilnih organov in o tem obvestili samoupravno delavsko kontrolo. Pripombe in predloge, ki so bili izraženi v razpravi so sprejeli kot zaključke. Med njimi naj navedemo nekatere najpomembnejše.

Proučiti je treba ali so dosedanje trendi razvoja dovolj čvrsti, da lahko služijo za načrtovanje v bodoče. Načrtovati je treba dosledno v okviru materialnih možnosti, ne glede na potrebe, ki so vselej večje od možnosti. Ugotoviti je treba vsa izvenbilančna sredstva. Ker so nekateri pogoji specifični za našo občino, jih je treba proučiti in jih primerjati z republiški ter jih kritično uporabljati. Preudariti je treba, če je prav predvidevati enako rast dohodka in porabe, ker bi materialni stroški ne smeli rasti enako kot celotni dohodek. Pri investicijskih vlaganjih je treba raziskati, kaj pomenijo lastna sredstva organizacij združenega dela in ugotoviti, če niso v njih upoštevani tudi krediti. Proučiti je treba integracijske procese, ki so v teku in predvideti nove. Opredeljevanje Železarne je v celotnem gradivu razmeroma skromna in ni v sorazmerju z njenim deležem v občini. In nazadnje: že v predlogu je treba predvideti načine uresničevanja celotnega načrta.

Razprava o osnutku petletnega načrta naše občine, je bila zelo poglobljena in natančna, jasna pa so tudi izhodišča za nadaljnje delo. Od javne razprave pa bo seveda odvisno ali bo osnutek spremenjen, dopolnjen ali obogaten.

Samoupravna stanovanjska skupnost na Jesenicah se je s svojo strokovno službo temeljito pripravila na to, da bodo postopki za subvencioniranje stanarin po letošnji podražitvi tekli čim bolj hitro in strokovno. Pričakovala je namreč, da bo 10 do 15 odstotkov stanovalcev v najemnih družbenih stanovanjih zaposlilo za subvencije k stanarinam, ki so jih začeli plačevati po podražitvi. Takšna so bila tudi predvidevanja republiškega sekretariata za urbanizem. Vendar se je doslej izkazalo, da je število tistih, ki prosijo in so upravičeni do subvencije k stanarini zelo majhno, saj namesto 10 do 15 odstotkov dosega komaj dobrega pol odstotka.

Po odloku o subvencioniranju stanarin, ki je veljal do konca lanskega leta, je bilo v jeseniški občini upravičenih in je prejelo subvencije 14 stanovalcev. Letos sredi leta pa je prosilo 19 takih prosičev, katerih stanovanja so ocenjena z manj kot 130 točkami. Trinajstim je bila subvencija odobrena. Tri vloge so bile zavrnjene zaradi prevelike kvadrature stanovanja, tri vloge pa so bile neosnovane. Pozneje je skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti odobrila subvencijo še štirim takim stanovalcem, katerih stanovanja so ocenjena z več kot 130 točkami. Tako prejema sedaj subvencijo k stanarini 17 stanovalcev, skupnost pa ima še štiri nerešene vloge, ki so prispele v zadnjem času.

Iz podatkov je razvidno, da so bila predvidevanja o številu stanovalcev, ki bodo po obstoječem pravilniku upravičeni do subvencionirane stanarine precej netočna in da je cena stanovanj v ugodnejšem razmerju z osebnimi dohodkom, kot se je pričakovalo.

zato je v društvu tudi 100 podpornih članov.

Pri društvu imajo še nekaj odprtih problemov. Predvsem bodo morali zamenjati dotrajane cevi, predvidevajo, da bodo zgradili nov večji požarni bazen, ki naj bi imel 100 kubičnih metrov prostornine, urediti pa morajo tudi notranost doma. Prizadevajo si, da bi za to zbrali potrebna sredstva in naloge uresničili do leta 1977, ko bodo praznovali 70 letnico obstoja in uspešnega dela društva.

B.

DOPISUJTE
V ŽELEZARJA

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V ponedeljek, 1. 9. so na seji komiteja OK ZK Radovljica obravnavali akcijski program ZK za jesensko obdobje in izvajanje zaključkov desete seje OK ZK, ki je bila junija. Sledila je razprava o ocenah gospodarskih gibanj v občini v prvih šestih mesecih 1975 ter o ukrepih, ki so jih v stabilizacijskih programih načrtovale delovne organizacije in samoupravne interesne skupnosti v občini.

Na posvetu vodij vseh delovnih skupin pri koordinacijskem odboru za družbeno akcijo pri stabilizaciji gospodarstva, v sredo 27. 8. so najprej obravnavali poročila o opravljenih obiskih v delovnih organizacijah, zavodih in SIS, nato pa se dogovorili o izdelavi skupne ocene stabilizacijskih ukrepov in akcij, ki so jih pripravili vsi nosilci nalog v OZD, TOZD in v SIS. Imenovali so dve komisiji, eno za področje gospodarstva in drugo za družbene dejavnosti, ki bodo na osnovi poročil delovnih skupin pripravile celovito oceno do 4. 9., ko bo sklicana seja koordinacijskega odbora pri OK SZDL.

Koordinacijski odbor za skupno in splošno porabo pri izvršnem svetu OS je na seji, 2. 9., obravnaval oceno družbenega dogovora o splošni in skupni porabi za 1975. leto, osnutke programov in finančnih načrtov občinskih SIS za 1976. leto ter predlog srednjeročnega načrta razvoja vseh družbenih dejavnosti za obdobje 1976. – 1980. leta.

V tem tednu potekajo sestanki vseh podkomisij občinske komisije za družbeno planiranje pri IS OS, ki obravnavajo osnutek družbenega dogovora o družbenem planu SRS za obdobje 1976 – 1980 z aneksom. Podkomisije so določene za posamezna področja gospodarstva in družbenih dejavnosti ter imajo po terminskem programu nalogo pripraviti osnutke srednjeročnih načrtov, ki bodo sestavni del občinskega družbenega plana.

V I. polletju 1975, je znašala vrednost izvoza radovljiškega gospodarstva 6.698.000 dolarjev in je v primerjavi z istim obdobjem lani manjša za 5 %. Hkrati je padel uvoz za 22 %, od tega kar 7 % iz dežel konvertibilnega območja.

Celotni dohodek družbenega kmetijstva je v prvih šestih mesecih znašal v radovljiški občini 46.288.000 din, kar je dejansko le 12 % več kot lani. Vzrok za manjši porast je v naglem večanju cen reprodukcijskega materiala in ostalih materijalnih stroškov.

V Elanovih prodajalnah v Begunjah in v Zagrebu so letos prodali že nad 200 plastičnih čolnov, skupaj na domačem trgu pa 500, medtem ko so v tujino izvozili 250 čolnov zahtevnejše izdelave. Skupna realizacija celotne prodaje teh izdelkov je za 28 % višja kot lani, v izvozu pa celo za 87 %.

Od planiranih količin 145.000 kg umetnih gnojil v Bohinju, se je letošnja poraba dvignila na 235.400 kg. Ker je bila poraba teh gnojil prejšnja leta v Bohinju minimalna, je takšen porast upravičen. Letošnja kmetijska proizvodnja je sprito tega dosegla izreden napredek. Občinski sklad za pospeševanje kmetijstva je nabavo gnojil regresiral z 20.000 din, naknadno pa bo po sklepu IS OS odobrenih iz sklada še 27.000 din.

Urbanistična inšpekcija pri občinski skupščini je ugotovila, da je na območju občine kar 32 večjih in manjših gramoznic, ki jih izkoriščajo delovne organizacije in zasebniki, čeprav imajo dovoljenje za to le v šestih gramoznicah. Sprito nereda na tem področju bo občinska skupščina proučila vprašanje nezakonitega koriščenja in določila ukrepe za ukinitev vseh divjih gramoznic.

Do 30. junija, ko še ni kazalo na preveč obetajočo sezono, so v radovljiški občini zabeležili 2 % manjše število gostov kot v I. polletju lani. Na Bledu je bilo v tem času manj gostov za 6 v Bohinju pa za 2 %, medtem pa se je povečalo število gostov v Radovljici za 12 %, kar je pripisati predvsem večjemu prilivu gostov iz drugih republik.

Knjigovoznica in tiskarna Radovljica, kot že vsa leta nazaj, uspešno posluje tudi v letošnjem letu. Proizvodni načrt v šestih mesecih 1975 je ustvarila v celoti in dosegla 25 % povečanje dohodka v primerjavi z lanskim letom. Podjetje je vseskozi likvidno čeprav ima skoraj redno okrog 2,5 milijona din terjatev.

V I. polletju 1975 je občinska zdravstvena skupnost porabila le 38 % planiranih sredstev za preventivno dejavnost, za potrebe zdravstvene zaštite pa je presegla plan sredstev za 2,5 %. To nalaga zdravstveni službi več prizadevanosti za boljšo preventivo in za racionalnejšo porabo na področju zdravstvene zaštite in storitev.

V Plamenu Kropa so v juliju prodali 641.275 kg izdelkov v vrednosti 10.457.843 din. S tem so izpolnili mesečni plan po količini za 91,6 % po vrednosti pa za 109,1 %. Plan izvoza je bil izpolnjen 102,5 %. Največ so izvozili v ZSSR in na Madžarsko. Zaloge svojih izdelkov so zmanjšali za 65 ton.

Prejšnjo sredo, 27. 8. so mladinsko brigado, ki je na delovni akciji Laze 75. obiskali predstavniki vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij. Z brigadirji so se pogovarjali o poteku akcije, njihovem počutju ter o sodelovanju z vaščani, ki so z delom mladih izredno zadovoljni. V četrtek je prišlo v pomoč na delo 20 mladincev iz Vezene Bled, v petek prav toliko mladih iz Plamena, v soboto pa še 30 brigadirjev, ki so letos delali na Kozjanskem in v Brkinih.

V počastitev krajevnega praznika Gorje, ki ga 28. avgusta slavijo v spomin na prvih pet talcev, ki so jih nacisti ustrelili pod Rovarico, so pripravili več prireditev. Na predvečer praznika so imeli gasilci mokro vajo v Krnici, v avli osnovne šole pa je bila slavnostna seja skupščine in vseh družbenopolitičnih organizacij KS Gorje, na kateri so podelili več priznanj zaslužnim krajanom. Sledil je kulturni program s pevci in domačo godbo na pihala. V nedeljo, 31. 8. popoldne je bil najprej nastop moškega zbora KUD Bled nato pa veselica s srečelovom.

V sodelovanju s poklicno šolo iz Škofje Loke nameravajo v LIP Bled organizirati lastna oddelka poklicne šole za ozki in široki profil. Na oddelku širokega profila se bodo izobraževali zaposleni delavci za poklic strojnega mizarja, na oddelku za ozki profil pa za poklica lesni delavec in žagar.

Akciji za obnovitev 45 in 28 metrskih smučarskih skakalnic, ki se je ta teden začela na Pokljuki, so se s prispevki in materialom pridružili tudi GG Bled, Veriga Lesce, komunalno podjetje Grad Bled, Elan Begunje in Sport hotel Pokljuka, ki nudi udeležencem akcije brezplačna prenočišča in znižane cene prehrane.

Na plavanje za TRIM značko, ki ga je v avgustu organizirala občinska zveza za telesno kulturo, se je prijavilo 495 plavalcev. V Radovljici je osvojilo TRIM značko 300, na Bledu pa 195 udeležencev, od katerih je bila dobra tretjina starejših. Najstarejši plavalec je bil 68-letni Bogdan Mišček iz Radovljice.

IZVRŠNI SVET O GOSPODARJENJU

Najpomembnejši točki dnevnega reda 55. seje izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, ki je bila 2. septembra, sta bili analiza o gibanju gospodarstva v prvem polletju ter osnutek poročila o dosežanjih delu izvršnega sveta.

Polletni pregled gospodarjenja v naši občini zajema 33 delovnih organizacij, ki so po zakonu dolžne ugotavljati dohodek ter pripraviti zaključne in periodične obračune. To pa je izredno pomembno, saj je enak pregled v prvih treh mesecih upošteval le 19 delovnih organizacij s sedežem v občini, medtem ko so sedaj zajete tudi dislocirane enote, ki so organizirane kot samostojne TOZD. Od večjih delovnih organizacij oziroma enot v poročilu niso zajeti le obrat Planika na Breznici, celotna dejavnost železnice in hotela Alpina in Lek. Analiza zajema tako 89 odstotkov plana občine in je s tem dosti bolj realen pregled gospodarjenja.

Iz množice podatkov in ugotovitev naj navedemo le naslednje. Gospodarstvo jeseniške občine je v prvem polletju letos doseglo izredno visoke finančne rezultate v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Celotni dohodek je večji kar za 161 odstotkov (brez interne realizacije pa za 63 odstotkov), družbeni proizvod je presežen za 34,3 odstotka, dohodek za 31 odstotkov in ostanek dohodka za 21,6 odstotka.

Dinamična gospodarska gibanja so pač pod vplivom visoke stopnje inflacije, ki se kaže tudi v nenehnem naraščanju cen. Seveda bi bili s takimi rezultati lahko izredno zadovoljni, če ne bi bilo istočasno prisotnih nekaj negativnih pojavov, ki lahko ob koncu leta povzročijo bistveno drugačne rezultate. Na prvem mestu je izredno visok porast porabljenih sredstev, ki so večja kar za 195 odstotkov, to pa je za 34 odstotkov nad preseženim dohodkom. Ekonomičnost poslovanja je tako za 12 odstotkov manjša, zabeležena je prepočasna rast dohodka na zaposlenega — samo 16 odstotkov in zaradi tega prepočasna rast produktivnosti. Se vedno je nezadovoljiv izvoz in previsok uvoz in bo v drugi polovici leta verjetno zelo težko nadoknaditi zamujeno in popraviti stanje.

Na seji izvršnega sveta so ugotovili, da bi bili rezultati vsekakor slabši, če se ne bi v široki družbeni akciji toliko zavzemali za stabilizacijo in boljše gospodarjenje, da pa kljub temu ne moremo še govoriti, da bi bili sklepi, priporočila in ukrepi za odpravo nekaterih negativnih pojavov, ki jih je ob pregledu trimesnega gospodarjenja sprejela občinska skupščina Jesenice, že uresničeni. To pa pomeni, da bo potrebno še več resnosti pri uresničevanju stabilizacijskih načrtov.

Na torkovi seji izvršnega sveta so razpravljali tudi o osnutku poročila o dosežanjih delu izvršnega sveta, ki je imel od maja 1974 do konca avgusta letos 54 sej, na katerih so obravnavali skupno 374 zadev oziroma točk dnevnega reda. Na sejah so sprejeli kar 996 sklepov in odločitev. Največ zadev in skoraj polovico sklepov je bilo s področja izvajanja politike družbenega plana in drugih splošnih aktov, več razprav pa je bilo še s področja izvrševanja odlokov in drugih splošnih aktov, splošnih aktov samoupravnih interesnih skupnosti, proračuna in drugega. V poročilu, ki bo posredovano tudi delegatom vseh treh zborov občinske skupščine, so navedene tudi nekatere misli za še učinkovitejše delo izvršnega sveta.

OTVORITEV DOMA UPKOJENCEV V ŽIROVNICI

V 32. številki Železarnja je društvo upokojencev Žirovnica obvestilo kolektiv Železarnje in občane s kakšnimi vprašanji in težavami se ukvarjajo člani, da bi uresničili svojo dolgoletno željo — imeti svoj dom.

Po skoraj triletnih razpravah in prizadevanjih ter upornostjo in pridnostjo so dosegli svoj cilj.

V nedeljo, 7. septembra, bodo ob 14. uri dom izročili v uporabo upokojencem. Poleg poročila o poteku gradnje in pomenu te pridobitve, bo ob otvoritvi bogat kulturni program, ki ga bodo izvajali člani društva, pevci, godba na pihala in mladinke z Javornika.

Po kulturnem programu bo vrtna veselica s plesom in srečelom.

K otvoritvi vabimo vsa sosednja društva upokojencev, člane kolektiva Železarnje, ki nas je v naših naporih zvesto podpiral, in vse občane.

Odbor.DU Žirovnica

Poleg tega so na seji razpravljali še o nekaterih drugih zadevah. Sklenili so ukiniti sklad za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice, saj je od julija lanskega leta štipendiranje urejeno na osnovi samoupravnega sporazuma, po katerem delovni ljudje poleg sredstev za kadrovske štipendije združujejo tudi sredstva v višini 0,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov na poseben račun. Pri tem je zanimiv podatek, da v letošnjem letu v občini štipendiramo kar 1010 dijakov in študentov, od katerih jih 776 štipendirajo delovne organizacije (kadrovske štipendije), 234 pa dobiva štipendijo iz občinskih solidarnostnih sredstev.

UGOTOVITVE IN NALOGE PRI IZVAJANJU DRUŽBENE AKCIJE ZA STABILIZACIJO V RADOVLJSKI OBČINI

V sredo, 27. avgusta, je koordinacijski odbor za usmerjanje družbenopolitične aktivnosti za gospodarsko stabilizacijo pri OK SZDL Radovljica, na skupni seji z vodji vseh delovnih skupin, ki so se od 18. do 25. avgusta obiskovale delovne organizacije, zavode in SIS, pozitivno ocenili izid te akcije.

Osem delovnih skupin je obiskalo 78 gospodarskih organizacij, 21 delovnih organizacij družbenih dejavnosti in šest občinskih samoupravnih interesnih skupnosti.

Na obiskih so delovne skupine našle na popolno razumevanje in tesno sodelovanje predstavnikov podjetij in ustanov. Povsod so bili navzoči v razgovorih predsedniki samoupravnih organov, sekretarji OO ZK, predsedniki OO sindikata, odborov delavske kontrole, direktorji in vodje strokovnih služb, kot je bilo to dogovorjeno.

Podatke o polletnem gospodarjenju so v večini OZD, TOZD in SIS obravnavali delavski sveti ali skupščine delegatov, ponekod pa širši politični aktivni, manj pa zbori delavcev. Povsod že pripravljajo kompletno gradivo za široko obravnavo na zborih ali na samoupravnih delovnih skupinah, ki jo bodo organizirali v septembru in oktobru. Stabilizacijskih programov niso sprejeli le v nekaterih manjših delovnih kolektivih s področja družbene obrti in družbenih dejavnosti. Za razgovore z delovnimi skupinami so se povsod vestno pripravili. Posredovali so željene podatke iz vprašalnika o analizi gospodarjenja in dokumentacijo o sprejetih ukrepih za stabilizacijo.

Spričo izredno težke tržne situacije v lesno predelovalni industriji so v LIP Bled sprejeli vrsto konkretnih ukrepov predvsem z namenom, da zmanjšajo zaloge. Zaradi omejevanja proizvodnje gradbenih plošč, so morali nekatere delavce prenesti na druga delovna mesta. Sprejeli so nadomestne programe proizvodnje, s katerimi bodo nadoknadili izpad, ki ga je povzročil za tretjino manjši izvoz, predvsem vrat in plošč, kot lani.

V Elanu Begunje se je po ugotovitvi delovne skupine gospodarsko stanje zboljšalo. Izvoz je ugoden, predvidevanja za tretje četrtletje pa so tudi dokaj optimistična glede na pogodbe, ki so že podpisane. V podjetju so z vrsto ukrepov poostriili notranjo disciplino in odgovornost, hkrati pa je izražena kritika na račun neselektivnih ukrepov pri izvozu.

V GG Bled je ugotovljeno, da se je zaradi letošnjih vetrolovov in precej nižjih cen lesa, bistveno zmanjšal posek lesa. Zaradi tega so letos osebni dohodki porasli v povprečju le za 3,2 %.

Ker je izvozni program že presegel načrtovanega, je stanje v kovinski industriji razmeroma ugodno. Za-

Nadalje so formalno sprejeli sklep, da bo zgodovinski arhiv Ljubljana opravljal naloge arhiva tudi v naši občini, kar je sicer že v praksi uresničeno. Pri tem pa ostaja odprto le vprašanje, kje dobiti primerne prostore za ureditev arhiva.

Poleg tega so potrdili statut skupnosti otroškega varstva ter rešili nekatere zemljiško pravne zadeve, imeli pa so tudi nekatere pripombe o osnutku novega republiškega zakona o turistični taksi. Predvsem so menili, naj bi zakon določil, da je turistična taksa dohodek krajevnih skupnosti in da naj bi jo plačal vsakdo, ki nima stalnega bivališča v določenem kraju. Oproščeni naj bi bili le delavci, ki v okviru delovnih organizacij opravljajo določeno dejavnost ter otroci do sedmega leta starosti, medtem ko naj bi za otroke od 7. do 14. leta plačevali polovično takso. Seveda so to šele pripombe, ki pa bodo deležne še širše javne razprave.

T. L.

ODPRTO PISMO OBČANOM JESENIC (za njihove otroke)

Pri vseh sistemskih (in nesistemskih) rešitvah doslej smo na Jesenicah danes na tem, da ne vemo kako rešiti pereč problem otroškega varstva.

Od številnih odprtih vprašanj želimo pisati le o gradnji novih zmogljivosti za vzgojno varstvene zavode. Potrebe so velike. V organiziranem otroškem varstvu je le 727 otrok ali 26 odstotkov vseh predšolskih otrok. Na samih Jesenicah — vključno z Javornikom, Koroško Belo in Blejsko Dobravo, imamo 180 odklonjenih otrok, ki ne morejo biti sprejeti v vzgojno varstvene zavode, saj so ti že prenatrpani. V zadnjih letih smo zgradili nove oddelke pri vrtcu na Tomšičevi cesti in pri vrtcu na Plavžu (da ne omenjamo Mojstrane, Kranjske gore in Žirovnice). Sedaj je na vrsti Koroška Bela. Potrebe pa so še večje na Plavžu, saj je že sedaj 140 odklonjenih otrok, v gradnji pa je 207 novih stanovanj, v naslednjih treh letih pa bo zgrajenih še 288.

Toda gradnja vrtcev — vzgojno varstvenih zavodov — stane dosti denarja. V letu 1975 je namenjenih za gradnjo 3.200.000 din, v letu 1976 bo 2.600.000 din, v letu 1977 bo 2.800.000 din in tako naprej. Toda kaj to pomeni, ko bo gradnja vzgojno varstvenega zavoda na Koroški Beli stala najmanj 6.500.000 din. Če hočemo začeti z gradnjo, je treba imeti še 3.250.000 din za obvezni polog. Koliko bo MARLES, ki bo gradil, lahko dal posojila še ni znano, niti ne pod kakšnimi pogoji. Tudi če bo gradnja tekla po etapah, za letošnji začetek ni dovolj zbranega denarja.

KAJ POREČETE — OBČANI — ČE NE BO MOČ PRIGLASITI INVESTICIJE IN ZACETI Z GRADNJO PO VSEH ZAHTEVAH IN PREDPISIH ŠE V LETU 1975?

Se huje pa je na Plavžu. Ko so lani začeli graditi stolpnico S-3 ob Kurilniški ulici, nasproti sedanje vzgojno varstvenega zavoda, je bilo »dogovorjeno« brez odločilnega sodelovanja skupnosti otroškega varstva in tudi brez zagotovljenih sredstev, da bo pritličje te stolpnice namenjeno za šest oddelkov vzgojno varstvenega zavoda. Stolpnica bo kmalu zgrajena, spomladi 1976 se bodo zagotovo vselili stanovalci. Za odkup etaže — pritličja — in za opremo oddelkov vzgojno varstvenega zavoda, kar vse bo stalo najmanj 6.000.000 din, pa ni denarja. Že za 1. maj 1976 bi lahko z velikim veseljem sprejeli najmanj 120 otrok v varstvo.

KAJ POREČETE — OBČANI — ČE BODO TI PROSTORI OSTALI NEDODELANI, NEOPREMLJENI, PRAZNI IN NEIZKORIŠČENI, VEČ KOT 150 OTROK PA BO OSTALO BREZ POTREBNEGA VARSTVA?

Denar, ki ga delavci in občani združujejo v obliki prispevka za otroško varstvo je družbena lastnina. Skupnost otroškega varstva in njeni organi skušajo pereče probleme urediti tako, da bi bilo čim več uspeha. Toda tako resnih problemov kot so sedaj, sama skupnost otroškega varstva ne more rešiti.

Ne upam resno predlagati odložitve gradnje na Koroški Beli samo zato, ker bi z razpoložljivim denarjem mnogo prej uresničili program na Plavžu in sprejeli otroke, saj za odkup etaže v stolpnici S-3 SGP Sava še ni podala cene in pogojev za odkup in plačilo. Tudi za nakup opreme (s pologom) 1.000.000 dinarjev ni denarja.

KAJ POREČETE — OBČANI — KO PRI UKREPIH ZA STABILIZACIJO IN SPRICO VELJAVNIH PREDPISOV NI MOGOČE DOBITI KREDITOV NE PRI BANKAH, NE PRI INVESTITORJIH IN IZVAJALCIH, NE PRI SAMOUPRAVNI STANOVANJSKI SKUPNOSTI, PA TUDI NE DRUGJE?

Pri nadaljni stanovanjski gradnji bo treba upoštevati tudi to, da ni mogoče le enostransko graditi čim več stanovanj, ne da bi istočasno zagotovili tudi rešitev in ureditev spremljajočih problemov, zlasti izgradnjo vzgojno varstvenih zavodov, za vedno večje število otrok v zgoščenih naseljih.

Premislite, povejte, predlagajte rešitve in sodelujte pri uresničevanju zastavljenih nalog.

OBČAN KOBENTAR

VELIKO SLAVJE NA BLEJSKI DOBRAVI

V soboto in nedeljo, 30. in 31. avgusta, je obiskalo Blejsko Dobravo prek 260 krajanov pobratene krajevnne skupnosti Grgarske Ravne. V soboto, 30. avgusta, so si člani obeh svetov KS in zastopniki občinskih skupščin ter družbenopolitičnih organizacij ogledali vas in obrat Iskra na Blejski Dobravi ter zvečer na skupni seji potrdili sklepe o pobratenju in vsebino listine, katero sta v nedeljo na svečanem praznovanju krajevnega praznika Blejska Dobrava podpisala oba predsednika krajevnih skupnosti, za Ravne — Bate Severin Hvala in za Blejsko Dobravo Bernard Jakopi.

Izredno veliko prebivalcev Blejske Dobrave in okolice je sprejelo goste z Goriške s pristrčno gostoljubnostjo, ki so potem skupaj odšli na praznovanje. Navzoči so bili tudi vsi predstavniki občinskih organov Nova Gorice in Jesenice. Posebne pozornosti je bil deležen partizanski zdravnik, sedaj predsednik izvršnega sveta občine Nova Gorica, Vinko dr. Mozetič, katerega se je spomnil marsikateri borec Gradnikove in Prešernove brigade, v katerih so se večinoma borili tudi naši vaščani.

Predsednik krajevnne organizacije ZB NOV Ludvik Ambrožič je v slavnostnem govoru orisal razvoj krajevnne skupnosti od leta 1700 dalje s posebnim poudarkom na predrevolucionarnem boju dobavskih delavcev-železarjev in kmetov ter prispevek vasi v NOB, v boju za svobodo. Pojasnil je motive pobratenja obeh krajevnih skupnosti. Bratstvo, je dejal, je bilo sklenjeno in potrjeno že v narodnoosvobodilnem boju, ko se je 44 krajanov Blejske Dobrave borilo v enotah IX. korpusa na Banjski in Trnovski planoti in je od teh sedem, prav na ožjem področju okoli Grgarskih Raven, darovalo svoja mlada življenja. To bratstvo, tovarštvo in vse velike moralne vrednote borca-partizana, sedaj po določenih listinah o pobratenju razvijamo dalje v novih pogojih. Naši mladini moramo pokazati pota in načine sodelovanja ter akcij na osnovah tradicij NOB, v kateri se je to bratstvo skovalo, je zaključil predsednik Ambrožič svoj govor.

Lojze Bratkovič iz Raven je v svojem govoru poudaril, da dajemo s pobratenjem obeh krajevnih skupnosti pečat čustvom in idejam skovanim v skupnem boju za ideje vseh

jugoslovanskih narodov in narodnosti. Zato ostajajo v naših srcih kot hvaležen in ponosen spomin, ki nam nalaga, da jih razvijamo dalje in ohranimo žive. Izhodišča napisana v listini in sprejeta na obeh množičnih zborovanjih v Ravnah in na Blejski Dobravi so bila sprejeta z navdušenjem prebivalcev in mladega rodu, kateri naj to prenaša iz roda v rod.

V času priprav za pobratenje in prvem ter končnem podpisovanjem listine so ugotovili veliko povečanje politične aktivnosti vseh družbenopolitičnih dejavnikov v vseh organizacijah obeh krajevnih skupnosti. Vse je delalo in pripravljalo od mladine do najstarejših krajanov, da sprejmejo ljudi, ki so našim borcem pomagali in jih hranili v najtežjem času naše zgodovine. Ta tempo in to zavzetost moramo ohraniti še v nadaljnjem času. Potrebno bo na dosežanih izkušnih načrtovati nove akcije in delo v vseh organih in organizacijah.

Na proslavi so podelili tudi zlate plakete ustanovnim članom gasilskega društva Stefanu Razergerju in Francu Povšinu za 70-letno delo, ki jima ju je izročil Dušan Stare, kakor tudi priznanje SZDL nekaterim prizadevnim tovarišem z Blejske Dobrave. Goste so popoldan peljali skozi sotesko Vintgar, na Blejski grad in na ogled muzeja talcev v Begunje. Mnogi so prvič videli naše prirodne lepote in tudi kraj, »kjer je smrt skrhalo svojo koso« — muzej, bunkerje in pokopališče v Begunjah. Zvečer so zazeleli gostom srečen povratek, spomini in vtisi srečanja pa bodo ostali nepozabni in enkratni.

AL

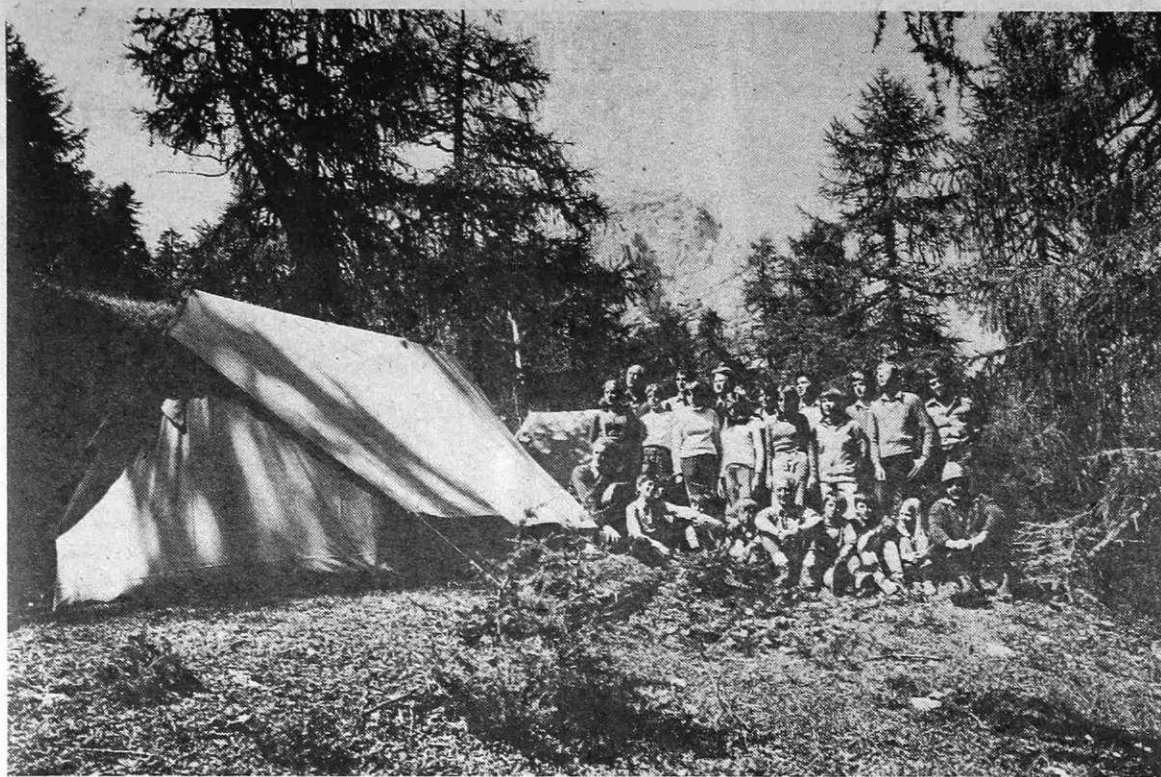
VOZNIKI MOTORNIH VOZIL

Nič ne veste kdaj vas bo doletela nesreča in kdaj boste morda sami potrebovali kri. Zato naj ne bo voznika motornih vozil, ki je zdrav, da ne bi daroval svoje krvi.

AMD JESENICE

Slavnostno zborovanje na Blejski Dobravi ob krajevnem prazniku in podpisu listine o pobratenju dveh krajevnih skupnosti

Tečaj mladih gornikov na Vršču. Zapis o tem boste lahko prebrali v prihodnji številki

TUDI MED ŽELEZARJI AKCIJA TRIM KOLESARJENJE

Prispevek Trim kolesarjenje, objavljen v zadnji številki, je brez dvoma vreden vse pozornosti. V zadnjem obdobju, še posebej v letošnjem letu, se je kolesarjenje pri nas izredno razmahnilo. Številne uspele akcije potrjujejo, da takšna oblika športne rekreacije privlači tako delavce, upokojujence kot dijake in drugo mladino. Takšna oblika rekreacije v nobenem primeru ni naporna, v prispevku Trim kolesarjenje pa je lepo objasnjeno, kako lahko športno rekreacijo združimo tudi s kulturno akcijo.

V današnjem življenjskem tempu smo postali takšni, da nam je vse, kar je lepega, estetskega, kar »diši« po kulturi kar nekam odveč. Po končani dnini se lepo vsedemo v avtomobil in odbrzimo tisti dober kilometer do doma. Po kosilu morda še vzamemo v roke časopis, pogledamo šport in črno kroniko, potem je pa navadno »športne in kulturne rekreacije« konec.

Kulturne dobrine imamo lahko tako rekoč pred nosom, pa se jih izogibamo kot bi npr. v Delavskem domu pri Jeleni obiskovalce razstav »grizli«. Namesto v gledališče veliko raje zavijemo v kinematograf, kjer občudujemo umotvore režiserjev kavbojk in danskih filmskih »izdelkov« z golimi lepotičkami na konjih. Tudi muzejev in spominskih hiš se bolj kot ne radi izogibamo, veliko ljubši so nam obiski gostinskih lokalov, katerih na območju naše občine resnično ne primanjkuje. Pri kozarčku naenkrat postanemo zgovorni, udrihamo zdaj čez to, zdaj čez ono stvar ter tako seveda s »hudo strokovnimi izrazi«, skrbimo za raven naše kulture.

S področja športne rekreacije stvar ni bistveno boljša. Še najbolj se v ranih urah rekreiramo tisti, ki v trenutku, ko zatuli, pridrvimo skozi vratarstvo. Popoldan oziroma zvečer si morda privoščimo še kakšen sprehod, kar pa je v glavnem vse.

Zgornje misli sem napisal v precej zbadljivem stilu, brez dvoma pa se v njih skriva kanček resnice. Kar nekam v navado nam je prišlo, da prikrižamo resnico ter se tolažimo z mislimi, saj bo bolje. Tako živimo iz dneva v dan, iz tedna v teden, čas pa teče...

In sedaj k stvari. Akcija TRIM kolesarjenje je »naši železarni« vsekakor izvedljiva, potrebna je le dobra organizacijska ekipa, predvsem pa zvrhan koš dobre volje. Komisija za šport in rekreacijo je svoje organizacijske sposobnosti že dostikrat pokazala, zato bi bila kos tudi tej nalogi. Cesta za kolesarjenje, ki jo je navedel avtor v zadnji številki, je prav gotovo primerna, seveda pa je dovolj možnosti, da se poišče tudi druga varianta.

Med našimi sodelavci bi akcija TRIM kolesarjenje prav gotovo našla dovolj privržencev. V okviru vse Železarne bi bila izvedba morda preveč zahtevna (gneča, oviranje prometa, ipd.), v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela oziroma v obratih pa bi bila izvedba bolj primerna.

Ta prispevek je v glavnem nadaljevanje razmišljanja iz preteklih številke. Vredno je povedati le še to, da bi s to akcijo zelo razširili rekreativno dejavnost med železarji, posebno zato, ker je enostavna, nenaporna in predvsem: zdrava za naše telo.

J. Rabič

S kritiko sodnika nikakor nimam namena opravičevati poraza jeseniških nogometašev, kajti moštvo, ki ne zna doseči gola, kar je osnovni cilj pri nogometu, je obsojeno na neuspeh. Toda ne moremo pa mimo dejstva, da pri dveh enakovrednih nasprotnikih vsaka še tako neznatna pomoč sodnika enemu od nasprotnikov lahko prinese moštvo zmago. To pa menim, ni v skladu s športno moralo.

JESENICE : NAKLO 6:5

V prvenstvenem kolu tekmovanja za pokal SFRJ na področju TNZ Gorenjske za mladince, so Jeseničani odigrali tekmo z mladinskim moštvom Naklega in zmagali z rezultatom 6:5.

V obojestransko lepi in zanimivi tekmi sta se moštvi v regularnem času razšli z neodločenim rezultatom 3:3. Ker tudi v podaljških dvakrat deset minut ni bilo zmagovalca, sta moštvi izvajali enajstmetrovke. Pri tem so bili mladi nogometaši Jesenic boljši in zmagali s skupnim seštevkom 6:5 in se tako uvrstili v nadaljnje tekmovanje.

Gole v regularnem času za naše moštvo so dosegli: Sulejmanović dva in Islamović.

MEDVODE : JESENICE 1:3 (1:1)

V prvem kolu jesenskega dela prvenstva TNZ Gorenjske za pionirje so jeseniški pionirji gostovali v Medvodah, kjer so odigrali prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi pionirji in zmagali z rezultatom 3:1 (1:1).

Jeseniški najmlajši nogometaši so z dobro igro zasluženoma premagali svoje sovratnike iz Medvod.

Gole za jeseniško moštvo so dosegli: Lambergar dva in Zubanovič.

V soboto, 6. septembra, igra člansko moštvo Jesenic ob 16. uri prvenstveno tekmo z moštvom Bohinja na športnem stadionu v Podmežaklju. Pionirji igrajo v soboto ob 15.15 prav tako doma prvenstveno tekmo s pionirskim moštvom Medvode B. Mladinci gostujejo v nedeljo, 7. septembra, v Trzinu, kjer bodo odigrali prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi mladinci.

RAZPIS

TOZD osnovna šola
Tone Čufar Jesenice

razpisuje
prosto delovno mesto

HIŠNIKA – KURJAČA

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoj: kvalificirani ključavničar, električar ali vodovodni instalater z obveznostjo, da opravi izpit za kurjača centralne kurjave.

Družinsko stanovanje v šoli bo vseljivo poleti 1976.

Kandidati naj pošljejo prijavo z dokazili o izobrazbi na naslov: TOZD osnovna šola Tone Čufar Jesenice.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

6. in 7. septembra ameriški barvni film BILLY DVA KLOBUKA ob 17. in 19. uri, režija Ted Kotcheff, v glavni vlogi Gregory Peck

8. in 9. septembra ameriški CS barvni film VZLJUBIL BOŠ MOJO MAMO ob 17. in 19. uri, režija Lamont Johnson, v glavni vlogi Patty Duke

10. septembra ameriški barvni film AGENT 077 – KRVAVA MERY ob 17. in 19. uri, režija Perence Hot-haway, v glavni vlogi Ken Clark

11. septembra ZAPRTO
12. septembra ameriški barvni film SNUPI SE VRACA DOMOV ob 17. in 19. uri, režija Bill Melendez

13. in 14. septembra ameriški barvni film PRESTEJ SVOJE NABOJE ob 17. in 19. uri, režija William Graham, v glavni vlogi Cliff Potts

KINO PLAVZ

6. in 7. septembra ameriški CS barvni film VZLJUBIL BOŠ MOJO MAMO ob 18. in 20. uri

8. in 9. septembra ameriški barvni film BILLY DVA KLOBUKA ob 18. in 20. uri

10. septembra ZAPRTO

11. septembra domači barvni film POVEST O DOBRIH LJUDEH ob 18. in 20. uri

12. septembra ameriški barvni film AGENT 077 – KRVAVA MERY ob 18. in 20. uri

13. in 14. septembra ameriški CS barvni film NOČNA PATROLA ob 18. in 20. uri

KINO DOVJE MOJSTRANA

6. septembra ameriški italijanski barvni film LOS AMIGOS ob 19.30

7. septembra francoski barvni film ROJENI ZLOČINEC ob 19.30

13. septembra ameriški CS barvni film VZLJUBIL BOŠ MOJO MAMO ob 19.30

KINO KRANJSKA GORA

6. septembra francoski barvni film ROJENI ZLOČINEC

7. septembra domači barvni film POVEST O DOBRIH LJUDEH

10. septembra ameriški CS barvni film VZLJUBIL BOŠ MOJO MAMO

13. septembra ameriški barvni film BILLY DVA KLOBUKA

ZAHVALA

Ob prerani izgubi drage mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, brata in starega očeta

VIKTORIJE STENKO roj. RUBIN

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ji lajšali njeno trpljenje ali ji kako drugače pomagali v času njene bolezni, predvsem dr. Dražiču. Zahvaljujem se vsem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Hvala pevcem za občutno zapete žalostinke in nosilcu prapora društva upokojujencev. Iskrena hvala dragima sosedoma Kralj in Testen za nesebično pomoč v najtežjem trenutku.

Hčerka Branka z družino ter družine Novak, Langus, Reinhart in Stenko

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega očeta

LOVRA OBLAKA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje in podarjene vence in šopke rož. Zahvaljujem se sodelavcem iz elektro vzdrževanja za podarjeni venec in denar, organizaciji ZB NOV in ZK za pozornost in govornikoma za poslovlilne besede ob odprtem grobu. Zahvalo izrekamo tudi godbi na pihala in pevcem ter vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: sin Lovro, hčerki Elica in Marica z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in deda

MAKSA GERDEJA

se zahvaljujem zdravnikom jeseniške bolnišnice, ki so se prizadevali in mu lajšali trpljenje, sosedom, ki so nam stali ob strani v najhujših dneh, darovalcem vencev, denarne pomoči, godbi, pevcem in vsem, ki so ga spemili na zadnji poti. Iskrena hvala vsem, ker nam je vsaka pozornost v teh dneh veliko pomenila.

ŽALUJOČI: žena, sin Jože, sestra Fani z družino, snaha Dina z družino in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru adjustaže bluming se iskreno zahvaljujem za brezplačno bivanje v Biogradu na moru.

Hamdija Blekič

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

VABLJENI V BOLNICO FRANJO

Vse ranjence in osebje bolnišnice FRANJE vabimo na srečanje, ki bo v počastitev 30-letnice osvoboditve v soboto, dne 6. septembra 1975, po naslednjem programu:

ob 8. uri sestanek osebja pri oskrbniku Bevku,
ob 10. uri srečanje ranjencev in osebja v postojanki,
ob 12. uri odkritje spominske plošče v Novakih na mestu, kjer je padel bolničar Gašper.

Na sestanek osebja prosimo, da vsak prinese eno svojo sliko, po možnosti iz partizanskih časov.

Vabljeni so tudi vsi ranjenci in osebje vseh ostalih postojank.

Prosimo, da se srečanja gotovo udeležite!

PRVENSTVO ŽELEZARNE V MALEM NOGOMETU IN BALINANJU

Komisija za športno rekreacijo pri tovarniški konferenci OO sindikata Železarne pripravlja za jesenski čas dve prvenstvi, in sicer v malem nogometu in balinanju.

Nekaj besed o propozicijah. Pri malem nogometu ekipa šteje sedem igralcev in tri rezervne. Igra se dvakrat dvajset minut. Natančen sistem tekmovanja bo objavljen potem, ko bodo zbrane prijave.

Ekipa pri balinanju šteje štiri igralce in dva rezervna. Ekipa bodo najprej igrala za prvo mesto v svoji temeljni organizaciji združenega dela, zatem pa najboljši za prvenstvo Železarne.

Izvajalec prvenstva v malem nogometu bo nogometni klub Jesenice (vodja tekmovanja Branko Šuvak), v balinanju pa balinarski klub Jesenice (vodja tekmovanja Jadran Kozamernik).

J.

Nogomet

JESENICE : SAVA (KRANJ) 0:1 (0:0)

V prvem kolu jesenskega dela prvenstva TNZ Gorenjske so jeseniški nogometaši gostili moštvo Save iz Kranja in srečanje izgubili z rezultatom 1:0 (0:0).

Jeseničani so imeli vso tekmo terensko premoč, v kar so se lahko sami prepričali številni ljubitelji nogometa, ki so se zbrali ob igrišču v Podmežaklju. Žal pa zaradi neučinkovitosti napadalcev niso uspeli te svoje premoči realizirati in doseči zmago, kar bi po prikazani igri tudi zaslužili.

Gostje iz Kranja, ki so se letos vrnili iz ZCNL nazaj v gorenjsko ligo, so razočarali številne ljubitelje nogometa na Jesenicah, saj so se v glavnem le branili in poskušali le z redkimi nasprotnimi napadi presenetiti domačo obrambo. To jim je tudi uspelo, ko je Očepek po izvedenem kotu v 52. minuti po grobi napaki domače obrambe dosegel edini gol in zmago za svoje moštvo. Po prejetem голу so Jeseničani igrali še bolje in gre le za zasluga izredno pristranskemu sodniku Grošlju iz Škofje Loke, ki je sicer v prvem polčasu izredno vodil srečanje, da Jeseničani niso izenačili rezultata, saj je vse njihove akcije prekinjal že pred kazenskim prostorom gostov.

VI

jejsko
arske
opnik
as in
trdili
veča-
risala
ivala

narod-
ih kot
i nam
lje in
pisana
mno-
in na
jeta z
mlade-
aša iz

nje in
anjem
ečanje
žbeno-
organi-
pnosti.
d mla-
ov, da
orcem
težjem
o in to
v na-
a dose-
nove
n orga-

i zlate
a gasil-
erju in
lelo, ki
kakor
im pri-
ce Do-
peljali
Blejski
v v Be-
le naše
kjer je
muzej,
gunjah.
srečen
ečanja
in en-

AL

SEZONA SE JE PRIČELA

Potem, ko so se jeseniški hokejisti vrnili z nekajdnevne turnee v Italiji, kjer so odigrali tudi tri tekme s tamkajšnjimi prvotiligiši, so že v petek, 29. avgusta, prvič trenirali na domačem ledu.

V Italiji je pomlajeno jeseniško moštvo dve tekmi izgubilo in eno dobilo. Najprej so izgubili z moštvom Alleghe, v katerem so v poletnih mesecih nastopili trije naši hokejisti: Rudi Hiti, Albin Felc in Rudi Knez. Zmagali so domačini z rezultatom 9:4. Tudi drugo tekmo so naši izgubili, in sicer v Bolzanu z istoimenskim moštvom, ki jih je premagalo z rezultatom 2:1. Tretjo tekmo je moštvo Jesenic odigralo z večkratnim prvakom Italije Cortino in presenetljivo zmagala z rezultatom 2:1. To srečanje je prenašala tudi italijanska televizija.

Doseženi rezultati niso bili niti tako pomembni, kajti našim se je na tej turneji poznalo, da so šele v fazi prvih priprav, zmaga proti Cortini pa je bila vsekakor spodbudna, kajti za mladega in neizkušenega igralca je vsak uspeh spodbuda za naprej. Tudi trener Bubnik je ocenil turnejo kot dosti uspešno, tudi zaradi tega, ker je bolje spoznal nekatere hibe posameznih igralcev.

Otvoritev sezone v dvorani v Podmežakli pa je bila v nedeljo, 31. avgusta, ko se je pomlajeno moštvo

Jesenic pomerilo s češkoslovaškim drugoligašem Slavijo iz Bratislave. Takoj naj povemo, da je bil nasprotnik iz Bratislave preslab, saj so domačini zmagali z rezultatom 10:3 (2:2, 5:0, 3:1). Kljub visoki zmagi pa se je v igri Jeseničanov poznala še neuigranost, kar je sicer povsem normalno, saj smo šele na začetku sezone.

Na splošno je po tekmi s Slavijo brez pomena dajati kakršnokoli oceno o jeseniškem moštvu, kajti resni treningi in številne tekme v septembru bodo pokazale njihovo pravo moč. To, kar lahko rečemo, je dejstvo, da je večina igralcev za začetek sezone solidno kondicijsko pripravljena, tudi hitrosti ne manjka, poudariti pa je treba, da je uigranost precej slaba. Le prvi napad F. Zbonitar - Hafner in Poljanšek je na tekmi s Slavijo pokazal zadovoljivo formo in uigranost. Večkrat so se izkazali z lepimi in hitrimi akcijami ter dosegli nekaj lepih golov. Ostali so se sicer veliko trudili, vendar jim še ne gre. Pri tem pa je omeniti tudi nezanesljivost obrambe, kar je konec koncev tudi razumljivo, saj smo šele na začetku sezone.

Gole za jeseniške hokejiste so proti Slaviji dosegli: Pirih, F. Zbonitar in S. Košir po 2 ter Hafner, Poljanšek, Pipan in Klemenc po enega. D.

Košarka

JESENICE : RADENSKA
(člani) 70:60 (38:25)

Jesenice, 27. avgusta, prvenstvena tekma 14. kola prve SKL-B lige, gledalcev 300.

V tekmi, ki je odločala o tem, ali se bodo Jeseničani borili za drugo mesto, so domači igralci prikazali zelo dobro igro in zasluženo premagali goste iz Radence ter se z njimi izenačili po točkah. V vseh letošnjih tekmah so Jeseničani slabše igrali v prvem polčasu in nato dobro v drugem. Tokrat so pokazali odlično igro v prvem polčasu in nato v drugem mirno pripeljali tekmo do konca. V prvem polčasu so z dobro obrambo povsem onemogočili najnevarnejše strelce gostov Finka in Orozla. V drugem polčasu je bila tekma bolj izenačena, vendar gostom kljub velikim naporom ni uspelo preobrat. Tako so po tem kolu delili drugo mesto kar štiri moštva: Jesenice, Radenska, Koper in Elektra. Med temi štirimi moštvi lahko iščemo kandidata, ki se bo poleg Bežigrada 74 uvrstil v 1. SKL-A ligo.

Nastopili so: P. Pirih, Mihelič, Smolej, Vauhnik 13, D. Pirih 31, Mišič, Smid 2, Muharemovič 4, Vujačić 14, Bizjak 4, Janjič, Noč 2.

BEŽIGRAD 74 : JESENICE
(člani) 106:55 (51:18)

Ljubljana, 30. avgusta, prvenstvena tekma 15. kola prve SKL-B lige, gledalcev 100. V tekmi proti najboljšemu moštvu v prvi SKL-B ligi so Jeseničani zaigrali zelo slabo. Domačini so po zaslugi konsnega presinga prestregli veliko zog, kar jim je omogočilo visoko zmago. Igrali so zelo dobro in jim je uspevalo vse. Pri Jesenicah so bili nerazpoloženi vsi igralci in jim kljub borbenosti ni uspelo nič, posebej v prvem polčasu, ko žoga ni ni ni hotela v koš, tudi iz najbolj ugodnih priložnosti.

Naslednjo prvenstveno tekmo igrajo Jeseničani v soboto, 6. septembra, ob 19.30 na igrišču v Podmežakli z moštvom Litije.

Nastopili so: P. Pirih, Mihelič, Smolej, Vauhnik 8, D. Pirih 18, Mišič 3, Smid 4, Muharemovič 2, Vujačić 15, Bizjak 1, Noč 4.

VABIMO VAS IN VAŠE OTROKE

TELESNO VZGOJNO DRUŠTVO PARTIZAN JESENICE OBVEŠČA, DA SE PRIČNE SPLOŠNA TELESNA VZGOJA IN REKREACIJSKA TELOVADBA V PONEDELJEK, DNE 8. SEPTEMBRA PO NASLEDNEM URNIKU:

ŽENSKI ODDELKI - OB TORKIH IN ČETRTHIH:

- MLAJŠE CICIBANKE od 17. do 18. ure
- CICIBANKE od 18. do 19. ure
- PIONIRKE od 19. do 20. ure
- ML. IN ST. ČLANICE od 20. do 21. ure

MOŠKI ODDELKI - OB SREDAH IN PETKIH:

- MLAJŠI CICIBANI od 17. do 18. ure
- CICIBANI od 18. do 19. ure
- PIONIRJI od 19. do 20. ure
- MLADINCI IN ČLANI od 20. do 21.30 (tudi ob ponedeljkih)

STARŠE MLAJŠIH CICIBANK IN CICIBANOV VABIMO, DA SE TELOVADBE AKTIVNO UDELEŽIJO.

TEHNIČNI ODBOR
TVD PARTIZAN JESENICE

Z lanskoletnega pohoda železarjev na Triglav

Balinanje

POKAL
GORENJSKE 75
OSVOJILA
EKIPA
RADOVLJICE

Pod pokroviteljstvom občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica je bil v nedeljo, 24. avgusta že deseti mednarodni balinarski turnir za pokal Gorenjske 75, na katerem je sodelovalo 12 klubov iz Slovenije, Hrvaške in Italije.

Tekmovanje se je pričelo ob 8. uri dopoldne po pozdravnem govoru predsednika OS ZSS Radovljica Marjana Vrabca. Borbe za visoko uvrstitev v predtekmovalju so se odvijale na radovljiškem in leškem balinišču. Zaradi močnega dežja pa so morali popoldne nadaljevati turnir na pokritih baliniščih BK Jarja v Ljubljani, ki je trajal tja do 23.30 zvečer. Pogoste prekinitve zaradi vremena, ki ni bilo naklonjeno vestnim organizatorjem, je zahtevalo še posebne napore tekmovalcev pa tudi organizatorjev. Borbe so bile izredno zanimive zaradi izenačenosti in visoke kvalitete vseh moštev, zato so bili tudi rezultati zelo tesni.

V polfinalu so se uvrstile ekipe BK Radovljica, BK Mario Gennaio iz Reke, BK Rožna dolina in BK Šiška iz Ljubljane. Radovljica je premagala Rožno dolino s 13:12, Mario Gennaio pa Šiško s 13:11. V odločilni borbi za prvo mesto je Radovljica premagala moštvo z Reke s 13:11, tretje mesto je dosegla ekipa Šiške in četrt Rožna dolina.

Ekipa BK Radovljica je tako že tretjič zapovrstjo osvojila pokal Gorenjske v sestavi: Jože Rebec, Janez Humerca, Silvo Leskovar in Tone Železnik.

Visoko raven turnirja dokazuje tudi to, da so bile že v dopoldanskih predtekmovaljih izločene tako močne ekipe kot BK Žaba iz Ljubljane, večkratni republiški in državni prvak, BK Železničar iz Postojne in Jadran iz Izole, ki imata v svojih vitrinah že bogato zbirko visokih trofejev in nenazadnje tudi Jesenice in Litostroj, izkušeni ekipe z vrsto odličnih rezultatov. JR

ZADOVOLJIV
NASTOP
JESENIŠKIH
BALINARJEV
NA DRŽAVNEM
PRVENSTVU

V soboto, 30. in v nedeljo, 31. avgusta, je bilo v črnogorskem obmorskem mestu Tivat letošnje ekipno državno prvenstvo v balinanju. Na prvenstvu je sodelovalo 16 ekip: sedem iz Slovenije, sedem iz Hrvaške in dve ekipi iz Črne gore, ki so bile razdeljene v štiri predtekmovalne skupine. Jeseničani so bili v skupini skupaj z ljubljansko Žabo, Puljčanko iz Pulja in Erazmom iz Postojne.

Premagali so Puljčane in Postojnčane in se uvrstili med osem ekip, ki so bile razvrščene v dve skupini. V tej skupini so premagali ljubljansko Svobodo in le za las, toda z nesrečno igro izgubili s češkoslovaškim Skalo in tako izpadli iz nadaljnega tekmovanja, čeprav so bili na pragu največjega uspeha, da bi v finalnih borbah igrali za eno od medalj. Toda kljub temu je šesto mesto jeseniških balinarjev na državnem prvenstvu do sedaj njihova najboljša uvrstitev.

Za ekipo Jesenic so igrali: Krivec, Gučanac, Domevšček, Vudrič, Dornik in Kozamernik.

Kako močne ekipe so sodelovale na letošnjem prvenstvu, pove tudi to, da je slovenski prvak Sovič iz Postojne zasedel šele 15. mesto.

Končni vrstni red prvenstva:

1. Skala - Sežana, 2. Žaba - Ljubljana, 3. Drdžanin - Tivat, 4. Gostol - Nova Gorica, 5. Luka - Rijeka, 6. Jesenice, 7. Svoboda - Ljubljana, 8. Energopetrol - Dubrovnik, 9. Pula - Pula, 10. Puljanka - Pula, 11. Rudar - Labin, 12. Mladost - Tivat, 13. Istra - Poreč, 14. Erazem - Postojna, 15. Sovič - Postojna, 16. Graditelj - Dubrovnik.

POHOD SLOVENSKE
ŽELEZARJEV NA TRIGLAV

Slovenski železarji se tudi letos ne bodo izneverili tradiciji. V soboto, 13. in nedeljo, 14. septembra, se bo okoli tristo delavcev organizacij združenega dela Slovenskih železarn povzpelo na Triglav. Pohod, tako kot vsako leto organizira komisija za športno rekreacijo pri TK OO sindikata železarne Jesenice, izvajalci pa so planinska društva občine Jesenice in gorska reševalna služba Jesenice. Tudi letos se bodo udeleženci povzpeli na naš najvišji vrh z več smeri, in sicer skozi Vrata na Kredarico, skozi Kot in čez Rudno polje.

Podrobneje si pogledajmo, po kateri smeri se bodo na Triglav povzpeli udeleženci pohoda iz naše železarne. V soboto, 13. septembra, bo ob 7. uri odhod s parkirnega prostora pred Železarno v smeri doline Kot na Staničev dom, kjer bo prenočišče. V nedeljo, 14. septembra, bo zjutraj ob 6.30 odhod na vrh Triglava. Sestop bo v dolino Krme, kjer bo piknik in zabavni program, za dobro razpoloženje pa bo skrbel Blejski kvintet.

Prijave za letošnji pohod zbirajo referenti za športno rekreacijo v obratih. Udeleženci morajo že ob prijavi vplačati 16 din za enolončnico. Referente obveščamo, da morajo prijave oddati na sindikat Železarne najkasneje do sobote, 6. septembra. Letos bo število udeležencev omejeno na sto, zato nad tem številom ne bodo več sprejemali prijav.

Se nekaj besed o opremljenosti. Udeleženci naj imajo uhojene gorske čevlje s profiliranimi podplati, gorsko obleko, vetrovko in pokrivalo. S seboj je na vsak način treba vzeti še eno srajco, kremo in sončna očala. Hrana naj bo suha in kalorična ter za pijačo sok, čaj, v nobenem primeru pa ne alkohola.

V kolikor ne bodo ugodne vremenske razmere, bo pohod pravčasno odpovedan. Kot vsako leto, bo tudi letos vodja pohoda železarjev na Triglav Janez Krušic. J.

Smučanje

PRIPRAVE NAJMLAJŠIH SMUČARJEV
PRI ČEŠKI KOČI

Pretekli teden so imeli na plazu pri Češki koči tridnevne priprave naši najmlajši alpski smučarji. Poročali smo že, da se je teh priprav udeležilo tudi šest pionirjev in pionirk jeseniškega društva. Pod vodstvom Matije Franka iz Nove Gorice se je zbralo deset najboljših pionirjev in devet pionirk iz sedmih slovenskih klubov. Na pripravah je sodeloval tudi trener Franci Mrak iz Kranjske gore, financirale pa so jih smučarska zveza Slovenije in društva oziroma klubi iz katerih so bili udeleženci.

Vodja priprav Matija Franko nam je o pripravah povedal naslednje. To so bile naše druge in zadnje priprave v pripravljalnem obdobju. Predelovali smo smučarsko šolo in tehniko, saj navadno v smučarski sezoni za to ni časa. Predvidenih imamo skupno deset treningov, udeleženci te selekcije pa se bodo udeležili tudi vseh tekmovanj, ki jih prireja evropska smučarska zveza za najmlajše. Ta tekmovanja so: »Trofeo Topolino« v Italiji, »Zocher pokal«

ki bo letos v Franciji, tekem na Češkoslovaškem in našega »Loka« pokala v Škofji Loki. Pionirji so bili na dosedanjih pripravah zelo prizadevni in so precej pridobili v pogledu tehnike.

Trener Franci Mrak pa je dodal: »Delo z najmlajšimi, ki traja že dve sezoni, je načrtno zastavljeno, pričelo pa se je po ustanovitvi podkomisije za alpske discipline pri smučarski zvezi Slovenije. Prvi rezultati načrtnega dela so se videli že v pretekli sezoni, seveda pa bo treba še mnogo delati individualno po klubih. Če bodo otroci pokazali tako marljivost in prizadevnost, kot so jo do sedaj, se za kvaliteto našega alpskega smučanja ne bo treba bati.

Priprav so se udeležili pionirji iz naslednjih klubov: Jesenice, Triglava iz Kranja, Nove Gorice, Jezerskega, Olimpije, Izletnika iz Celja in Tolmina. Jeseniški najmlajši smučarji pa so bili po besedah vodje priprav med najbolj prizadevnimi in discipliniranimi.

bef